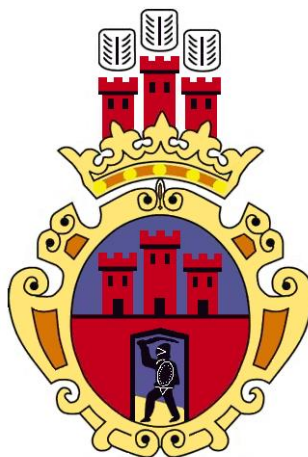

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych na potrzeby opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Radomsko, grudzień 2015

Opracowanie sporządził

ul. Częstochowska 63
93-121 Łódź

biuro@phin.pl
www.phin.pl

tel. +48 42 250 79 93
fax +48 42 250 79 94

Spis treści

Wstęp	3
I. Założenia analizy.....	7
I.1. Przyjęte formy badań	7
I.2. Istniejące analizy	8
I.2.1. Mapa zasobów i potrzeb „Aktywna Ósemka” - projekt Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomsku	8
I.2.2. Mapa zasobów i potrzeb "Otwieramy bramy" Reymonta, Warszycy - projekt Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomsku.....	14
I.2.3. Badania ankietowe "Jakich zmian oczekuję w centrum mojego miasta?" z 2015 roku	20
I.2.4. Wywiady z mieszkańcami.....	26
I.3. Badania celowe opracowania.....	28
I.3.1. Opis przeprowadzonych warsztatów	28
I.3.2. Opis przeprowadzonych warsztatów	29
I.3.3. Opis przeprowadzonych badań ankietowych.....	32
I.3.4. Dokumentacja fotograficzna	38
II. Analiza wielokryterialna	45
II.1. Analiza danych pod kątem koncentracji negatywnych zjawisk społecznych	48
II.1.1. Kryterium – wysoki poziom bezrobocia – występowanie i skala problemu	48
II.1.2. Kryterium – ubóstwo– występowanie i skala problemu	50
II.1.3. Kryterium –wysoki poziom przestępczości– występowanie i skala problemu.....	57
II.1.4. Kryterium –niski poziom edukacji lub potencjału społecznego – występowanie i skala problemu	63
II.1.5. Kryterium – niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym– występowanie i skala problemu	68
II.1.6. Występowanie negatywnych zjawisk w zakresie układu przestrzenno-funkcjonalnego obszaru rewitalizowanego.....	73
II.1.7. Występowanie negatywnych zjawisk w obrębie rozwoju gospodarczego	87
II.1.8. Występowanie negatywnych zjawisk w obrębie infrastruktury technicznej obszaru rewitalizowanego	102
II.2. Problemy Centrum Miasta Radomska.....	105
III. WYBÓR OBSZARU REWITALIZACJI.....	106
III.1. MAPA CAŁEGO MIASTA Z ZAZNACZENIEM OBSZARU REWITALIZOWANEGO.....	107
III.2. Uzasadnienie wyboru obszaru rewitalizacji	108

„Rewitalizacja odnosi się do kompleksowego procesu odnowy obszaru zurbanizowanego, którego przestrzeń, funkcje i substancja uległy procesowi strukturalnej degradacji, wywołującej stan kryzysowy, uniemożliwiający lub znacznie utrudniający prawidłowy rozwój ekonomiczny i społeczny tego obszaru, jak i zrównoważony rozwój całego miasta.”

Andreas Billert

Wstęp

Rewitalizację należy rozumieć jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.

Taka definicja rewitalizacji, wynikająca z projektu Krajowej Polityki Miejskiej, jest podstawą prac ustawowych w tym zakresie oraz elementem Wytycznych w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych – perspektywa finansowa 2014-2020.

Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków doprowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne zgodnie z art. 3.1. Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015r. (Dz. U. poz. 1777), zwaną w pozostałej części niniejszego dokumentu Ustawą.

Cel główny rewitalizacji określony w założeniach do Narodowego Planu Rewitalizacji to:

„poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym”.

Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.

Inne cele rewitalizacji według modelowych rozwiązań to:

- *Ożywienie społeczno-gospodarcze poprzez podniesie jakości przestrzeni publicznej z uwzględnieniem zasad ładu przestrzennego i estetyki oraz promowanie przedsiębiorczości*
- *Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawa możliwości komunikacyjnych wewnątrz miasta*
- *Integracja mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu*

Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 zakładają potrzebę opracowania *diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych* oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych. Jako *stan kryzysowy* określa się stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych:

- *bezrobocia,*
- *ubóstwa,*
- *przestępczości,*
- *niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego,*
- *niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.*

Występowanie powyższych zjawisk na obszarze kwalifikuje go do wsparcia w ramach Rewitalizacji, jeśli obszar dotknięty jest również negatywnymi zjawiskami minimum z jednej ze sfer:

- *gospodarczej* (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- *środowiskowej* (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- *przestrzenno-funkcjonalnej* (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),

- *technicznej* (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy, w tym wypadku dla całego Miasta Radomsko. Według modelowych rozwiązań co do sposobu przeprowadzenia pogłębionej diagnozy obszaru problemowego, szczególny nacisk położony jest na zbadanie potrzeb i problemów mieszkańców obszaru. Takie działania mają na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym programem rewitalizacji.

Niniejszy dokument opracowano z wykorzystaniem wcześniejszych analiz. Miasto Radomsko rozpoczęło już kilka lat temu w wyniku prac Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz aktywizowania społeczności lokalnej. Powstały opracowania i dokumenty, z których zaczerpnięto dane i uzyskano wiarygodne informacje o stanie aktualnym na terenie miasta. Zintegrowany Program Rozwoju Lokalnego Miasta Radomsko na lata 2007-2013 stanowił pierwszy dokument z zakresu rewitalizacji dla miasta. Plan działań przestrzennych obejmował rewitalizację terenów przydworcowych w Radomsku w ramach tworzenia atrakcyjnych warunków zamieszkania. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomsku zrealizował działania z zakresu rewitalizacji społecznej na obszarach wyznaczonych przez poprzedni program.

Danych do opracowania niniejszej Diagnozy dostarczyły, zgodnie z prawem, raporty, uchwały, studia, opracowania oraz zestawienia statystyczne dotyczące obszarów Miasta Radomska sporządzone przez m.in. Urząd Miasta Radomsko, jednostki organizacyjne Urzędu Miasta, w tym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomsku, Komendę Powiatową Policji w Radomsku, Powiatowy Urząd Pracy w Radomsku oraz dane Głównego Urzędu Statystycznego. Zebrano informacje oraz dane ilościowe i jakościowe z kilku obszarów na terenie miasta podczas badań celowych przygotowywanych i przeprowadzonych na potrzeby powstania niniejszego dokumentu. Zapewniono partycypację społeczną, zgodnie z Ustawą.

Zadania powyższe gmina realizuje:

w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie (partycypacja społeczna)

Partycypacja społeczna wpisana w ducha Ustawy o rewitalizacji przyjmuje szeroki i otwarty katalog interesariuszy, w tym w szczególności¹:

- mieszkańcy oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze (...);
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- organy władzy publicznej,
- inne podmioty realizujące uprawnienia Skarbu Państwa.

Gmina przygotowuje, koordynuje i tworzy warunki do prowadzenia rewitalizacji, ale rewitalizacja prowadzona jest przez wielu interesariuszy. Proces rewitalizacji to zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Niniejszy dokument zgodnie z art. 4.1. w/w Ustawy służy „wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji”.

---

¹ [za] "Ustawa o rewitalizacji - szanse i wyzwania" materiały multimedialne Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Związek Miast polskich, Warszawa 9 października 2015r.

I. Założenia analizy

I.1. Przyjęte formy badań

Skonsolidowany wysiłek podmiotów działających na rzecz obszaru Miasta Radomsko, wieloletnie już prace nad podnoszeniem jakości życia mieszkańców miasta oraz celowe, na potrzeby niniejszego opracowania badania zostały przeprowadzone z udziałem wielu interesariuszy szeroko pojętej rewitalizacji. Jako wartościowe dla potrzeb procesu rewitalizacji na samym jej początku uznaje się badania w formach:

- warsztaty tematyczne z mieszkańcami miasta (udział 73 osób) przeprowadzone z inicjatywy Prezydenta Miasta prowadzone w zespołach tematycznych w 2015 roku:

- Infrastruktura komunalna, komunikacja i bezpieczeństwo (2 spotkania)
- Tematyka społeczna, kultura, sport i rekreacja (2 spotkania)
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznej i tereny zielone (2 spotkania)
- Wspieranie przedsiębiorczości (2 spotkania)

- ankiety (4 badania):

- 179 osób podczas badań w dniach 27-28.06.2015 roku
- 13 osób podczas badań w ramach konsultacji społecznych
- 56 osób podczas badań zrealizowanych przez MOPS w Radomsku (ulice: Kościuszki, Żeromskiego, Plac 3-go Maja, Wyszyńskiego, Fabianiego, Krakowska, Narutowicza, Przedborska)
- 40 osób podczas badań zrealizowanych przez MOPS w Radomsku (ulice: Reymonta, Warszycyca)

- wywiady z mieszkańcami (uzupełnieniem zebranych danych są badania poszerzone o wywiady z mieszkańcami miasta)

- dokumentacja fotograficzna (wykonana w miejscach w których kumulują się negatywne zjawiska społeczno-gospodarcze w mieście)

- dane ilościowe i jakościowe zebrane od podmiotów przeciwdziałających negatywnym zjawiskom na omawianym obszarze:

- MDK w Radomsku
- MOPS w Radomsku
- Komenda Powiatowa Policji w Radomsku
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Radomsku

I.2. Istniejące analizy

I.2.1. Mapa zasobów i potrzeb „Aktywna Ósemka”

- projekt Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomsku

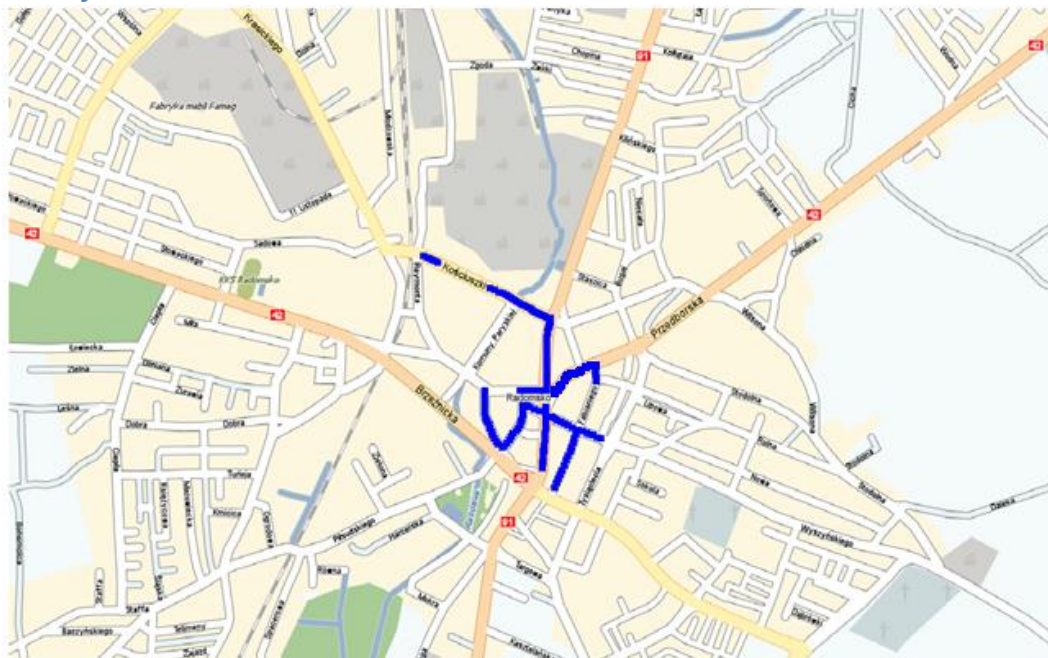
Badania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomsku przeprowadzono w latach 2011-2013 podczas sporządzania „Mapy zasobów i potrzeb”.

W celu uzyskania miarodajnych informacji, które pozwoliły stworzyć rzetelny obraz wyłonionego obszaru, zostały przeprowadzone badania empiryczne metodą sondażu diagnostycznego tj. ankiet oraz wywiadów swobodnych kierunkowanych. Na podstawie ankiet określono między innymi: płeć ankietowanych, wiek, wykształcenie, status zawodowy.

Obszar badań

Wskazany obszar wyłoniony został etapami. W 2011 roku sporządzono Mapę zasobów i potrzeb, określaną umownie nazwą „Trzy podwórka”, dotyczyła obszaru ul. Świętej Rozalii, ul. Kolejowa i Zgoda. Kolejny obszar analizowano w roku 2012, umownie określaną nazwą: „Otwieramy bramy” obejmujący ul. Reymonta i Warszycy. W roku 2013 - trzeci obszar sporządzonej analizy, umownie nazywany „Aktywną Ósemką” obejmował ulice: Kościuszki, Żeromskiego, Plac 3-go Maja, Wyszyńskiego, Fabianiego, Krakowska, Narutowicza, Przedborska.

Badany obszar na tle miasta

Źródło: MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Aktywna Ósemka” Kościuszki, Żeromskiego, Plac 3-go Maja, Wyszyńskiego, Fabianiego, Krakowska, Narutowicza, Przedborska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2013

„Mapa zasobów i potrzeb²” „koncentruje się wokół poznania potrzeb, zdiagnozowania problemów nurtujących mieszkańców Radomska zamieszkujących rejon ulic Kościuszki, Żeromskiego, Plac 3-go Maja, Fabianiego fragmentów ulic Narutowicza, Wyszyńskiego, Krakowskiej, Przedborskiej (...). Skoncentrowaliśmy uwagę na części miasta, która ze względu na lokalizację (centrum miasta), sytuację mieszkaniową (głównie mieszkania komunalne i socjalne, stare budownictwo) jest dzielnicą specyficzną. (...) w tym rejonie (...) kumulują się wszystkie problemy dotyczące w mikroskali miasta Radomska oraz, że nastąpiła tu koncentracja miejsc zamieszkania klientów pomocy społecznej”.

Badanie ankietowe przeprowadzono na grupie 56 mieszkańców w/wym. ulic. Kilko mieszkańców odmówiło udziału w ankiecie. Zgodnie z opracowaniem respondenci to głównie kobiety (73% ogółu badanych), między 35 a 54 rokiem życia, w tym osoby posiadające głównie wykształcenie zawodowe (36% badanych) i wykształcenie podstawowe (27% badanych) oraz średnie zawodowe (16% badanych). Wśród badanych wykształcenie wyższe posiadało tylko 2% ankietowanych. Brak wykształcenia deklarowało 4%. Analiza respondentów pod kątem ich statusu zawodowego 32% badanych deklarowało, że są osobami bezrobotnymi zarejestrowanymi w Powiatowym Urzędzie Pracy, jako osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku dla osób bezrobotnych. 11% to osoby bezrobotne z różnych przyczyn nie zarejestrowane w PUP. 21% badanych to osoby zatrudnione na etacie, 13% deklarowało wykonywanie prac dorywczych, 11% to emeryci, 9% renciści 4% osoby uczące się. większość badanych mieszka na tym terenie dłużej niż 10 lat 29% - 16 i więcej lat, 13% 11-15 lat. Znaczna grupę stanowią mieszkańcy zamieszkujący ten teren do 10 lat: 3-6 lat 20%, 7-10 lat. 7% to mieszkańcy zamieszkujący na tym terenie poniżej 1 roku. W opracowaniu wymienia się największe strefy zagrożeń, głównych zjawisk i problemów społecznych potwierdzających spełnienie kryterium dla wytyczenia obszaru rewitalizowanego *niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym*.

Respondenci „Aktywnej Ósemki” podkreślali problem braku możliwości włączenia się w życie społeczne miasta. Zapytani o udział w życiu społecznym odpowiedzieli:

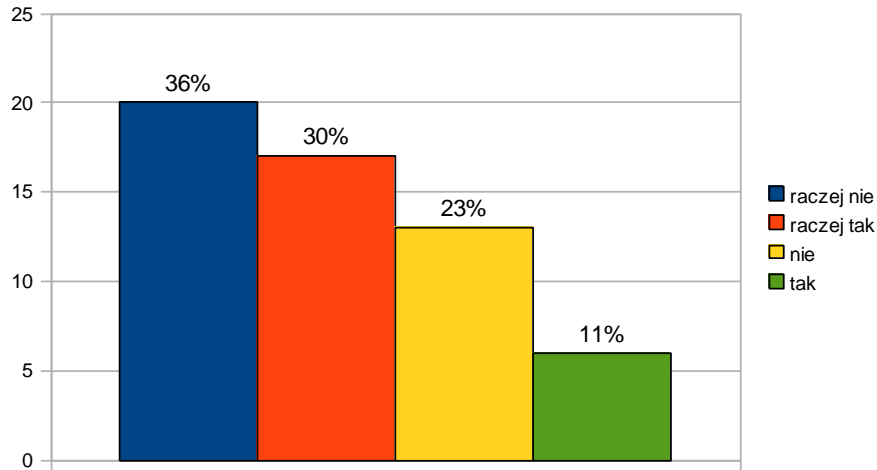
- 23% respondentów w ogóle nie uczestniczy w życiu społecznym
- 36% prawie w ogóle w nim nie uczestniczy
- 11% deklarowało aktywne uczestnictwo w życiu społecznym

---

² MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Aktywna Ósemka” Kościuszki, Żeromskiego, Plac 3-go Maja, Wyszyńskiego, Fabianiego, Krakowska, Narutowicza, Przedborska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2013

- 30% raczej uczestniczy

Uczestnictwo respondentów w życiu społecznym

Źródło: MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Aktywna Ósemka” Kościuszki, Żeromskiego, Plac 3-go Maja, Wyszyńskiego, Fabianiego, Krakowska, Narutowicza, Przedborska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2013

Główne problemy badanego terenu wg badanych, wyniki nie sumują się z uwagi na wielokrotność wyboru

Odpowiedzi respondentów	%
Bezrobocie	80,36
Alkoholizm	60,71
Ubóstwo	57,14
Brak miejsc spędzania czasu wolnego	51,79
Przemoc	33,93
Brak bezpieczeństwa	28,57
Problemy wychowawcze	26,79
Brak wsparcia specjalistycznego	25,00
Bariery architektoniczne	17,86
Narkotyki i inne Używki	1,79
Inne - hałas, remonty	1,79

Źródło: MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Aktywna Ósemka” Kościuszki, Żeromskiego, Plac 3-go Maja, Wyszyńskiego, Fabianiego, Krakowska, Narutowicza, Przedborska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2013

Brak poczucia sprawczości cechuje mieszkańców omawianego obszaru. Zdaniem badanych nie mają oni wpływu na rozwiązywanie wymienionych wyżej problemów. 48% ogółu respondentów wybrało odpowiedź „raczej nie”, a 32% badanych wybrało odpowiedź „nie”.

Mieszkańcy zapytani o możliwość włączenia się przez nich w działania zmierzające do rozwiązania problemów odpowiedzieli:

- 38% badanych włączyłoby się działania, ale tylko w umiarkowanym stopniu,
- 21% aktywnie by w nich uczestniczyło,
- 32% osób niezdecydowanych,
- 11% zdecydowanie odmówiłoby wzięcia udziału w takich działaniach.

W badaniu dokonano oceny relacji sąsiedzkich. Istotą każdej rewitalizacji jest jej strona społeczna. Jeśli rewitalizacja ma służyć między innymi poprawie warunków życia mieszkańców obszaru, należy poprawnie przeprowadzić program pracy społecznej z uwzględnieniem dużego udziału samych mieszkańców w tworzenie programu. Relacje sąsiedzkie właściwe i określane jako dobre stanowią grunt do działań społecznych na rzecz społeczności lokalnych. Zdecydowana większość respondentów zadeklarowała, że nie utrzymuje żadnych relacji z sąsiadami i nie zwraca się do nich o pomoc (45% ogółu badanych), 39% badanych zadeklarowała, że może liczyć na sąsiadów, 5% informuje, że często występują konflikty z sąsiadami i aż 11% deklaruje, że nie zna swoich sąsiadów.

Działania zwiększające aktywność lokalną mieszkańców

Odpowiedzi respondentów	%
Integracja mieszkańców	83,93
Dostępność do informacji	57,14
Organizowanie szkoleń	48,21
Samopomoc sąsiedzka	48,21
Propagowanie przedsiębiorczości	42,87
Poprawa dostępu do aktualnych ofert pracy	39,29
Promowanie form spędzania czasu wolnego	39,29
Utworzenie miejsca spotkań	39,29
Promowanie wolontariatu	10,71
Inne	0

Źródło: MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Aktywna Ósemka” Kościuszki, Żeromskiego, Plac 3-go Maja, Wyszyńskiego, Fabianiego, Krakowska, Narutowicza, Przedborska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2013

Mieszkańcy obszaru oczekują głównie działań zwiększających integrację społeczną i wpływających na zwiększenie dostępu do informacji. Z punktu widzenia rewitalizacji cele takie często zakłada się w projektach grantowych na rzecz rozwoju społeczności lokalnych osiedli czy wspólnot mieszkaniowych. Takie cele działalności przypisuje się również centrum wolontariatu skupiające aktywnych liderów społeczności lokalnych.

Oczekiwane formy wsparcia

Odpowiedzi respondentów	%
Łatwiejszy dostęp do poradnictwa	69,64
Wsparcie rzeczowe	64,29
Punkty informacyjne	62,50
Grupy wsparcia (grupy samopomocowe)	48,21
Świetlice/kluby	37,50
Inne	5,36

Źródło: MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Aktywna Ósemka” Kościuszki, Żeromskiego, Plac 3-go Maja, Wyszyńskiego, Fabianiego, Krakowska, Narutowicza, Przedborska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2013

Oczekiwane działania

Odpowiedzi respondentów	%
Konsultacje prawnika	55,36
Konsultacje/porady psychologa	51,79
Imprezy integracyjne, wycieczki	51,79
Wsparcie doradcy zawodowego	46,43
Zajęcia sportowe	41,07
Porady ekonomiczne	39,29
Udział w pracach społecznie-użytecznych	37,50
Inne	16,07
Zajęcia hobbystyczne	12,50

Źródło: MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Aktywna Ósemka” Kościuszki, Żeromskiego, Plac 3-go Maja, Wyszyńskiego, Fabianiego, Krakowska, Narutowicza, Przedborska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2013

Możliwości pozyskiwania środków grantowych mają wszystkie organizacje pozarządowe działające na rzecz tego obszaru, instytucje publiczne, jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego jak również tzw. grupy nieformalne, stanowiące grupę osób, której osobowości prawnej na czar realizacji projektu użycza organizacja. Respondenci – Radomszczanie

zamieszkujący obszar, gdzie negatywne zjawiska kumulują się najbardziej, wymienili obszary słusznej interwencji. Bez działań na rzecz społeczności zmiana wymagana od rewitalizacji nie nastąpi.

<i>KRYTERIUM - NIEWYSTARCZAJĄCY POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM</i>	
<i>Negatywne zjawiska:</i>	<i>Skala Problemu³</i>
- niski poziom uczestnictwa w życiu społecznym	4
- brak miejsc spędzania czasu wolnego	3
- niski poziom poczucia sprawczości mieszkańców	4
- niski poziom zaufania społecznego	3

³ Skala od 1 do 5,

I.2.2. Mapa zasobów i potrzeb "Otwieramy bramy" Reymonta, Warszuca - projekt Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomsku

Badany obszar na tle miasta

Źródło: MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Otwieramy Bramy” Reymonta, Warszuca, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2012

„Mapa zasobów i potrzeb⁴” w tym wypadku koncentruje się „na dzielnicy, która ze względu na lokalizację (centrum miasta), sytuację mieszkaniową (głównie mieszkania komunalne i socjalne, stare budownictwo) jest dzielnicą specyficzną i różni się od innych części miasta. (...) w tym rejonie (...) kumulują się wszystkie problemy dotyczące w mikroskali miasta Radomska oraz, że nastąpiła tu koncentracja miejsc zamieszkania klientów pomocy społecznej”.

W celu uzyskania miarodajnych informacji, które pozwoliły stworzyć rzetelny obraz dzielnicy i społeczności „Otwieramy Bramy”, zostały przeprowadzone badania empiryczne metodą sondażu diagnostycznego tj. ankiet oraz wywiadów swobodnych ukierunkowanych. Badaniem ankietowym objęto 40 osób, w tym 67,5% stanowiły kobiety a mężczyźni 32,5%. Najliczniejszą grupę badanych stanowiły osoby w przedziale wiekowym 31-45 lat – 32,50%.

⁴ MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Otwieramy Bramy” Reymonta, Warszuca, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2012

5% grupy badawczej to respondenci w wieku do 20 lat. Osoby w przedziałach wiekowych 21-30 lat i 46-60 stanowiły po 22,50%. Respondenci deklarowali wykształcenie zasadniczym podstawowym (28% grupy badawczej). Najmniej liczną grupą wśród badanych są osoby z wyższym wykształceniem- 8%. 45% badanych to osoby bezrobotne. Osoby pracujące to 25% próby badawczej, po 15% stanowili renciści i emeryci. Najliczniejszą grupę wśród badanych stanowią osoby, które na terenie objętym działaniem mieszkają 16 lat i dłużej.

W opracowaniu wymienia się największe strefy zagrożeń, głównych zjawisk i problemów społecznych potwierdzających spełnienie kryterium dla wytyczenia obszaru rewitalizowanego *niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym*.

Respondenci deklarowali w badaniu związaną z miejscem swego zamieszkania. Aż 52 % badanych odpowiedziało „tak”, a 29% ankietowanych odpowiedziało „raczej tak”. Niewielka grupa bo zaledwie 19% badanych stwierdziło, że nie czują się związani z miejscem, w którym mieszkają.

Wśród złych stron mieszkania w dzielnicy „Otwieramy bramy” respondenci wymienili:

Złe strony mieszkania w dzielnicy "Otwieramy bramy"

Odpowiedzi respondentów	Procent
Hałas	17,50%
Alkoholizm	10,00%
Złe warunki lokalowe	10,00%
Brak placu zabaw	7,50%
Niebezpiecznie	7,50%
Zaniedbane podwórka, klatki schodowe	5,00%
Konflikty sąsiedzkie	2,50%
Brak parkingów	2,50%
Ludzie mogą nas postrzegać na mniej zamożnych	2,50%

Źródło: MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Otwieramy Bramy” Reymonta, Warszycy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2012

Główne problemy mieszkańców dzielnicy "Otwieramy bramy"

Odpowiedzi respondentów	Procent
Alkoholizm	30,00%
Zaniedbane budynki/brak remontów	22,50%
Problemy sąsiedzkie	15,00%
Bezrobocie	12,50%
Ruch samochodowy	12,50%
Brak placu zabaw	10,00%
Brak miejsca do spędzania czasu wolnego	5,00%
Bieda	2,50%
Patologie	2,50%
Znieczulica społeczna	2,50%

Źródło: MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Otwieramy Bramy” Reymonta, Warszycy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2012

Poczucie sprawczości mieszkańców obszaru zbadano w oparciu o pytanie „Jakie są możliwości samodzielnego rozwiązania wskazanych problemów?”. 43% respondentów odpowiedziało „nie, żadne z nich”, 30% odpowiedziało „trudno powiedzieć”. 20% ankietowanych wskazuje, że „tylko niektóre” problemy można samodzielnie rozwiązać.

Zdecydowana większość respondentów nie wykazywała podejmowania jakichkolwiek prób rozwiązywania problemów swojej dzielnicy – 21 osób, co stanowi 52,5% badanych. 17 osób- 42,5% respondentów podjęło takie działania i głównie dotyczyły one interwencji Policji i Straży Miejskiej⁵.

Cenne z punktu widzenia rewitalizacji są odpowiedzi otwarte respondentów przeprowadzonego badania. Ankietowani włączyliby się w następujące działania:

- zjednoczenie lokatorów w celu stworzenia wspólnoty, która dbałaby o przestrzeganie ciszy nocnej,
- budowa przedszkola,
- budowa placu zabaw
- poprawa wizerunku dzielnicy (elewacja budynku, kostka brukowa w podwórkach, więcej zieleni).

Natomiast tylko częściowo zaangażowali by się w rozwiązania problemów związanych z lokalami mieszkalnymi.

⁵ [za] MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Otwieramy Bramy” Reymonta, Warszycy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2012

Powyższy wykres przedstawia, iż 17 osób – 42, 5% respondentów jest gotowych do podjęcia działań, które przyczyniłyby się do rozwiązania lokalnych problemów. Jednak jest znaczna część osób, którzy nie chcą angażować się w takie działania lub w umiarkowanym stopniu.

Rodzaje działań w jakie włączyliby się mieszkańcy dzielnicy "Otwieramy Bramy"

Odpowiedzi ankietowanych	Procent
Podpisałbym się pod petycją do władz	65,00%
Włączyłbym się w działania zorganizowanej grupy mieszkańców	52,50%
Włączyłbym się w prace fizyczne podejmowane na rzecz okolicy mojego zamieszkania	45,00%
Zająłbym się przygotowaniem różnych materiałów/ dokumentów promujących działania na rzecz rozwiązania określonego problemu	15,00%
Napisałbym sam(a) petycję i zbierał(a)bym pod nią podpisy	12,50%
Zająłbym się pozyskiwaniem niezbędnych materiałów, narzędzi itp.	10,00%
Ofiarowałbym pewną sumę środków pieniężnych na takie działania	10,00%

Źródło: MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Otwieramy Bramy” Reymonta, Warszca, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2012

Na pytanie o liderów społeczności lokalnej, instytucja samorządowe i organizacje pozarządowe, które aktywnie działają na rzecz dzielnicy „Otwieramy bramy” aż 87,5% badanych stwierdziło iż nie zna takich osób i instytucji. Wśród odpowiedzi twierdzących badani wymieniali takie instytucje i organizacje oraz osoby ze społeczności lokalnej: MOPS, PCK, TBS, ZHP, Policja oraz dwie osoby aktywnie działające na rzecz dzielnicy ze społeczności lokalnej⁶.

Potrzeby mieszkańców dzielnicy "Otwieramy Bramy" związane z miejscem zamieszkania i lokalną społecznością a wpisujące się w cele rewitalizacji

Odpowiedzi ankietowanych	Procent
Poprawa estetyki podwórza i budynków, więcej zieleni	22,50%
Plac zabaw	17,50%
Miejsce do spędzania czasu wolnego	17,50%
Zmniejszenie hałasu i próba rozwiązania problemu osób nadużywających alkohol	12,50%

Źródło: MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Otwieramy Bramy” Reymonta, Warszca, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2012

⁶ [za] MAPA ZASOBÓW I POTRZEB „Otwieramy Bramy” Reymonta, Warszca, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Radomsko 2012

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomsku w ramach badania uzyskał informacje o potrzebach rewitalizacyjnych w sferze społecznej. Zgodnie z opinią badanych działania społeczne powinny być skierowane do dzieci, tak twierdzi 57,5% ankietowanych, następną grupą społeczną, którą należy objąć działaniami są osoby bezrobotne – tak podaje 40% badanych.

Na podstawie wyników badania w formie kwestionariusza wywiadu swobodnego ukierunkowanego uzyskano informacje o potrzebach, problemach i wzajemnych relacjach mieszkańców.

Potrzeby:

- budowa placu zabaw dla dzieci
- poprawa estetyki budynków
- zorganizowanie miejsca spotkań dla młodzieży
- częstsze kontrole służb mundurowych, szczególnie wieczorami
- zorganizowanie miejsca spędzania odpoczynku dla mieszkańców, ponieważ pobliski park oblegany jest przez osoby spożywające alkohol.

Problemy:

- brak porozumienia, odnośnie sprzątnięcia klatek schodowych
- dewastacja bram i elewacji budynków
- niezabezpieczone bramy, stanowią zagrożenie dla dzieci
- nadużywanie alkoholu przez niektórych mieszkańców
- uszkodzone chodniki

Mieszkańcy omawianego obszaru wymieniają problemy z różnych dziedzin życia. Prawie połowa respondentów deklaruje chęć wzięcia udziału w projektach. Rewitalizacja stanowi proces. Działania infrastrukturalne realizowane przez różne podmioty stanowią wstęp do działań społecznych i odwrotnie aktywizowanie społeczności przynosi wielowymiarowe korzyści dla omawianego obszaru. Objęcie obszaru działaniami rewitalizacyjnymi wydaje się, więc korzystne dla poprawy jakości życia w całym mieście Radomsko i regionie.

<i>KRYTERIUM - NIEWYSTARCZAJĄCY POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM</i>	
<i>Negatywne zjawiska:</i>	<i>Skala Problemu⁷</i>
- niski poziom uczestnictwa w życiu społecznym	3
- brak miejsc spędzania czasu wolnego	4
- niski poziom poczucia sprawczości mieszkańców	3
- niski poziom zaufania społecznego	2
<i>KRYTERIUM - NISKI POZIOM EDUKACJI LUB KAPITAŁU SPOŁECZNEGO</i>	
<i>Negatywne zjawiska:</i>	<i>Skala Problemu⁸</i>
- niewystarczająca liczba organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych	4
- niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu	3

⁷ Skala od 1 do 5, ocena jakościowa

⁸ Skala od 1 do 5, ocena jakościowa

I.2.3. Badania ankietowe "Jakich zmian oczekuję w centrum mojego miasta?" z 2015 roku

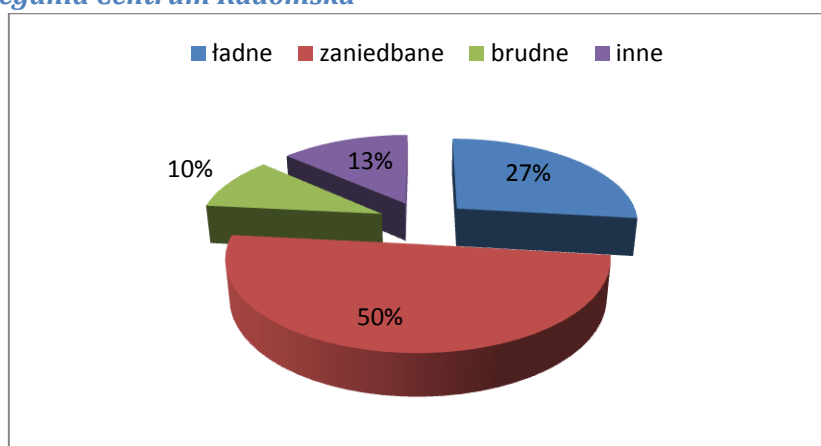
Próba: 179 osób⁹

Termin przeprowadzenia badania ankietowego: 27-28 czerwca 2015 roku

Cel badania: Wyznaczenie obszarów problemowych Miasta Radomska. Badanie dotyczyło sposobu postrzegania swojego miejsca zamieszkania. Zebrano też sugestie zmian w Radomsku i sprawdzono chęć udziału mieszkańców w projekcie rewitalizacji miasta.

Pytania ankietowe miały charakter zamknięty – test wyboru oraz charakter otwarty – respondenci mogli dodać swoje uwagi pod każdym pytaniem. W badaniu wzięło udział 78 kobiet (44% ogółu badanych) 76 mężczyzn (42%) i 25 osób nie określiło płci (14%). 36% badanych to osoby w wieku między 36 a 50 rokiem życia, drugą co do wielkości grupę wiekową badanych stanowiły osoby w wieku między 21 a 35 rokiem życia 28% i trzecią grupę stanowiły osoby w wieku między 51 a 65 rokiem życia (15%). Większość badanych stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Osoby poniżej 20 roku życia stanowiły tylko 9% ogółu respondentów, a osoby w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat) to 7% badanych. Pozostałe osoby (4% badanych) nie określiło swojego wieku. Wśród respondentów największą grupę stanowiły osoby pracujące (64%). Ankiety wypełnili ponadto: właściciele firm – 4% badanych, bezrobotni – 11% badanych i nie określiło swojego statusu zawodowego – 21% badanych.

Sposób postrzegania Centrum Radomska

Źródło: Opracowanie własne

⁹ Mieszkańcy miasta .

Odpowiedzi inne udzieliło 13% badanych. Wśród odpowiedzi¹⁰:

„śmierzące przez Radomkę”, „mało ciekawe”, „jako takie”, „przeciętne”, „smutne i bez wyrazu”, „wymagające zmian”, „mało nowoczesne”, „niska wartość estetyczna”, „nieuporządkowane”, „pełno nieestetycznych reklam”, „ze złymi rozwiązaniami komunikacyjnymi”, „ale powierzchownie (podwórka kamienic są w opłakanym stanie i strach tam wchodzić”, „najczęściej zamieszkałe przez patologię społeczną”, „potrzebuje zmian”, „niewykorzystane”, „pozbawione życia”, „można jeszcze wiele zrobić”.

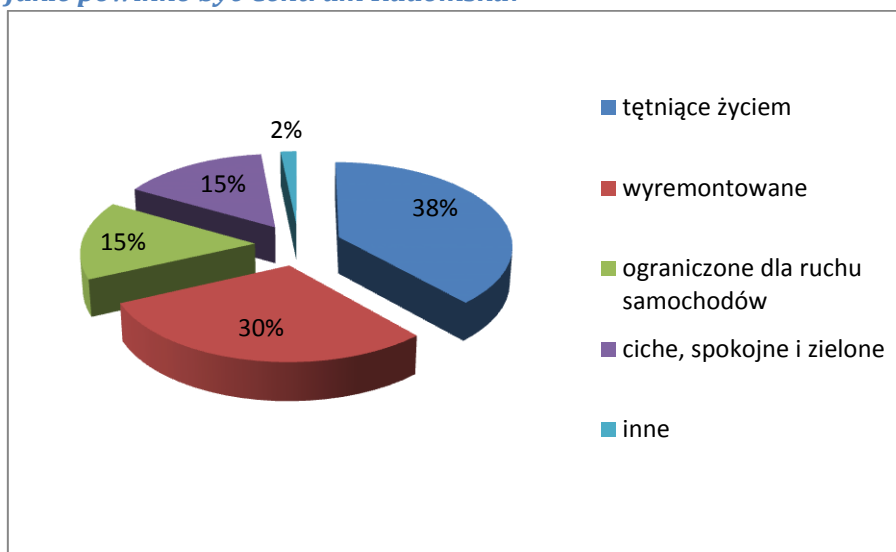
27% respondentów wyraża zadowolenie z miejsca zamieszkania. Badani wskazali wiele zjawisk negatywnych wskazując tym samym niezbędne obszary interwencji rewitalizacji. Brak odwodnienia dla rzeki Radomki i słaba jej retencja skutkują niemiłym zapachem w pobliżu Parku Świętojańskiego. Niska jest estetyka wielu miejsc w Centrum Radomska. Mieszkańcy, którzy wypełnili ankietę są świadomi potrzeb miasta i wyrażają zainteresowanie udziałem w projektowaniu zmian. Władze samorządowe zainteresowały mieszkańców podjętymi działaniami. Poniższe wykresy i tabele prezentują wyniki badania. Mieszkańcy na końcu ankiety określili jaki rodzaj kontaktu w sprawach rewitalizacji byłby przez nich mile widziany. Zgodnie z badaniem chcieliby otrzymywać informacje poprzez lokalną TV, stronę www miasta, pocztę e-mail oraz poprzez media i portale społecznościowe. Respondenci wskazali też potrzebę utworzenia odrębnej strony www rewitalizacji.

<i>Zainteresowanie działaniami rewitalizacyjnymi w mieście</i>	
TAK	59,2%
NIE	32,4%
brak odpowiedzi	8,4%

Źródło: Opracowanie własne

¹⁰ Wybrano odpowiedzi istotne z punktu widzenia rewitalizacji

Propozycje Jakie powinno być Centrum Radomska?

Źródło: Opracowanie własne

Co powinno powstać w centrum miasta?	
- deptak (z ogródkami gastronomicznymi)	22,2%
- miejsca wypoczynku wśród zieleni	14,1%
- miejsca spotkań dla rodzin (np. plac zabaw)	15,2%
- miejsca dla wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych (np. scena)	15,0%
- miejsca parkingowe	13,1%
- ścieżki rowerowe i stojaki na rowery	12,9%
- uliczna galeria i/lub sklepik z lokalnym rękodziełem	7,0%
- Inne (np. rozbudowa fontanny na Placu 3 Maja)	0,5%

Źródło: Opracowanie własne

Mieszkańcy zwracają uwagę na braki w układzie przestrzenno-funkcjonalnym miasta, a właściwie jego ścisłego Centrum. Powyższe propozycje łączy wspólny cel: *Zapewnienie przestrzeni społecznych niezbędnych dla integracji mieszkańców*. Jednym z odgórnych założeń rewitalizacji skutecznych w zachodnich miastach Europy, głównie w Niemczech, jest rewitalizacja społeczna skutkująca poprawą przestrzeni miejskich. Współdziałanie środowisk w ramach wspólnot i grup nieformalnych na rzecz własnego miejsca zamieszkania daje wymierne rezultaty dla całego regionu. Ankietowani chcieliby by lokalizować w Centrum Radomska działalności gospodarcze o charakterze gastronomii i pokrewnych dla przyciągnięcia turystów. Miasto z tak rozległą historią i korzeniami powinno być odwiedzane przez mieszkańców regionu i nie tylko. Póki co, brakuje zaplecza turystycznego i około turystycznego.

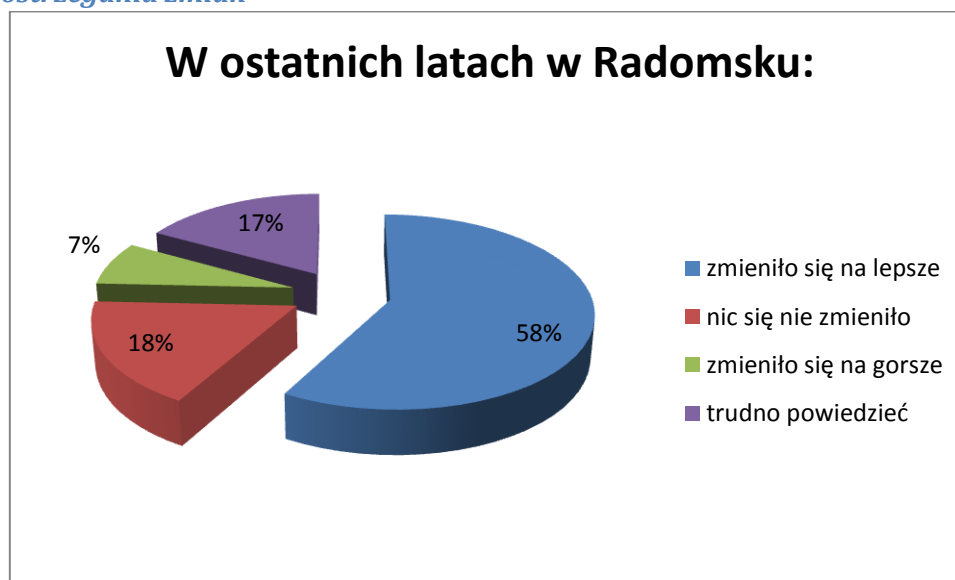

<i>Co należy zmienić w centrum miasta?</i>	
- ograniczyć ruch samochodów	11,7%
- zachęcić właścicieli do wyremontowania kamienic	19,6%
- wyremontować drogi i chodniki	18,1%
- zlikwidować lokalne kotłownie i dymiące kominy	6,7%
- stworzyć warunki, by w miejsce banków powstały sklepy oraz gastronomia	10,4%
- zlikwidować bariery dla niepełnosprawnych	12,4%
- wprowadzić płatną strefę parkowania	3,0%
- odnowić podwórka kamienic	11,7%
- zamontować więcej kamer monitoringu	5,5%
- inne (np. rewitalizacja społeczna - mieszkania socjalne, zamknąć ulice i stworzyć deptak)	1,0%

Źródło: Opracowanie własne

Respondenci w przeprowadzonym badaniu (wyniki powyżej) wskazują potrzebę interwencji w wielu aspektach środowiskowych. W Centrum Miasta mieszkańcy chcieliby lokalizować inwestycje poprawiające poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, stan infrastruktury technicznej i zaktywizować interesariuszy rewitalizacji jakimi są właściciele kamienic.

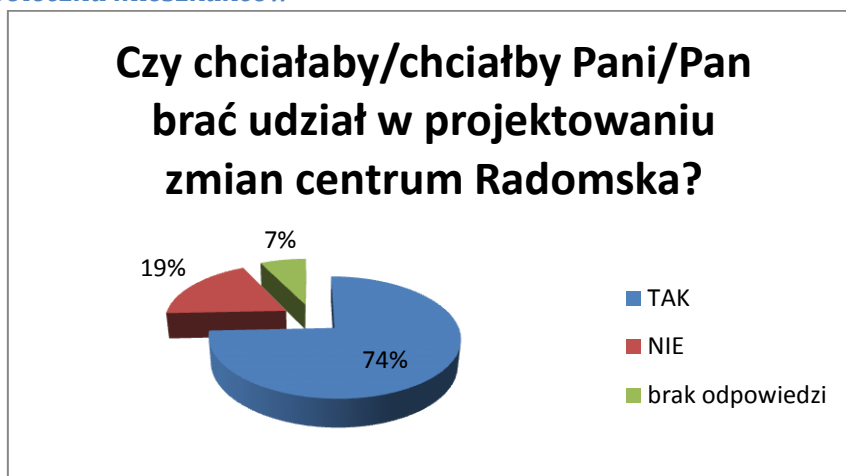
Sposób postrzegania zmian

Źródło: Opracowanie własne

Miasto Radomsko podjęło już szereg działań wpisujących się w założenia rewitalizacji. Większość respondentów ocenia te zmiany pozytywnie. Tylko 7% badanych ma sceptyczne nastawienie do zrealizowanych działań.

Aktywność społeczna mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

<i>Mieszkańcy Radomska chcieliby projektować jego zmiany z:</i>	
- z sąsiadami	20,5%
- z właścicielem kamienicy	4,5%
- z urzędem miasta	48,1%
- z radnymi	26,3%
- z kimś innym?(np. architekci i urbaniści)	0,6%

Źródło: Opracowanie własne

<i>KRYTERIUM - NIEWYSTARCZAJĄCY POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM</i>	
<i>Negatywne zjawiska:</i>	<i>Skala Problemu¹¹</i>
- niski poziom uczestnictwa w życiu społecznym	3
- brak miejsc spędzania czasu wolnego	4
- niski poziom poczucia sprawczości mieszkańców	1
- niski poziom zaufania społecznego	1

¹¹ Skala od 1 do 5, ocena jakościowa

<i>KRYTERIUM - NISKI POZIOM EDUKACJI LUB KAPITAŁU SPOŁECZNEGO</i>	
<i>Negatywne zjawiska:</i>	<i>Skala Problemu¹²</i>
- niewystarczająca liczba organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych	2
- niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu	3
<i>KRYTERIUM - WYSTĘPOWANIE NEGATYWNYCH ZJAWISK W OBRĘBIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO</i>	
<i>Negatywne zjawiska:</i>	<i>Skala Problemu¹³</i>
- niski stopień przedsiębiorczości	4
- słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw	4
<i>WYSTĘPOWANIE NEGATYWNYCH ZJAWISK W OBRĘBIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ</i>	
<i>Negatywne zjawiska:</i>	<i>Skala Problemu¹⁴</i>
- zły stan obiektów mieszkalnych	4

¹² Skala od 1 do 5, ocena jakościowa

¹³ Skala od 1 do 5, ocena jakościowa

¹⁴ Skala od 1 do 5, ocena jakościowa

1.2.4. Wywiady z mieszkańcami

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomsku w lipcu i sierpniu 2015 roku przeprowadził wywiady swobodne ukierunkowane z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą i z właścicielami kamienic mieszczących się w Centrum Radomska. Przeprowadzono 8 wywiadów łącznie. Zgodnie z danymi MOPS w Radomsku badanie objęło:

- właściciele kamienic w Centrum Miasta w tym mieszczących się:

- o przy Placu 3 Maja (2 wywiady),
- o przy ul. Reymonta (3 wywiady),
- o przy ul. Fabianiego (1 wywiad).

- właścicielem kilku kamienic położonych w Centrum Miasta (1 wywiad),

- osobę prowadzącą działalność gospodarczą przy Placu 3 Maja (1 wywiad).

Respondentom zadano 9 otwartych pytań:

- Jak jest Pana/Pani zdaniem specyfika naszego Centrum Miasta?
- Jaka Pana/Pani zdaniem jest społeczność lokalna zamieszkująca ten obszar?
- Jakie widzi Pani/Pan problemy z tym obszarem?
- Co Pani/Pana zdaniem jest potencjałem tego miejsca?
- Jakie Pani/Pana zdaniem działania powinny być kierowane w ten rejon? (zarówno do społeczności jak i otoczenia?)
- Jakie są Pani/Pana problemy oraz propozycje, pomysły związane z Centrum Miasta?
- W jakim stopniu jest Pan/Pani związana/y tożsamościowo z tym miejscem?
- Jakie Pani/Pana zdaniem są relacje międzyludzkie na tym obszarze?
- Jaką swoją rolę, aktywność widzi Pani/Pan w procesie rewitalizacji?

Podając za analizą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomsku w wyniku przeprowadzonego badania skonstruowano wnioski¹⁵:

- Wszyscy badani wyrażają zdecydowany sprzeciw na zamknięcie ruchu samochodowego w Centrum Miasta Radomsko. Tłumaczą to tym, że ograniczenie ruchu stworzy dla klientów ograniczenia w dostępie do ich lokali, co przełoży się na funkcjonowanie ich działalności.

---

¹⁵ Zgodnie z opracowaniem MOPS w Radomsku.

- Wszyscy badani zgodnie oczekują od władz miasta więcej bieżących informacji na temat planowanych inwestycji w zakresie rewitalizacji, a także potrzebują jednego spotkania z Prezydentem Miasta gdzie będą mogli przedstawić swoje oczekiwania i pomysły oraz propozycje współpracy.
- Wszyscy respondenci są gotowi i otwarci na współpracę w procesie rewitalizacji miasta, jednak uzależniają od propozycji Miasta.
- W związku z posiadaną zbyt małą wiedzą na temat planów Miasta badani w większości nie są w stanie określić obecnie swojej roli w procesie rewitalizacji.

KRYTERIUM - WYSTĘPOWANIE NEGATYWNYCH ZJAWISK W ZAKRESIE UKŁADU PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEGO OBSZARU

<i>Negatywne zjawiska:</i>	<i>Skala Problemu¹⁶</i>
- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną/zły stan infrastruktury społecznej i technicznej	4
- brak dostępu do podstawowych usług technicznych/niska jakość usług technicznych	4
- niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru	4
- niski poziom obsługi komunikacyjnej	2
- niskiej jakości tereny publiczne	1

KRYTERIUM - WYSTĘPOWANIE NEGATYWNYCH ZJAWISK W OBRĘBIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

<i>Negatywne zjawiska:</i>	<i>Skala Problemu¹⁷</i>
- niski stopień przedsiębiorczości	4
- słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw	4

¹⁶ Skala od 1 do 5,

¹⁷ Skala od 1 do 5, ocena jakościowa

I.3. Badania celowe opracowania

I.3.1. Opis przeprowadzonych warsztatów

Poniżej zaprezentowano harmonogram spotkań z poszczególnymi zespołami tematycznymi:

Tabela 1. Harmonogram spotkań z zespołami tematycznymi

Nazwa zespołu	Data spotkania	Godzina
Infrastruktura komunalna, komunikacja i bezpieczeństwo	03-09-2015	14:00 – 16:00
	10-09-2015	16:00 – 18:00
Tematyka społeczna, kultura, sport i rekreacja	03-09-2015	14:00 – 16:00
	10-09-2015	16:00 – 18:00
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej i tereny zielone	04-09-2015	16:00 – 18:00
	11-09-2015	14:00 – 16:00
Wspieranie przedsiębiorczości	04-09-2015	16:00 – 18:00

Źródło: opracowanie własne

Pierwsze spotkanie miało charakter informacyjny i zostało przeprowadzone zgodnie z porządkiem:

- Przedstawienie się uczestników,
- Omówienie założeń procesu rewitalizacji,
- Przedstawienie zdiagnozowanych problemów,
- Przedstawienie zaproponowanych rozwiązań.

Porządek kolejnych spotkań:

- Podsumowanie zdiagnozowanych problemów,
- Podsumowanie zaproponowanych rozwiązań,
- Przeprowadzenie analiz poszczególnych zagadnień zgodnie z metodologią SWOT i SMART,
- Określenie celów.

I.3.2. Opis przeprowadzonych warsztatów

Prezydent Miasta Radomska powołał zespoły tematyczne na potrzeby wypracowania założeń rewitalizacyjnych w nowym okresie programowania 2014-2020. Warsztaty zaowocowały zestawieniami problemów miasta, propozycjami co do pożądaných kierunków działań rewitalizacyjnych i wnioskami ogólnymi na potrzeby niniejszego dokumentu. Poniżej prezentuje się dane z raportu z warsztatów, w tym: identyfikacja problemów i kierunków działań¹⁸.

Zespół Infrastruktura komunalna, komunikacja i bezpieczeństwo

Problem nr 1: Przeciążenie komunikacyjne centrum miasta z powodu przebiegającego ruchu tranzytowego oraz brak połączeń dróg w ścisłym centrum z obwodowymi ciągami ulic:

- Wybudowanie obwodnicy, wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miasta.
- Budowa ronda na ul. Żeromskiego, które wyprowadzi ruch ze ścisłego centrum.

Problem nr 2: Przystarzała sieć wodna i kanalizacyjna oraz brak wystarczającej infrastruktury ciepłowniczej na obszarze wskazanym do działań rewitalizacyjnych:

- Doprowadzić ciepło do centrum miasta (budowa ciepłociągu).
- Wymiana sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Problem 3: Zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej:

- Rozbiórka obiektów będących własnością prywatną, które grożą katastrofą budowlaną, poprawa stanu technicznego kamienic (inicjatywa prywatnych właścicieli).
- Przebudowa i rozbudowa budynków Muzeum, Biblioteki oraz Miejskiego Domu Kultury.
- Inwestycje (coroczne) poprawiające stan techniczny budynków.

Problem 4: Niedostateczny poziom bezpieczeństwa mieszkańców miasta:

- Monitoring – modernizacja istniejących kamer na nowoczesne, doświetlenie, wycinka drzew, krzewów które zmniejszają zasięg „widzenia” kamery, zwiększenie ilości kamer.
- Doświetlenie przejść dla pieszych, ich lepsze oznaczenie (znaki poziome).

---

¹⁸ Prezentuje się wnioski na podstawie wypowiedzi uczestników warsztatów.

- Stworzenie ciągów pieszo - rowerowych .
- Zwiększenie ilości pieszych patroli.
- Doświetlenie ulic.

Inne uwagi/sugestie:

Ożywić centrum, które powinno skupiać wokół siebie działalność gospodarczo-biznesową, zbyt mała ilość parkingów uniemożliwia zatrzymanie się w centrum miasta.

Budowa nowych parkingów w centrum np. na skwerach przy Pl. 3-go Maja (ławki przenieść na zewnątrz skwerów od strony chodników).

Zespół tematyka społeczna, kultura, sport i rekreacja

Problem nr 1: Degradacja tkanki społecznej i brak aktywności mieszkańców w ścisłym centrum miasta:

- Budowa lokali socjalnych do których zostaną przeniesieni mieszkańcy z centrum na czas remontów.
- Remont lokali (części wspólnych budynków mieszkalnych w Centrum Radomska).
- Przekwaterowanie mieszkańców do wyremontowanych lokali w wyższym standardzie, część mieszkań wystawić na sprzedaż.
- Remonty kamienic, modernizacja ulic, rewitalizacja podwórek.

Problem nr 2: Niewystarczająca oferta kulturalna i rekreacyjna w centrum miasta:

- Ułatwienie uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej firmom, które chciałyby otworzyć placówki związane z działalnością kulturalną i rekreacyjną (kluby muzyczne, puby, bary, restauracje) poprzez ulgi i zwolnienia w opłatach i podatkach.
- Plac 3 Maja miejscem odpoczynku, po ograniczeniu ruchu samochodowego (w okresie letnim można organizować małe plenerowe imprezy).
- Modernizacja parku miejskiego.
- Poprawa infrastruktury kulturalnej.
- Znalezienie prostych i efektywnych sposobów na nawiązanie kontaktu pomiędzy twórcami i odbiorcami np. na zasadzie dialogu.

Zespół zagospodarowanie przestrzeni publicznej i tereny zielone

Problem nr 1: Brak nowoczesnych przestrzeni publicznych i wykorzystania terenów zlokalizowanych w centrum miasta. Brak centralnego miejsca w przestrzeni miejskiej, na którym mogłoby ożywić się życie społeczne mieszkańców:

- Zagospodarowanie Centrum Miasta, w tym Parków Świętojańskiego i Solidarności oraz zagospodarowanie budynku Miejskiego Domu Kultury w Radomsku.

Problem nr 2: Brak spójnego i uporządkowanego systemu zarządzania terenami zielonymi w centrum miasta, a także brak wykorzystania potencjału terenów zielonych do celów rekreacyjnych:

- Lepszy dostęp do miejsc użyteczności publicznej,
- Uzupełnienie przestrzeni miejskiej miejscami przeznaczonymi na prowadzenie działań rekreacyjnych.

Inne uwagi/sugestie:

- Działania w zakresie poprawy funkcjonalności przestrzeni miejskiej, w tym: miejsca kameralnego wypoczynku, akcentowanie przestrzeni rzeźbą, stałe miejsce ekspozycji prac artystów, fotografików, dzieci i młodzieży, przestrzeń edukacyjna (miasteczka np. drogowe).
- Działania z zakresu aktywizacji społeczności lokalnych, jak: streetart w przestrzeni miejskiej, ogrodnictwo społeczne (partyzantka ogrodnicza), utworzenie ośrodka działań twórczych (przestrzeń rozwoju sztuki młodych, undergrandowej i niezależnej), działania edukacyjne w oparciu o Muzeum Otwarte, działania promujące nurt slow food.

I.3.3. Opis przeprowadzonych badań ankietowych w ramach opracowania założeń do Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2015-2020

Próba: 13 osób¹⁹

Termin przeprowadzenia badania ankietowego: zgodnie z terminami przeprowadzenia warsztatów dla grup tematycznych

Cel badania: Wyznaczenie problemowych przestrzeni miejskich oraz potrzeb w zakresie ich rewitalizacji

Pytania ankietowe miały charakter otwarty. Respondenci odpowiadali na pytania zawarte w ankiecie:

- 1. Który ze zidentyfikowanych przez Komitet Sterujący problemów związanych z rewitalizacją centrum miasta jest dla mieszkańców najważniejszy.*
- 2. Jakie efekty powinny zostać osiągnięte w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji.*
- 3. Na jakie działania powinny zostać przeznaczone środki finansowe w celu osiągnięcia założeń rewitalizacji.*

Przyjęto skalę punktową od 1 do 9, gdzie 1 oznacza problem najważniejszy, a 9 najmniej ważny.

Wyniki badania:

Który ze zidentyfikowanych przez Komitet Sterujący problemów związanych z rewitalizacją centrum miasta jest dla mieszkańców najważniejszy:

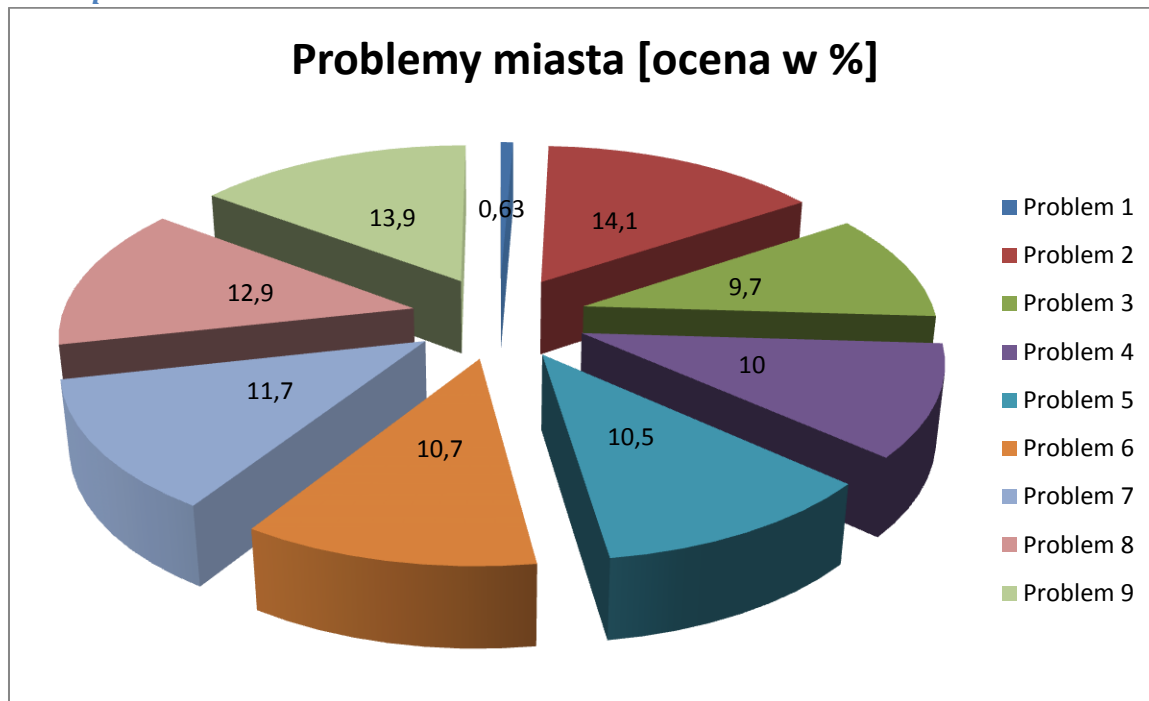
Za najważniejszy problem uznano: Przeciążenie komunikacyjne centrum miasta z powodu przebiegającego ruchu tranzytowego oraz brak połączeń dróg w ścisłym centrum miasta.

Za najmniej istotny: Zły stan techniczny budynków.

---

¹⁹ W badaniu ankietowym wzięło udział zaledwie kilka osób wchodzących w skład zespołów tematycznych powołanych przez Prezydenta Miasta (13 ankiet ogólnych, 4 ankiety zespołu Infrastruktura komunalna, komunikacja i bezpieczeństwo, 4 ankiety zespołu Tematyka społeczna, kultura, sport i rekreacja, 2 ankiety zespołu Zagospodarowanie przestrzeni publicznej i tereny zielone) .

Ocena problemów miasta²⁰

Problem 1 Przeciążenie komunikacyjne centrum miasta z powodu przebiegającego ruchu tranzytowego oraz brak połączeń dróg w ścisłym centrum miasta

Problem 2 Malejąca atrakcyjność centrum miasta dla działalności gospodarczej i rozwoju usług.

Problem 3 Brak nowoczesnych przestrzeni publicznych i wykorzystania potencjału terenów zlokalizowanych w centrum miasta. Brak centralnego miejsca w przestrzeni miejskiej, na którym mogłoby ożywić się życie społeczne mieszkańców.

Problem 4 Niedostateczny poziom bezpieczeństwa mieszkańców miasta.

Problem 5 Przeważała sieć wodna i kanalizacyjna oraz brak wystarczającej infrastruktury ciepłowniczej na obszarze wskazanym do działań rewitalizacyjnych.

Problem 6 Degradacja tkanki społecznej i brak aktywności mieszkańców w ścisłym centrum.

Problem 7 Brak spójnego i uporządkowanego systemu zarządzania terenami zielonymi w centrum miasta, a także brak wykorzystania potencjału terenów zielonych do celów rekreacyjnych.

Problem 8 Niewystarczająca oferta kulturalna i rekreacyjna w centrum miasta.

Problem 9 Zły stan techniczny budynków

. Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet

²⁰ Problem, który otrzymał najniższą ilość punktów % jest dla mieszkańców najbardziej istotny

Jakie efekty powinny zostać osiągnięte w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji:

Odpowiedzi respondentów:

- Integracja społeczności;
- Zmiana struktury społecznej mieszkańców centrum miasta (przeważają mieszkańcy ubodzy);
- Zamknięcie centrum miasta do ruchu;
- Zwiększenie atrakcyjności centrum miasta poprzez zwiększenie liczby lokali gastronomicznych (nie działalności handlowej);
- Dbalność o estetykę centrum, poprawa wyglądu centrum miasta;
- Poprawienie standardów lokali mieszkalnych i usługowych w centrum miasta;
- Poprawa jakości powietrza;
- Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców;
- Zbliżenie społeczne – mieszkańcy bliżej swoich problemów, zaangażowani w ich rozwiązywanie;
- Swobodne przemieszczanie się po centrum miasta – chodniki, ścieżki rowerowe;
- Możliwość przyłączenia się do sieci ciepłowniczej;
- Aktywizacja mieszkańców – ich większy udział w imprezach kulturalnych i tych o charakterze rekreacyjnym;
- Preferencje dla rodzajów przedsięwzięć gospodarczych pobudzających aktywność mieszkańców;
- Zintegrowanie oferty kulturalnej z nową przestrzenią architektoniczno-gospodarczą;
- Modernizacja infrastruktury technicznej, w tym drogowej;
- Znalezienie prostych i funkcjonalnych rozwiązań komunikacyjnych;
- Poprawa wizerunku miasta.

Na jakie działania powinny zostać przeznaczone środki finansowe w celu osiągnięcia założeń rewitalizacji:

Odpowiedzi respondentów:

- Działania sprzyjające rozwojowi kultury pogłębianiu relacji społecznych;
- Przebudowa/budowa chodników, ulic, oświetlenia;
- Budowa nowych miejsc parkingowych;
- Budowa sieci wodno - kanalizacyjnej i ciepłej, remonty budynków w centrum miasta;
- Kanalizacja deszczowa;
- Naprawa chodników, dróg;
- Budowa ścieżek rowerowych;

- Modernizacja historycznych ciągów krajobrazowych/ Park Świętojański, rzeka Radomka/skwyry koło Miejskiej Biblioteki Publicznej;
- Remonty kamienic;
- Poprawa bezpieczeństwa;
- Utrzymanie czystości w mieście;
- Promocja miasta;
- Zamknięcie centrum dla ruchu (budowa nowego układu komunikacyjnego);
- Zagospodarowanie zieleni.

Podsumowanie:

Respondenci wskazali na występowanie negatywnych zjawisk i określili potrzeby rewitalizacyjne miasta w sferach ²¹ :	
GOSPODARCZA	PROBLEMY
	- Malejąca atrakcyjność centrum miasta dla działalności gospodarczej i rozwoju usług.
	POTRZEBY REWITALIZACYJNE
	- Zwiększenie atrakcyjności centrum miasta poprzez zwiększenie liczby lokali gastronomicznych (nie działalności handlowej);
	- Poprawienie standardów lokali mieszkalnych i usługowych w centrum miasta;
	- Preferencje dla rodzajów przedsięwzięć gospodarczych pobudzających aktywność mieszkańców.
ŚRODOWISKOWA	PROBLEMY
	- Przeciążenie komunikacyjne centrum miasta z powodu przebiegającego ruchu tranzytowego oraz brak połączeń dróg w ścisłym centrum miasta
	POTRZEBY REWITALIZACYJNE
	- Poprawa jakości powietrza;
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	PROBLEMY
	- Brak nowoczesnych przestrzeni publicznych i wykorzystania potencjału terenów zlokalizowanych w centrum miasta. Brak centralnego miejsca w przestrzeni miejskiej, na którym mogłoby ożywić się życie społeczne mieszkańców.
	- Niedostateczny poziom bezpieczeństwa mieszkańców miasta.
	- Degradacja tkanki społecznej i brak aktywności mieszkańców w ścisłym centrum.
	- Brak spójnego i uporządkowanego systemu zarządzania terenami zielonymi w centrum miasta, a także brak wykorzystania potencjału terenów zielonych do celów rekreacyjnych.
	- Niewystarczająca oferta kulturalna i rekreacyjna w centrum miasta.
	- Przeciążenie komunikacyjne miasta,
	POTRZEBY REWITALIZACYJNE
	- Zintegrowanie oferty kulturalnej z nową przestrzenią architektoniczno-gospodarczą;
	- Znalezienie prostych i funkcjonalnych rozwiązań komunikacyjnych;

²¹ Cytuje się odpowiedzi mieszkańców.

	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa wizerunku miasta, - Integracja społeczności; - Zmiana struktury społecznej mieszkańców centrum miasta (przeważają mieszkańcy ubodzy); - Zamknięcie centrum miasta do ruchu; - Dbłość o estetykę centrum, poprawa wyglądu centrum miasta; - Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców; - Zbliżenie społeczne – mieszkańcy bliżej swoich problemów, zaangażowani w ich rozwiązywanie; - Swobodne przemieszczanie się po centrum miasta – chodniki, ścieżki rowerowe; - Aktywizacja mieszkańców – ich większy udział w imprezach kulturalnych i tych o charakterze rekreacyjnym. - Działania sprzyjające rozwojowi kultury pogłębianiu relacji społecznych; - Budowa nowych miejsc parkingowych; - Budowa sieci wodno - kanalizacyjnej i ciepłej, remonty budynków w centrum miasta; - Modernizacja historycznych ciągów krajobrazowych/ Park Świętojański, rzeka Radomka/skwery koło Miejskiej Biblioteki Publicznej; - Poprawa bezpieczeństwa; - Utrzymanie czystości w mieście; - Promocja miasta; - Zamknięcie centrum dla ruchu (budowa nowego układu komunikacyjnego); - Zagospodarowanie zieleni - Modernizacja infrastruktury technicznej, w tym drogowej; - Przebudowa/budowa chodników, ulic, oświetlenia; - Kanalizacja deszczowa; - Naprawa chodników, dróg; - Budowa ścieżek rowerowych;
TECHNICZNA	PROBLEMY
	<ul style="list-style-type: none"> - Zły stan techniczny budynków. - Przystarzała sieć wodna i kanalizacyjna oraz brak wystarczającej infrastruktury ciepłowniczej
	POTRZEBY REWITALIZACYJNE
<ul style="list-style-type: none"> - Remonty kamienic; - Możliwość przyłączenia się do sieci ciepłowniczej; 	

Wzajemne implikowanie się problemów i potrzeb

Źródło: <http://rewitalizacjaspoleczna.pl>

Podsumowanie:

Pojęcie rewitalizacji odnosi się do kompleksowego działania w wielu dziedzinach życia wpływających bezpośrednio na jakość życia mieszkańców obszaru. Negatywne zjawiska dotyczą głównie ścisłego centrum Miasta Radomska. Najwięcej niedogodności respondenci sygnalizują w sferze funkcjonalno-przestrzennej miasta. W sferze gospodarczej mieszkańcy oczekują dywersyfikacji działalności gospodarczej na terenie miasta.

I.3.4. Dokumentacja fotograficzna

Dokumentacja fotograficzna wykonana została w miejscach, w których kumulują się negatywne zjawiska społeczno-gospodarcze w mieście.

Takie lokalizacje w centrum miasta świadczą o nieopłacalności lokowania inwestycji w ścisłym centrum miasta. Rewitalizacja obszaru ma za zadanie to zmienić.

Zaniedbane są też podwórka w centrum miasta. Brakuje małej architektury, terenów atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży. Jest to obszar szczególnej kumulacji negatywnych zjawisk społecznych.

Budynki przeznaczone na działalność gospodarczą często stoją puste. Są też obiektami zainteresowania lokalnych przestępców. Wybite szyby, oklejone reklamami świadczą o trudnej sytuacji lokalnych przedsiębiorców, którzy z sytuacją coraz gorzej sobie radzą.

Poprawa bezpieczeństwa w centrum miasta jest wyraźnie podkreślaną potrzebą rewitalizacyjną interesariuszy działań.

Brak zainteresowania lokalizowaniem inwestycji na obszarze centrum miasta wynika z jego niefunkcjonalności i niezbyt dobrej kondycji lokalnych przedsiębiorstw.

Dywersyfikacja działalności gospodarczej staje się celem rewitalizacji miasta. W centrum nie brakuje drobnych przedsiębiorców oferujących odzież używaną i małych sklepów wielobranżowych.

Mieszkańcy chcieliby by w centrum miasta lokalizować tu restauracje i firmy przyciągające kolejnych inwestorów.

Stan lokalnych przedsiębiorstw obrazuje funkcjonujący tu punkt sprzedaży. Przedsiębiorcy przy odpowiednim wsparciu będą się rozwijać i podejmować nowe inicjatywy gospodarcze.

Zły jest stan techniczny budynków. Stanowią one najczęściej własność prywatną. Zadaniem miasta jest przeciwdziałanie problemom społecznym powstającym na omawianym obszarze. Działania w zakresie poprawy dostępności do sieci technicznych oraz rozwiązania w zakresie układu drogowego mają wpłynąć na przyciągnięcie inwestorów do centrum. Modelowe przykłady rewitalizacji potwierdzają, że za zwiększeniem przystępności centrum dla potencjalnych inwestorów płyną rozwiązania podejmowane przez właścicieli terenów w obszarze rewitalizowanym. Właściciele takich budynków to jedni z najistotniejszych interesariuszy rewitalizacji miasta.

Brak estetyki centrum miasta jest dostrzegalny w wielu miejscach.

Ulica Przedborska – stan kamienicy wymaga wiele od inwestora.

Problemy społeczne i gospodarcze przenikają się tu wzajemnie i tworzą dla mieszkańców sytuacje „bez wyjścia”. Działania rewitalizacyjne zmierzać będą do podniesienia poczucia własnej wartości u Radomszczan zamieszkujących centrum miasta. Aktywizacja społeczna musi iść w parze z podejmowaniem rozwiązań w dziedzinie wzrostu gospodarczego obszaru i poprawy infrastruktury technicznej.

Niedogodności płynące z zamieszkania w centrum miasta mieszkańcy podkreślają jako barierę w rozwoju. Wiele osób opuszcza centrum w poszukiwaniu lepszego miejsca do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej.

Układ przestrzenno – funkcjonalny miasta wymaga rozwiązań sprzyjających rozwojowi miasta. Przedsiębiorcy nie wybierają centrum jako miejsca lokalizacji działalności gospodarczej. Na ulicach Reymonta, Przedborskiej wiele lokali pod działalność gospodarczą jest pustych.

Układ drogowy wymaga innej organizacji. Na co dzień panuje tu duży ruch a istniejące rozwiązania nie spełniają oczekiwań użytkowników te drogi mieszkańców.

Przestrzeń miejską należy uzupełnić miejscami dogodnymi dla odpoczynku, aktywności osób starszych, dzieci i młodzieży.

II. Analiza wielokryterialna

Radomsko, według danych z 2014 roku, liczy 46 887 mieszkańców, z czego 22.116 to mężczyźni, a 24 771 to kobiety. Jest ósmym pod względem ludności miastem województwa Łódzkiego. Ogólna tendencja liczby mieszkańców jest malejąca.

Liczba ludności Radomska na przestrzeni lat 2008 - 2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	48 752	48 590	48 441	48 133	47 947	47 643	46 887
Mężczyzn	23 222	23 121	23 048	22 892	22 793	22 616	22 116
Kobiet	25 530	25 469	25 393	25 241	25 154	25 027	24 771

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Ogólna tendencja liczby mieszkańców jest malejąca. Według danych zamieszczonych w raportach GUS dotyczących prognoz wieloletnich spadek liczby ludności ma się utrzymywać aż do 2035 roku.

Na przestrzeni analizowanych lat (2015 – 2020) największy spadek prognozuje się wśród mężczyzn – o 755 osób.

Spółeczeństwo Radomska sukcesywnie starzeje się, liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym rośnie z roku na rok. Uwydatnia się również duża dysproporcja między ilością kobiet i mężczyzn.

W 2014 roku kobiet w wieku poprodukcyjnym było o ponad połowę więcej niż mężczyzn. Zgodnie z prognozami, na przestrzeni lat 2015-2020 liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrośnie o 1 549 osób przy ciągle zmniejszającej się liczbie osób w wieku przedprodukcyjnym oraz malejącym współczynniku dzietności, który nie zapewnia prostej zastępowalności pokoleń.

Przeanalizowana na przestrzeni lat 2008 – 2014 dynamika urodzeń i zgonów wskazuje, iż utrzymuje się tendencja zgonów nad urodzeniami, obserwujemy tzw. zjawisko ujemnego przyrostu naturalnego. Tendencja ta będzie się utrzymywać – z prognoz wynika, iż liczba urodzonych dzieci na przestrzeni 7 lat zmniejszy się o około 45.

Położenie i obszar

Radomsko jest miastem położonym w województwie łódzkim, wchodzi w skład powiatu radomszczańskiego, którego całkowita powierzchnia wynosi 1443 km² (144257 ha). Powierzchnia miasta (wg. danych GUS na dzień 19.02.2015r.) wynosi 51 km² (5143 ha), co stanowi 3,57 % powierzchni powiatu radomszczańskiego. W skład powiatu radomszczańskiego wchodzi 14 gmin, a Radomsko jest jego największym i głównym miastem, które od Warszawy dzieli 190 km, od Katowic 105 km, od Łodzi 90 km, 38 km od Częstochowy i 30 km od bełchatowskiego kompleksu paliwowo - energetycznego.

Radomsko graniczy z gminami: Ładzice, Dobryszce, Radomsko, Kodrąb.

Położenie miasta przedstawiają poniższe mapy:

Położenie powiatu radomszczańskiego w województwie łódzkim

Źródło: http://www.energetyczni.pl/szukaj_audytora/lodzke/index.html

Położenie Gminy Miasta Radomsko w powiecie radomszczańskim

Źródło: <http://www.psse.radomsko.pl/zakres.php>

Ze względu na położenie w południowej części województwa łódzkiego, miasto stanowi administracyjne i gospodarcze centrum powiatu radomszczańskiego.

Dogodne położenie geograficzne oraz dobrze rozwinięta sieć połączeń komunikacyjnych zapewniająca miastu szybkie połączenia z miastami Polski, oraz bliskie położenie największych aglomeracji w kraju stanowią o jego możliwościach rozwoju i dobrych warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej.

II.1. Analiza danych pod kątem koncentracji negatywnych zjawisk społecznych

II.1.1. Kryterium – wysoki poziom bezrobocia – występowanie i skala problemu

W całym mieście Radomsko na koniec 2014 roku ogółem bezrobotnych było 2595 osób, w tym 1460 kobiet. Bezrobotni pozostający bez pracy ponad 12 miesięcy to 1164 osoby, ponad 44% ogółu bezrobotnych w mieście.

Całe Miasto Radomsko	BEZROBOTNI		zarejestrowani
	OGÓŁEM	KOBIETY	powyżej 12 m-cy
	2595	1460	1164

W odniesieniu do obszaru, gdzie szczególnie kumulują się negatywne zjawiska społeczne, zgodnie z danymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomsku, ponad 23% wypłaconych świadczeń w roku 2014 roku to świadczenia z tytułu bezrobocia. Z powodu bezrobocia w całym mieście Radomsko otrzymało świadczenie socjalne 1047 osób w 2014 roku. Nasilenie problemu, jego skala na obszarze Centrum jest bardzo widoczne.

	<i>Obszar Centrum Miasta</i>	<i>Obszar całego Miasta Radomska</i>
Liczba osób objętych pomocą na obszarze	136	1047
Liczba osób zamieszkałych na obszarze	2 672	46 887
Wskaźnik: liczba świadczeń społecznych/osoby zamieszkujące obszar	0,051	0,022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Radomsku i MOPS w Radomsku, stan na koniec 2014 roku

Stwierdza się korzystne tendencje na przestrzeni miesięcy na obszarze powiatu radomszczańskiego. Jednakże nie można o tak korzystnych tendencjach mówić w odniesieniu do sytuacji mieszkańców samego Centrum Radomska. Tutaj kumulują się problemy społeczne, a dysfunkcje niektórych rodzin utrzymują się latami i są dziedziczone z pokolenia na pokolenie.

Kryterium: wysoki poziom bezrobocia

Występowanie: TAK

Skala Problemu: 4

Uzasadnienie:

Zjawisko długotrwałego bezrobocia jest nierozzerwalnie związane z niskim poziomem życia mieszkańców. Niskie dochody rodzin, co za tym idzie, konflikty w tych rodzinach i w rezultacie ich rozbitcie dają obraz skutków długotrwałego bezrobocia. Kolejne pokolenia w tak funkcjonujących rodzinach dotknięte są często tymi samymi problemami. Zła jakość życia rodzin przekłada się na kolejne pokolenia i stąd często mówimy o tzw. enklawach biedy, gdzie kumuluje się zjawisko długotrwałego bezrobocia.

Rozprzestrzenianie się dysfunkcji społecznych, rozpad rodziny jako podstawowej komórki społeczeństwa, obniżenie poziomu zdrowotności mieszkańców to często rezultaty sytuacji długotrwałego bezrobocia. Świadczenia pieniężne przewidziane prawem dla takich rodzin nie rozwiązują problemu.

Długotrwałe bezrobocie często wiąże się ze zjawiskiem ubóstwa i niskiego poziomu edukacji. Obszary, na których występują te problemy nakładają się na siebie. Stąd potrzeba kompleksowych działań w dziedzinie podnoszenia świadomości mieszkańców, wspierania przedsiębiorczości, a także działań mających na celu poprawę samooceny mieszkańców i wzbudzanie ambicji zdobywania wykształcenia. Osoby w mieście Radomsko, których bezpośrednio dotyka problem bezrobocia często przyzwyczajają się do pewnego stylu życia i brak im chęci podejmowania zatrudnienia. Diagnozując zjawisko bezrobocia w mieście Radomsko pod uwagę należy wziąć lokalne potencjały społeczne i gospodarcze występujące na tym terenie. W nich upatruje się możliwości dla pobudzenia aktywności mieszkańców na rynku pracy.

Na podstawie danych zgromadzonych przez MOPS w Radomsku, danych PUP oraz w wyniku odpowiedzi na pytania ankietowe analiza występowania problemu w odniesieniu do mieszkańców poszczególnych ulic miasta Radomska można stwierdzić kumulację problemu w ścisłym centrum miasta.

II.1.2. Kryterium – ubóstwo- występowanie i skala problemu

Na terenie miasta Radomsko działa kilka ośrodków, które oferują pomoc osobom i rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych. Podstawową jednostką rozwiązującą problemy społeczne jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Oprócz działań związanych z pomocą społeczną MOPS realizuje liczne szkolenia i kursy m.in. w ramach projektu „Możesz więcej”, którego uczestnicy zdobywają nowe kwalifikacje zawodowe (opiekun domowy, magazynier, kucharz). MOPS prowadzi również Klub Aktywizacji Zawodowej, Punkt Konsultacyjny dla Osób Niepełnosprawnych, Dzienny Dom Pomocy Społecznej, realizuje program „Trzy podwórka” w ramach Organizowania Społeczności Lokalnej.

Ponadto na terenie miasta działają:

- Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Radomsku – placówka wsparcia dziennego dla osób, które ze względu na wiek, chorobę bądź niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Radomsku – placówka wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz niepełnosprawnych intelektualnie, dysponuje 60 miejscami, zajęcia odbywają się w dni powszednie w godzinach od 9:00 do 15:00.

Instytucje realizujące zadania z zakresu pomocy społecznej zlokalizowane na terenie miasta Radomsko

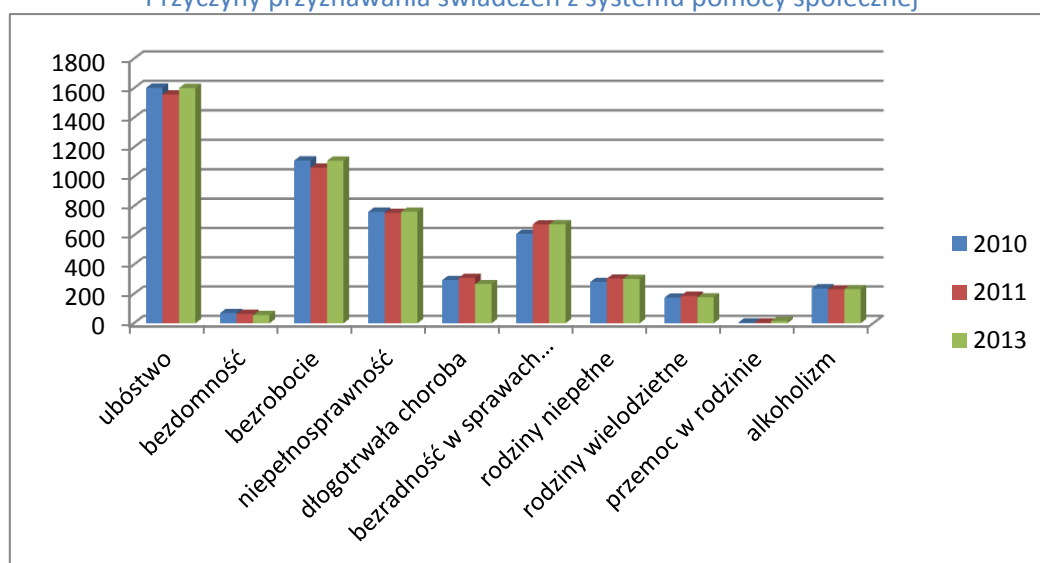
Rodzaj placówki	Prowadzone przez Radomsko		Prowadzone przez inny podmiot	
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba placówek	Liczba miejsc
Domy pomocy społecznej	0	0	1	60
Dzienne domy pomocy społecznej	1	40	0	0
Środowiskowe domy samopomocy	1	60	0	0
Placówki wsparcia dziennego	9	180	0	0
Placówki dla osób bezdomnych (schroniska, noclegownie)	0	0	6	147
Warsztaty terapii zajęciowej	0	0	1	25
RAZEM	11	280	8	232

Źródło: dane MOPS

Poniższe wykresy obrazują ile osób w Radomsku korzysta z pomocy społecznej i z jakich powodów przyznawane są świadczenia. Analiza wykresów wskazuje, iż liczba osób korzystających z pomocy z roku na rok nieznacznie wzrasta, jedynie w roku 2012 odnotowano znaczny spadek liczby osób korzystających z pomocy w stosunku do roku poprzedniego o 944 osoby.

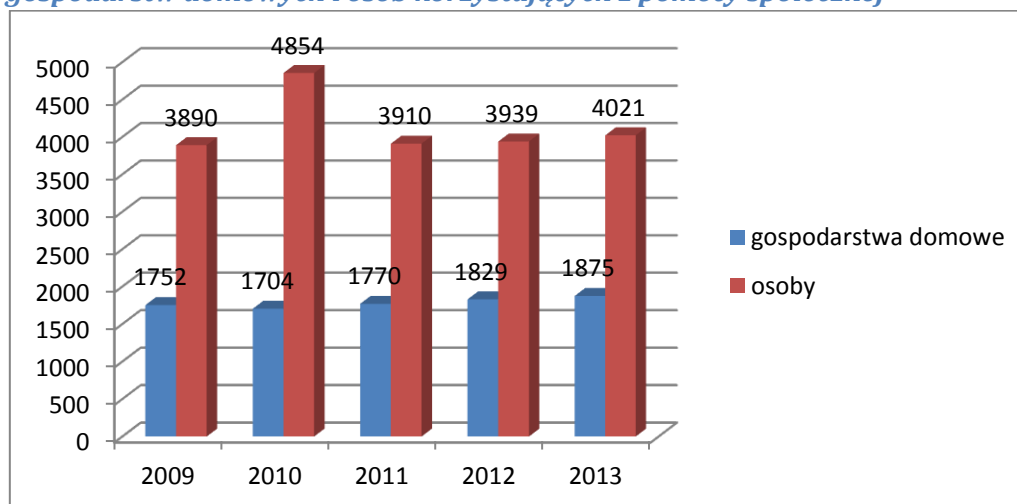
Przyczyny korzystania z pomocy są różne: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała ciężka choroba, wielodzietność. Zjawisko ubożenia generuje wiele innych czynników stresogennych i patogennych, które rodzą zapotrzebowanie na świadczenia z systemu pomocy społecznej. Warunkiem umożliwiającym korzystanie z pomocy społecznej jest stwierdzenie przesłanek, które decydują o konieczności przyznania pomocy. Z danych MOPS w Radomsku wynika, iż najwięcej świadczeń przyznawanych jest z powodu ubóstwa, bezrobocia i niepełnosprawności. Dane te nie ulegają dużym zmianom na przestrzeni kolejnych lat.

Przyczyny przyznawania świadczeń z systemu pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Liczba gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej

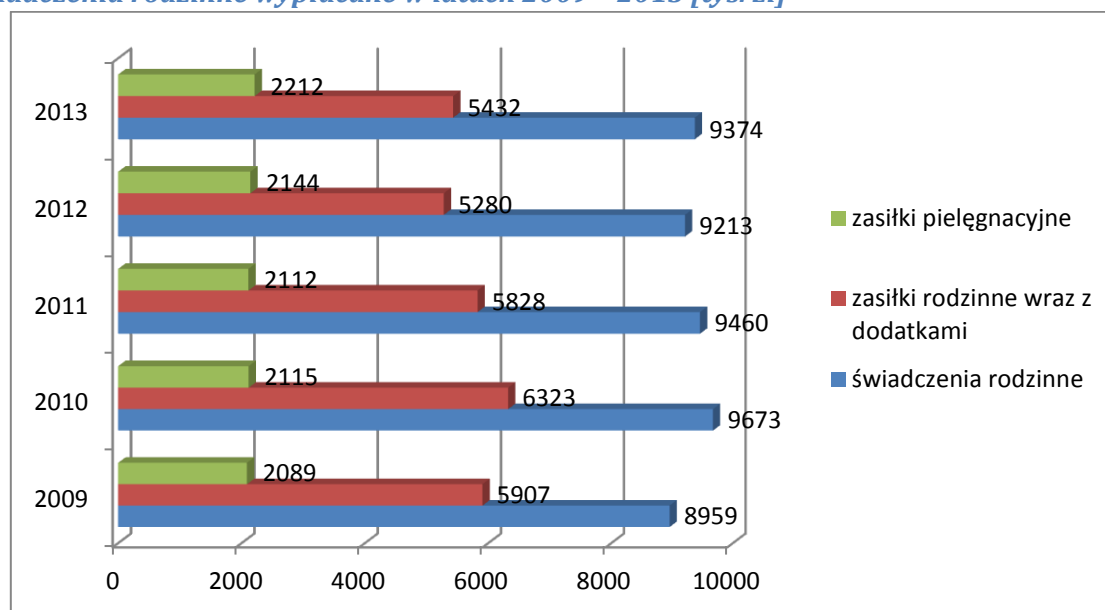

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Z powyższego wykresu wynika, iż z pomocy społecznej średnio korzysta około 9% społeczeństwa Radomska (w 2014 roku dokładnie 7,8%), skala problemu jest duża, dla porównania przedstawiono dane z innych miast – większych jak np. Łódź, gdzie procent społeczeństwa korzystającego z pomocy wynosi 5,9%, oraz podobnej wielkości jak np. Bełchatów (6,5%), Sieradz (4,7%) czy Kutno (7,0%). Wpływ na to zjawisko ma proces ubożenia społeczeństwa oraz uzależnianie społeczeństwa od opieki społecznej, system ten powinien umożliwiać ludziom zerwanie z biedą, marginalizacją społeczną.

Świadczenia rodzinne wypłacane w latach 2009 – 2013 [tys. zł]

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Powyższa tabela prezentuje kwoty świadczeń rodzinnych, zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz świadczeń pielęgnacyjnych wypłacanych w latach 2009 – 2013. Z wykresu wynika, iż kwoty wypłacanych zasiłków pielęgnacyjnych nie ulegają znaczącym zmianom na przestrzeni analizowanych lat. Kwota wypłacanych zasiłków rodzinnych z dodatkami ulega wahaniom, jej znaczny wzrost można zaobserwować w roku 2010 (o 416 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego), największy spadek w roku 2012 (o 548 tys. zł w stosunku do roku 2011). Podobnie sytuacja wygląda w przypadku wypłacania świadczeń rodzinnych.

Obszar centrum Radomska charakteryzuje się problemami społecznymi takimi jak: ubóstwo, bezrobocie oraz wykluczenie mieszkańców. Tereny ulic Reymonta i Placu 3 Maja są zamieszkane w większości przez rodziny stale korzystające z pomocy społecznej. Osoby dorosłe bardzo rzadko pracują na stałym etacie. Najczęściej są to osoby wykonujące prace

dorywcze lub niepracujące i zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy. Najczęściej niewielkie lokale mieszkalne zamieszkują rodziny wielodzietne. Jest to również społeczność starzejąca się, gdyż młodzi ludzie mieszkający na tych terenach opuszczają dzielnicę, a czasem także miasto. Wśród najczęściej wymienianych problemów występujących w dzielnicy centrum znajdują się bezrobocie, alkoholizm, ubóstwo, brak miejsc spędzania wolnego czasu oraz przemoc brak bezpieczeństwa i problemy wychowawcze.

Na wskazanych terenach mieszkają osoby starsze, również osoby niepełnosprawne. Dla tych osób problemem są bariery architektoniczne niemożliwe do pokonania. Jednocześnie potencjał społeczny osób starszych ciągle rośnie – są to ludzie aktywni, oddani społeczności i gotowi włączać się w życie miasta. Dlatego brak oferty działań dla tej grupy stanowi niewykorzystany potencjał. Z przeprowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomsku badań wynika, iż obszar ten zamieszkuje głównie przez osoby w wieku średnim między 35 a 54 rokiem życia. Z analizy wynika, iż przeważającym wykształceniem jest wykształcenie zawodowe (36%), następnie podstawowe (27%). Równie niekorzystnie przedstawia się na wskazanym obszarze status zawodowy mieszkańców: 32 % spośród badanych zadeklarowało, że są osobami bezrobotnymi zarejestrowanymi w Powiatowym Urzędzie Pracy, a 11 % bezrobotnymi niezarejestrowanymi w PUP. Mieszkańcy wskazanego obszaru w większości nie są również uczestnikami życia społecznego. Są to również osoby, które nie zauważają potencjału zamieszkaanej przez siebie dzielnicy oraz konieczności zawiązywania wspólnie z sąsiadami małej społeczności. Na wskazanym obszarze największym problemem, wpływającym na społeczne wykluczenie w opinii respondentów są m.in. bezrobocie (80,36%), alkoholizm (60,71%), ubóstwo (57,14%) oraz brak miejsc spędzania czasu wolnego (51,79%).

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną

<i>Rodzaj wsparcia</i>	<i>Liczba rodzin na obszarze Centrum²²</i>	<i>Liczba rodzin na obszarze całego miasta</i>
Łączna rodzin korzystających z pomocy MOPS od 2014 ogółem	230	1 828
Rodziny objęte wsparciem asystenta	28	74
Rodziny korzystające z usług opiekuńczych	9	167
Liczba założonych Niebieskich Kart	20	90

Źródło: opracowanie na podstawie danych MOPS w Radomsku

²²Obszar ulic: Kościuszki, Narutowicza, Joselewicza, Przedborska, Fabianiego, Wyszyńskiego, Krakowska, Brzeźnicka, Reymonta, Warszca, Aleje Jana Pawła II, Żeromskiego, Plac 3 Maja, Piłsudskiego

Główne problemy społeczne wg rodzin objętych wsparciem MOPS

<i>Problem</i>	<i>Liczba rodzin na obszarze Centrum</i>	<i>Liczba rodzin na obszarze całego miasta</i>
Alkoholizm	38	171
Bezrobocie	136	1047
Długotrwała lub ciężka choroba	8	359
Niepełnosprawność	86	754
Przemoc w rodzinie	14	29
Zakład karny	3	45
Ubóstwo	222	1561
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7	49

Źródło: opracowanie na podstawie danych MOPS w Radomsku

Sytuację przedstawioną w tabeli przedstawia również poniższy wykres. Najwięcej świadczeń rodziny zamieszkujące Centrum Radomska uzyskały na podstawie niskich dochodów (ubóstwo), bezrobocia i z powodu niepełnosprawności.

Źródło: opracowanie na podstawie danych MOPS w Radomsku, 2014 rok

Źródło: opracowanie na podstawie danych MOPS w Radomsku, 2014 rok

Wskaźnik ubóstwa i wykluczenia społecznego w 2014 roku

	<i>Obszar Centrum Miasta</i>	<i>Obszar całego Miasta</i>
Liczba osób objętych pomocą na obszarze	724	3 784
Liczba osób zamieszkałych na obszarze	2 672	46 887
WSKAŹNIK WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO	27,09 %	8,07%

Źródło: opracowanie na podstawie danych MOPS w Radomsku

*Kryterium: ubóstwo**Występowanie: TAK**Skala Problemu: 4**Uzasadnienie:*

Zjawisko ubóstwa implikowane jest bezrobociem, niskim poziomem edukacji, niskim poziomem zdrowotności. Niedostatek rodzin mieszkających w Radomsku wymaga szerszego spojrzenia na ich sytuację życiową. Wiele lat życia w trudnych warunkach, długotrwałe bezrobocie i brak chęci do zmiany powoduje, że pogarsza się sytuacja mieszkańców dotkniętych ubóstwem. Rodziny, które borykają się z problemem krótko często nie chcą nawet korzystać ze wsparcia oferowanego przez opiekę społeczną, a jeśli już się na to zdecydują, starają się szybko wyjść z kryzysu. Dane dotyczące liczby osób korzystających ze wsparcia społecznego w Radomsku obrazują sytuację rodzin, gdzie od pokoleń występuje problem biedy, uzależnień, niepełnosprawności czy też bezrobocia. Wizja lokalna w mieście wskazała na występowanie tzw. enklaw biedy, gdzie problemy społeczne kumulują się i na siebie nakładają. Podając za zapisami Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 w Radomsku występuje zjawisko utrwalonej i dziedziczonej biedy (utrwalona transmisja biedy). Potwierdzeniem jest tutaj utrzymująca się na zbliżonym poziomie liczba osób korzystających z pomocy MOPS w Radomsku. Na przestrzeni lat od 2010 roku do 2014 roku liczba osób korzystających z pomocy opieki społecznej wynosi od 1604 osób do 1561 osób w roku 2014.

Enklawy biedy najbardziej widoczne są w centrum miasta, tj. ulice²³: Kościuszki, Narutowicza Joselewicza, Przedborska, Fabianiego, Wyszyńskiego, Krakowska, Brzeźnicka, Reymonta, Warszycy, Aleje Jana Pawła II, Żeromskiego, Plac 3 Maja, Piłsudskiego. Wskaźnik wykluczenia społecznego na obszarze wynosi aż 27,09%, przy czym dla porównania w całym mieście Radomsko – 8,07%. Wiele osób poszukuje innego miejsca do zamieszkania. Stąd na terenie centrum pozostają osoby niechętnie do zmiany swojej trudnej sytuacji życiowej.

²³ Mieszkańcy tych ulic korzystają również z pomocy opieki społecznej

II.1.3. Kryterium –wysoki poziom przestępczości– występowanie i skala problemu

Kwestiami bezpieczeństwa publicznego w Radomsku zajmują się następujące jednostki, które zapewniają mieszkańcom ochronę zdrowia, mienia i życia:

- Komenda Powiatowa Policji w Radomsku,
- Sąd Rejonowy w Radomsku,
- Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Radomsku.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Radomsku za lata 2010 – 2012 wynika, iż na terenie miasta odnotowano w sumie 2859 przestępstw, liczba przestępstw z roku na rok nieznacznie wzrastała.

Liczba przestępstw odnotowanych na terenie miasta Radomska w latach 2010-2012 z podziałem na kategorie

<i>Kategoria</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>ogółem</i>
Zabójstwo	0	0	2	2
Rozbój	17	18	12	47
Bójka	15	21	24	60
Uszkodzenia ciała	31	34	26	91
Czyny lubieżne	2	1	5	8
Uszkodzenie mienia	73	109	107	289
Związane z narkomanią	9	16	22	47
Włamania	86	77	87	250
Kradzieże	224	226	234	684
Nietrzeźwi kierujący	296	326	297	919
Inne przestępstwa	131	137	144	462

Źródło: dane KPP w Radomsku

Z powyższej tabeli wynika, iż jazda pod wpływem alkoholu oraz kradzieże występują najczęściej, natomiast najmniejszy odsetek wykroczeń stanowią zabójstwa.

Przeprowadzona analiza przestępczości wskazuje, iż najwięcej przestępstw jest popełnianych w północno-wschodniej części miasta (ograniczona od zachodu ulicą Rozalii, a od południa Przedborską), szczególnie w jego centrum.

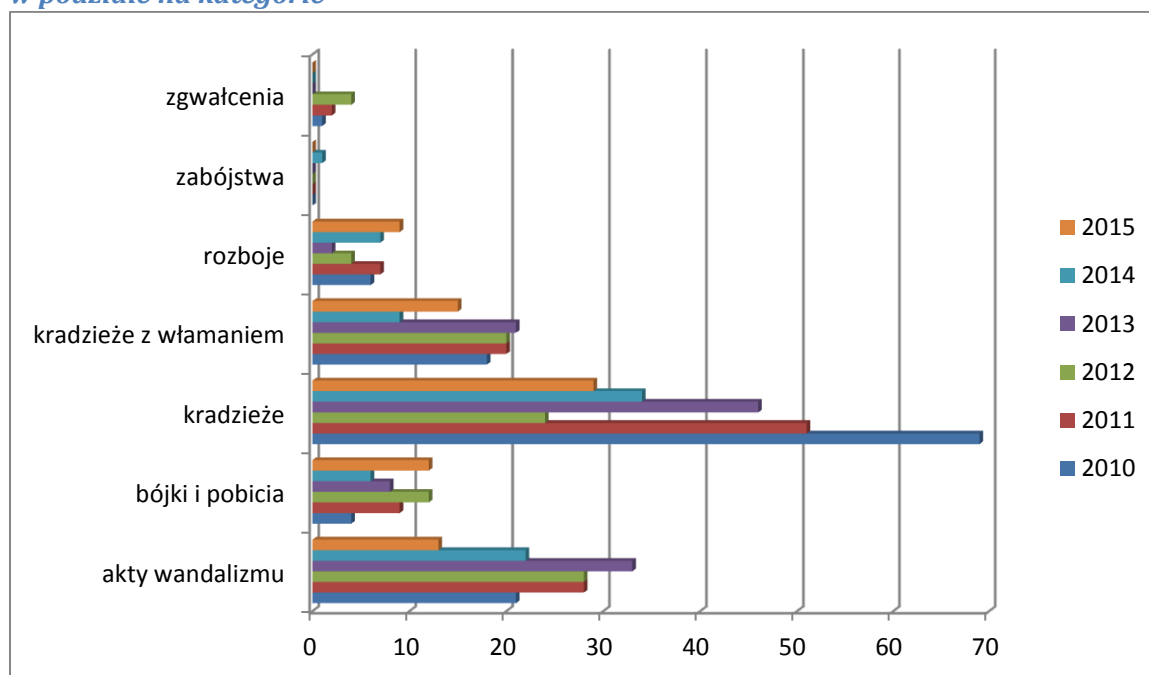
Teren centrum miasta nie jest objęty monitoringiem wizyjnym w wystarczającym stopniu. Brakuje kamer, np. w okolicach MBP, Klasztoru O.O. Franciszkanów, Pomnika Grobu Nieznanego Żołnierza, skweru H. Fajta i Cz. Kalkusińskiego.

Ponadto ze względu na istotne problemy społeczne jest to obszar o zwiększonym nasileniu wykroczeń, przestępstw i zachowań aspołecznych.

Poniższy wykres pokazuje liczbę przestępstw (w podziale na kategorie), jaki zostały popełnione na terenie centrum miasta w okresie 2010 – 2015. Najwięcej zdarzeń ma miejsce w obrębie ulic: Przedborskiej (od skrzyżowania z ulicą Krakowską do ronda im. Ofiar Zbrodni Katyńskiej), Wyszyńskiego (od skrzyżowania z ul. Fabianiego do skrzyżowania z ul. Krakowską), Krakowskiej (od skrzyżowania z ulicą Piastowską), Brzeźnickiej (do wysokości wiaduktu kolejowego), Reymonta. Najmniej natomiast w obrębie ulic: Kościuszki, Joselewicza, Żeromskiego, Piłsudskiego (od wiaduktu do skrzyżowania z ul. Plac 3 Maja).

Najwięcej odnotowano zdarzeń związanych z kradzieżami, kradzieżami z włamaniem oraz aktów wandalizmu. Najmniej zdarzeń ma charakter zabójstw i zgwałceń.

Przestępstwa popełniane w latach 2010 – 2015 na terenie Centrum Miasta w podziale na kategorie

Źródło: dane KPP w Radomsku

Przestępstwa popełniane w latach 2010 – 2015 na terenie Centrum Miasta

Rodzaj zdarzenia	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Akty wandalizmu	21	28	28	33	22	13
Bójki i pobicia	4	9	12	8	6	12
Kradzieże	69	51	24	46	34	29
Kradzieże z włamaniem	18	20	20	21	9	15
Rozboje	6	7	4	2	7	9
Zabójstwa	0	0	0	0	1	0
Zgwałcenia	1	2	4	0	0	0

Źródło: dane KPP w Radomsku

Powyższe dane odzwierciedlają statystyki w całej Polsce, nadal najczęściej dochodzi do kradzieży pospolitych. Następnie wśród najczęściej popełnianych przestępstw w kraju odnotowuje się prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu. Warto zaznaczyć, iż liczba popełnianych przestępstw z roku na rok maleje, widać to również na przykładzie Radomska, z roku na rok maleje liczba kradzieży z włamaniem, na co ma wpływ postępująca zamożność społeczeństwa. Zjawisko ma związek nie tylko z coraz skuteczniejszym działaniem służb policyjnych, ale również z wiekiem sprawców - przestępczość jest silnie skorelowana z młodym wiekiem sprawców, a w związku z panującym w Polsce niżem demograficznym, spada również liczba popełnianych przestępstw.

Wyszczególnienie danych statystycznych za lata 2013-2014 wybranych przestępstw na terenie Miasta Radomsko.

Lp.	Wyszczególnienie	2013 rok	Nieletni sprawcy przestępstw-2013r.	2014 rok	Nieletni sprawcy przestępstw - 2014r.
1.	Przestępstwa wszczęte	1065	-	817	-
2.	Przestępstwa stwierdzone	1408	98	846	10
3.	Rozbój, kradzież i wymuszenia	35	9	25	1
4.	Bójka i pobicie	45	13	25	0
5.	Kradzież z włamaniem	119	25	103	12
6.	Kradzież cudzej rzeczy	235	28	170	2
7.	Uszkodzenie rzeczy	92	15	75	1
8.	Przestępstwa o charakterze narkotykowym	103	6	73	2
9.	Kierujący będący pod wpływem alkoholu	499	3	288	1
10.	Przestępstwa o charakterze gospodarczym	38	1	344	1
11.	Czyny karalne i ilość nieletnich sprawców przestępstw	135	98	42	10
12.	Ilość procedur „Niebieska Karta”	64	-	76	1

Źródło: Dane statystyczne KPP Radomsko.

Dane dotyczące wypadków, liczby zabitych, rannych a także liczba kolizji na terenie Miasta Radomsko w latach 2013-2014

Lp.	Wyszczególnienie	2013 rok	2014 rok
1	2	3	4
1.	Liczba wypadków	110	115
2.	Liczba zabitych	3	6
3.	Liczba kolizji	526	511
4.	Liczba rannych	135	131

Źródło: Dane statystyczne KPP Radomsko.

Na podstawie danych Komendy Powiatowej Państwowej Policji w Radomsku do rewitalizacji społecznej rekomenduje się obszar, tj. ulice, gdzie występuje najwięcej zagrożeń – na podstawie statystyk z poprzednich lat.

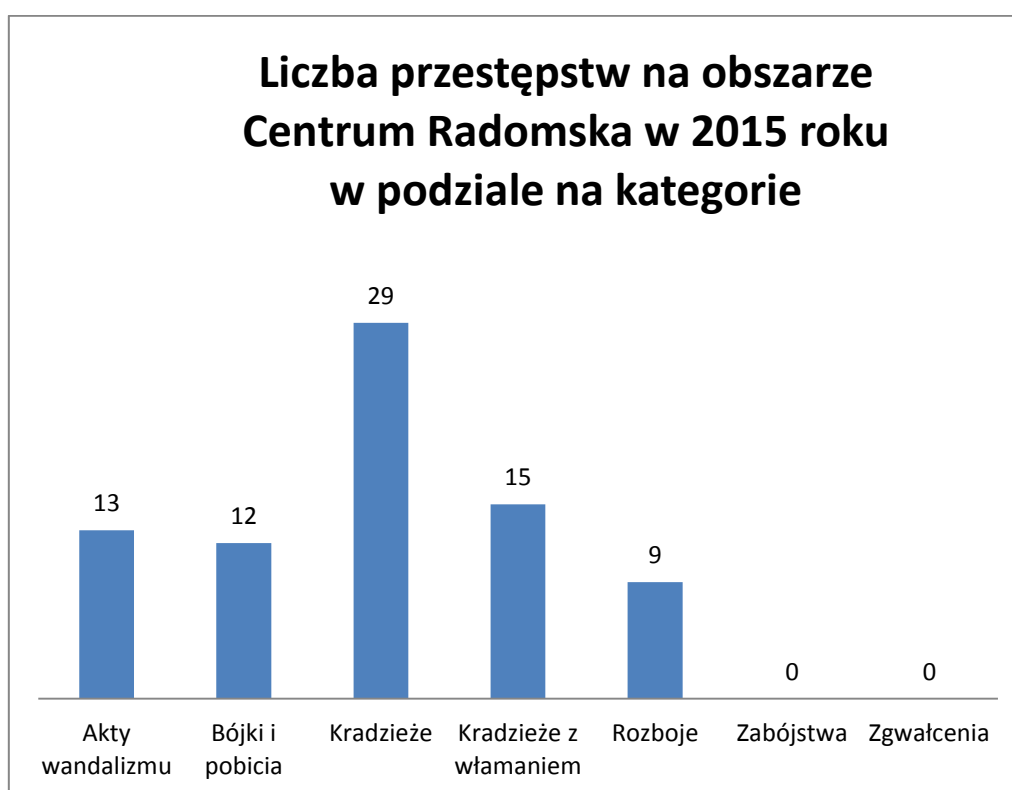
<i>Obszar do rewitalizacji, tj. ulice:</i>	<i>Razem liczba przestępstw w obrębie obszaru</i>
- Kościuszki	5
- Narutowicza (od skrzyżowania z ul. Staszica do skrzyżowania z ul. Przedborską)	3
- Joselewicza	0
- Przedborska (od skrzyżowania z ul. Krakowską do ronda im. Ofiar Zbrodni Katyńskiej)	10
- Fabianiego	3
- Wyszyńskiego (od skrzyżowania z ul. Fabianiego do skrzyżowania z ul. Krakowską)	3
- Krakowska (od skrzyżowania z ul. Piastowską)	2
- Brzeźnicka (do wysokości wiaduktu kolejowego)	11
- Reymonta	16
- Warszycy (do torów kolejowych)	8
- Aleje Jana Pawła II	4
- Żeromskiego	3
- Plac 3 Maja	9
- Piłsudskiego (od wiaduktu do skrzyżowania z ul. Plac 3 Maja)	1
- Park Świętojański Miejski Dom Kultury	0
- Razem liczba przestępstw	78

Źródło: Dane Państwowej Komendy Powiatowej policji w Radomsku, 2015

<i>Kategorie przestępstw</i>	<i>Razem liczba na obszarze Centrum Radomska</i>
- Akty wandalizmu	13
- Bójki i pobicia	12
- Kradzieże	29
- Kradzieże z włamaniem	15
- Rozboje	9
- Zabójstwa	0
- Zgwałcenia	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komendy Powiatowej policji w Radomsku, 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komendy Powiatowej policji w Radomsku, 2015

<i>Współczynnik przestępczości na obszarze Centrum Miasta Radomska w 2015 roku</i>	
Liczba przestępstw	78
Liczba osób zamieszkałych na obszarze	2 672
WSKAŹNIK przestępczości	0,029

Źródło: opracowanie na podstawie danych MOPS w Radomsku

Dla porównania wyliczono wskaźnik przestępczości dla Miasta Radomska w latach 2013, 2014 i wyniósł on 0,030 w 2013 roku i 0,018 w 2014 roku. Wskaźnik ten dla całego miasta maleje natomiast na obszarze rewitalizowanym nie ma poprawy.

Kryterium: wysoki poziom przestępczości

Występowanie: TAK

Skala Problemu: 4

Uzasadnienie:

Wysoki poziom przestępczości jest jednym z głównych kryteriów wskazania obszarów rewitalizacji w miastach. W celu określenia takich obszarów problemowych należy wziąć pod uwagę dane z jednostek zajmujących się zapewnieniem bezpieczeństwa w mieście oraz dane dotyczące intensywności korzystania ze świadczeń społecznych.

Z badań wynika, że poczucie zagrożenia bezpieczeństwa publicznego jest wysokie. Wśród przestępstw na terenie miasta dominują kradzieże, kradzieże z włamaniem i rozboje. Na całym obszarze Radomska występują akty wandalizmu i uszkodzenia rzeczy. Zjawisko to kumuluje się na ulicach w centrum miasta. Jest to szczególnie niekorzystnym zjawiskiem, gdyż to właśnie w centrum znajduje się najwięcej zabytkowych budynków istotnych z punktu widzenia turystyki. Natomiast mniej jest w centrum rozbojów i pobić. Mieszkańcy wskazują jednak na potrzebę likwidacji miejsc zacienionych. Wykazują też potrzebę zwiększenia monitoringu w mieście.

Analiza występowania poszczególnych przestępstw na ulicach miasta²⁴ wykazała kumulację zjawisk szczególnie na ulicy Reymonta, gdzie w roku 2015 stwierdzono 6 przestępstw o charakterze kradzieży, kradzieże z włamaniem - 3 i 3 rozboje, 2 akty wandalizmu, 2 bójki i pobicia. co daje łączną liczbę przestępstw na tej ulicy w omawianym roku - 16. W poprzednich latach sytuacja wcale nie miała się lepiej: w 2014 roku - 14 przestępstw, 26 przestępstw w 2013 roku i 25 przestępstw w 2012 roku, w tym również 1 zgwałcenie i aż 9 aktów wandalizmu. Okolice ulicy Reymonta to najbardziej niebezpieczne miejsca w Radomsku.

Przedborska (od skrzyżowania z ul. Krakowską do ronda im. Ofiar Zbrodni Katyńskiej) to również okolica mało bezpieczna. W 2015 roku miało tu miejsce 10 przestępstw. Rejon ulicy Brzeźnickiej (do wysokości wiaduktu kolejowego) i Warszycy (do torów kolejowych) to w kolejności, zgodnie z danymi statystycznymi, najbardziej niebezpieczne miejsca w Radomsku.

²⁴ Dane KPP w Radomsku

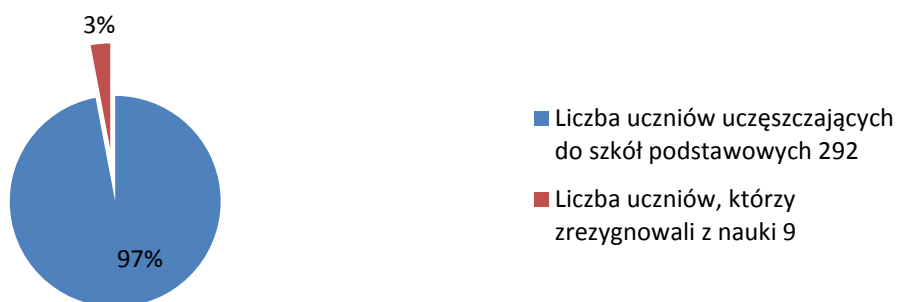
II.1.4. Kryterium –niski poziom edukacji lub potencjału społecznego – występowanie i skala problemu

Na podstawie danych z Urzędu Miasta w Radomsku dotyczących całego miasta i w odniesieniu do obszaru Centrum Miasta²⁵ wyliczono wartość wskaźnika wczesnego przerywania skolaryzacji²⁶:

<i>Wartość wskaźnika wczesnego przerywania solaryzacji w Mieście Radomsko i na obszarze Centrum w roku 2013</i>				
Obszar Centrum Miasta	Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych	301	<i>Wartość współczynnika przerywania skolaryzacji</i>	3,08%
	Liczba uczniów, którzy zrezygnowali z nauki	9		
Miasto Radomsko	Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych	4936		1,98%
	Liczba uczniów, którzy zrezygnowali z nauki	96		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta w Radomsku, 2013

Wartość wskaźnika wczesnego przerywania skolaryzacji na obszarze Centrum w roku 2013

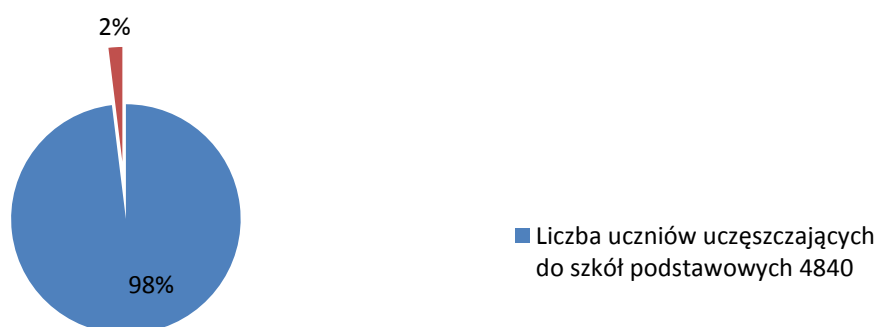
Źródło: opracowanie własne, 2013

²⁵ Przeanalizowano obszar: ul. Reymonta nr 1-62, Plac 3 Maja nr 1-10, 13-15 oraz nr 11, 12 (fronty działek), ul. Bugaj nr 1, 1a-1e, ul. Kościuszki nr 1-23, ul. Wyszyńskiego nr 1-7 (nieparzyste), ul. Narutowicza nr 1-10 oraz nr 8 i 10 (fronty działek), Al. Jana Pawła II- wszystkie numery, ul. Fabianiego nr 1 oraz 2-26 (parzyste), ul. Warszycy nr 1-15, ul. Przedborska nr 1-38, ul. Brzeźnicka nr 5, ul. Joselewicza wszystkie numery (oprócz 8), ul. Piłsudskiego nr 1-10, ul. Mickiewicza nr 3, ul. Żeromskiego, ul. Stodolna nr 2 i 4, ul. Krakowska nr 2-10 oraz nr 1-27 nieparzyste (fronty działek), ul. Rolna nr 1-15 (nieparzyste)

²⁶ „Współczynnik skolaryzacji brutto jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.” Dane BDL, www.stat.gov.pl

Bieda, dysfunkcje, bezrobocie to problemy, które implikują zjawisko wczesnego przerywania edukacji. W odniesieniu do całego obszaru Miasta Radomsko nasilenie problemu dotyczy obszaru rewitalizacji. W efekcie mówimy o obszarze gdzie zamieszkują osoby o niskim wykształceniu z dużym deficytem kwalifikacji i małymi możliwościami rozwoju.

Wartość wskaźnika wczesnego przerywania skolaryzacji w Mieście Radomsko w roku 2013

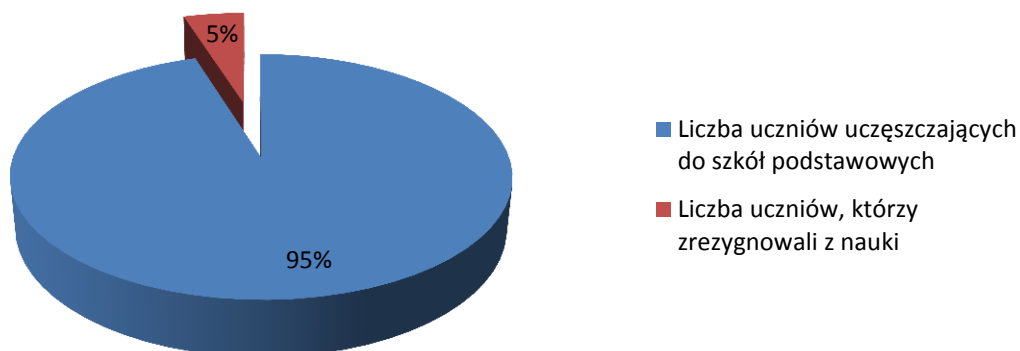
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta w Radomsku

Analizując dane Urzędu Miasta w Radomsku z roku 2014 można stwierdzić duże nasilenie problemu przerywania edukacji, głównie na obszarze rewitalizowanym. W całym Mieście Radomsko uczęszczało do szkół na poziomie gminnym 4936 osób. Zrezygnowało z kształcenia 2,19% tej liczby (106 osób). W tej samej grupie wiekowej na obszarze rewitalizowanym uczęszczało do szkół 268 osób, z czego zrezygnowało z niej w omawianym roku 13 osób, co stanowi aż 5,10% ogółu kształcących się w tej grupie.

Wartość wskaźnika wczesnego przerywania skolaryzacji w Mieście Radomsko i na obszarze Centrum Miasta w roku 2014				
Obszar Centrum Miasta	Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych	268	Wartość współczynnika przerywania skolaryzacji	5,10%
	Liczba uczniów, którzy zrezygnowali z nauki	13		
Miasto Radomsko	Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych	4936		2,19%
	Liczba uczniów, którzy zrezygnowali z nauki	106		

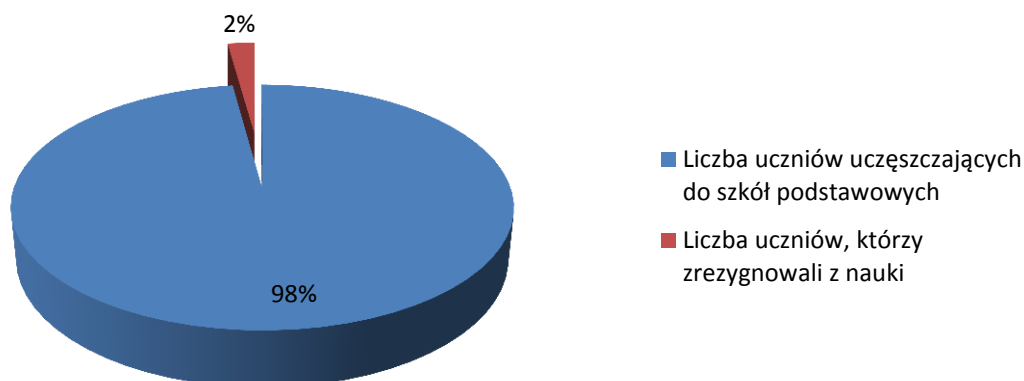
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta w Radomsku

Wartość wskaźnika wczesnego przerywania skolaryzacji na obszarze Centrum w roku 2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta w Radomsku

Wartość wskaźnika wczesnego przerywania skolaryzacji w Mieście Radomsko w roku 2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta w Radomsku

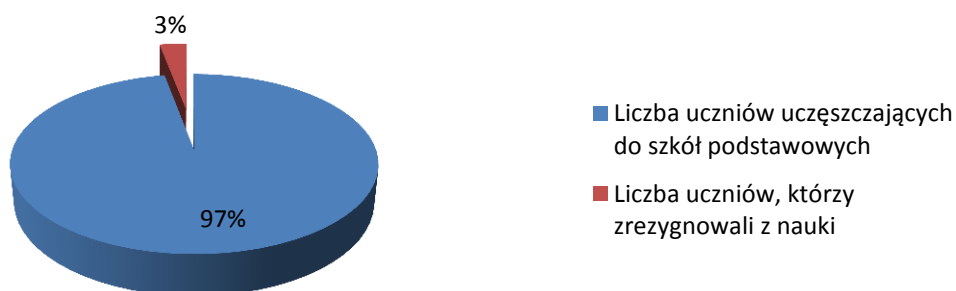
Na zjawisko przedwczesnego kończenia nauki wpływają najczęściej czynniki edukacyjne, indywidualne okoliczności i warunki społeczno-ekonomiczne. Przedwczesne kończenie nauki bardzo często jest związane z gorszą sytuacją społeczną i niskim poziomem wykształcenia otoczenia. Zjawisko dotyczy z reguły kilku pokoleń w rodzinie i jest później przyczyną bezrobocia, w końcowym efekcie – ubóstwa.

Wartość wskaźnika wczesnego przerywania skolaryzacji w Mieście Radomsko i na obszarze Centrum Miasta w roku 2015

Obszar Centrum Miasta	Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych	264	Wartość współczynnika przerywania skolaryzacji	3,13%
	Liczba uczniów, którzy zrezygnowali z nauki	8		
Miasto Radomsko	Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych	4786		1,61%
	Liczba uczniów, którzy zrezygnowali z nauki	76		

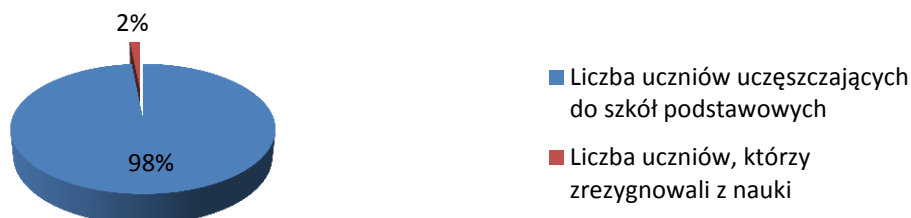
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta w Radomsku

Wartość wskaźnika wczesnego przerywania skolaryzacji na obszarze Centrum w roku 2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta w Radomsku

Wartość wskaźnika wczesnego przerywania skolaryzacji w Mieście Radomsko w roku 2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta w Radomsku

Kryterium: niski poziom edukacji lub potencjału społecznego

Występowanie: TAK

Skala Problemu: 3

Uzasadnienie:

Porównując dane dla całego Miasta Radomska i obszaru ulic, gdzie kumulują się negatywne zjawiska społeczne jak np. ubóstwo, potwierdzone danymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomsku, stwierdza się występowanie problemu niskiego poziomu wykształcenia. Na terenie całego Miasta dotyczy to w 2015 roku 1,61% uczniów 2,19% w roku 2014 i w roku 2013 - 1,98%. Natomiast na obszarze proponowanym do rewitalizacji – Centrum Miasta problem występuje w skali 3,13% w roku 2015, 5,10% w roku 2014 i 3,08% w roku 2013.

Przerywanie edukacji na tak wczesnym etapie jaką są szkoły gminne (podstawowe) to sytuacje rzadkie i należy im przeciwdziałać. Niskie wykształcenie czy też jego brak wpływa na wyizolowanie społeczne jednostek dotkniętych tym problemem. Zjawisko to jest determinantem pozostałych problemów społecznych. Prowadzi do problemów z nałogami, bezrobocia, a nawet kieruje młodego człowieka na drogę przestępstw. Kumulacja problemów dotyczy rodzin, w których od lat mają miejsce te problemy. To najczęściej beneficjenci pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomsku.

Przedwczesne kończenie nauki nie jest wynikiem jednorazowej decyzji, ale najczęściej długotrwałego procesu. Przyczyną wczesnego przerywania nauki jest też niepełnosprawność. Na omawianym terenie zgodnie z danymi MOPS w Radomsku wypłacono 86 świadczeń z tytułu niepełnosprawności w 2014 roku. Stwierdza się, że problemy społeczne kumulują się na obszarze Centrum Miasta.

Niski poziom edukacji jest największą przeszkodą, hamującą rozwój miasta. Brak dostępności do edukacji i podwyższania kwalifikacji dotyczy tej części społeczeństwa, która nie chce zmieniać swojej sytuacji życiowej. Wiele młodych osób nie wiąże swojej przyszłości z miastem. Migracja młodych wykształconych osób z miasta jest wymieniana jako podstawowy problem miasta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Niekorzystne trendy demograficzne oraz zła sytuacja na rynku pracy pogarsza sytuację.

II.1.5. Kryterium – niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym- występowanie i skala problemu

Organizacją życia kulturalnego na terenie Radomska zajmują się: Miejski Dom Kultury, Muzeum Regionalne w Radomsku im. Stanisława Sankowskiego oraz Miejska Biblioteka Publiczna. Działalnością w zakresie kultury, sztuki, edukacji i aktywizacji lokalnych społeczności w Radomsku zajmują się również organizacje pozarządowe (zgodnie z danymi miasta jest ich około 80).

Miejski Dom Kultury – to główny ośrodek kulturalny w mieście, powstał w 1968 roku. Zlokalizowany jest w centrum Radomska przy ul. Brzeźnickiej. MDK dysponuje: wielofunkcyjną salą widowiskową ze sceną o powierzchni 190 m², z 490 miejscami siedzącymi, ekranem kinowym 9x5 m na konstrukcji podwieszanej, zwiąany elektronicznie, z nagłośnieniem w systemie Dolby Digital; klimatyzowaną salą kamerálną o powierzchni 130 m², z 80 miejscami siedzącymi i ekranem 3x2,5 m; salą taneczną o powierzchni 143 m² z 80 miejscami siedzącymi, lustrem i nagłośnieniem; salą klubową o powierzchni 122 m², z 80 miejscami siedzącymi oraz holami z możliwością wykorzystania na powierzchnię wystawową, salami do prowadzenia zajęć sekcji i zespołów m.in. teatralnej, plastycznej, literackiej, muzycznej, tanecznej²⁷.

W ramach swojej działalności MDK prowadzi kino, które oferuje mieszkańcom premierowe projekcje cyfrowe, kino szkolne, kino nocne, maratony filmowe, niedzielne poranki filmowe. MDK zajmuje się m.in. organizacją spektakli teatralnych, organizuje spotkania z przedstawicielami świata kultury. Od 2007 roku w MDK działa scena regionalna Teatru im. Stefana Jaracza w Łodzi.

Muzeum Regionalne im. Stanisława Sankowskiego – powstało w 1978 roku z inicjatywy Stanisława Sankowskiego. Muzeum mieści się w ratuszu zbudowanym w latach 1858 – 1859 (w latach późniejszych rozbudowywanym). Na mocy uchwały nr XXX/235/08 Rady Miejskiej w Radomsku z dnia 23 października 2008 roku Muzeum Regionalnego nadano imię Stanisława Sankowskiego. Misją Muzeum Regionalnego jest upowszechnianie wytworów dziedzictwa kulturowego poprzez wystawy, wydawnictwa, lekcje muzealne, odczyty, konkursy, aukcje. Muzeum organizuje koncerty muzyczne, wieczory poetyckie i spotkania autorskie. Od 2003 roku działa galeria muzeum, które prezentuje sztukę współczesną i promuje miejscowych artystów. W historycznym archiwum zgromadzono ponad 5000 dokumentów, listów, planów druków ulotnych i fotografii z miastem i mieszkańcami

²⁷ Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Radomsko na lata 2014 – 2020, Radomsko 2013

Radomska. Muzeum Regionalne posiada również bogate zbiory biblioteczne – łącznie ponad 5000 woluminów z dziedzin takich jak: historia, archeologia, etnografia, sztuka. Księgozbiór ten uzupełniają fachowe czasopisma.

Najciekawsze muzealia prezentowane są na wystawach stałych:

- „Pradzieje ziemi radomszczańskiej”,
- „Zbiory sztuki w radomszczańskim muzeum”,
- „Życie wsi radomszczańskiej na przełomie XIX i XX w.”,
- „Z dziejów miasta Radomska”,
- „W okupowanym Radomsku”.

Ponadto Muzeum Regionalne w Radomsku sprawuje pieczę nad Zagrodą Tatarską. Zabytkowy obiekt zbudowany w 1875 roku, znajduje się w dzielnicy Radomska Stobiecko Miejskie. Zagroda wyposażona w eksponaty odzwierciedlające wygląd dawnej wsi ziemi radomszczańskiej stanowi atrakcję turystyczną.

Miejska Biblioteka Publiczna w Radomsku - początki organizowania Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomsku przypadają na wiosnę 1945 roku, kiedy to czytelnictwo publiczne uważano za jeden z najważniejszych środków kształtowania świadomości obywatelskiej i wychowania.

Obecnie w siedzibie biblioteki mieszczą się: wypożyczalnia dla dzieci, wypożyczalnia dla dorosłych, czytelnia dla dorosłych, która liczy 80 miejsc, sala konferencyjna i Punkt Informatyczny. Biblioteka organizuje również spotkania z autorami książek, podróżnikami, artystami, warsztaty dla dzieci i młodzieży, wystawy fotograficzne. MBP organizuje m. in. Festiwal Puls Literatury.

Czytelnicy bibliotek w powiecie radomszczańskim i mieście Radomsko w latach 2010 - 2014

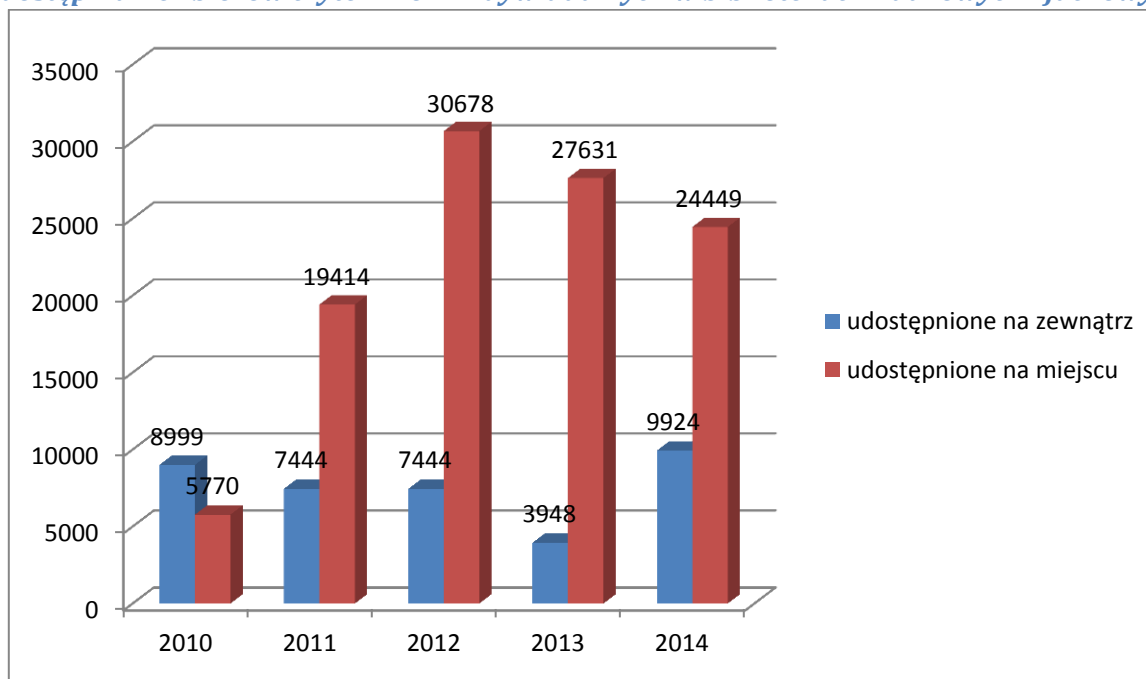
<i>Jednostka</i>	<i>Ludność na 1 placówkę biblioteczną</i>					<i>Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności</i>				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	[os.]	[os.]	[os.]	[os.]	[os.]	[os.]	[os.]	[os.]	[os.]	[os.]
Powiat radomszczański	3569	3554	3438	3635	3510	207	210	213	214	217
Radomsko	9688	9627	9589	9529	9480	337	343	347	356	367

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Z powyższych danych wynika, iż liczba osób korzystających z bibliotek publicznych nieznacznie wzrasta, średnio o około 7 osób rocznie. Dane te potwierdza ilość wypożyczonych księgozbiorów – duży spadek zanotowano w roku 2013 (prawie 3500

woluminów), jednak w 2014 roku ilość wypożyczonych na zewnątrz księgozbiorów wzrosła o prawie 6000 woluminów.

Udostępnianie zbiorów czytelnikom indywidualnych w bibliotekach naukowych i fachowych

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Miasto Radomsko, na wskazanym obszarze zapewnia mieszkańcom ofertę rekreacyjną. Do dyspozycji jest boisko trawiaste oraz urządzenia do ćwiczeń na świeżym powietrzu, a także fontannę miejską oraz infrastruktura parkowa.

Oferta kulturalna miasta jest dość szeroka, poniżej wymieniono zaledwie kilka inicjatyw (najbardziej znane²⁸):

Różewicz Open Festiwal 2013

Festiwal nawiązuje do postaci i twórczości braci Różewiczów – Janusza, Stanisława i Tadeusza, którzy pochodzą z Radomska. Przedsięwzięcie ma na celu inspirowanie młodych ludzi, związanych z różnymi dyscyplinami sztuki, twórczością Różewiczów. W ramach festiwalu przeprowadzany jest konkurs poezji oraz na etiudę filmową. Konkursy przeznaczone są dla debiutujących poetów oraz młodych filmowców, którzy przygotowują etiudę w dowolnej technice i konwencji. Uczestnicy konkursu mogą skorzystać z pokonkursowych warsztatów.

²⁸ Strategia Rozwoju Miasta Radomsko 2020, Radomsko 2014

Międzynarodowy Festiwal Chóralny „Wschód – Zachód – Zbliżenia”

Festiwal odbywa się w Radomsku co roku. Pierwsza edycja Festiwalu miała miejsce w czerwcu 2005 roku. Podczas dwóch dni festiwalu odbywa się sześć koncertów. Pierwszego dnia w Koncercie Inauguracyjnym chóry prezentują się na scenie Miejskiego Domu Kultury w Radomsku - każdy chór przedstawia swój dowolny program, a na koniec koncertu wszystkie chóry wykonują razem jeden wybrany utwór. Następnego dnia chóry koncertują w radomszczańskich kościołach, a w godzinach popołudniowych występują z programem rozrywkowym na dziedzińcu Miejskiego Ratusza.

Biennale Fotografii Czarno – Białej

Konkurs twórczości fotograficznej zainicjowany i organizowany przez Towarzystwo Fotograficzne im. Edmunda Osterloffia w Radomsku. Tematem biennale jest „Postać ludzka w pejzażu”. Do konkursu organizatorzy kwalifikują fotografie czarno-białe, również te wykonane w technikach szlachetnych. Biennale zakończy się zbiorową wystawą wyróżnionych fotografii.

Ogólnopolski Harcerski Festiwal Artystyczny OPAL

Festiwal posiadający już kilkudziesięcioletnią tradycję. Obejmuje nie tylko konkurs piosenki, ale także konkurs plastyczny, fotograficzny, recytatorski i literacki.

Ogólnopolski Festiwal Zalewajki

Podczas festiwalu zaplanowane są kiermasze potraw tradycyjnych województwa łódzkiego ("Tradycyjny smak zdrowia"), spotkania ze specjalistami ds. żywienia, degustacje, konkursy, zabawy, warsztaty garncarstwa, koncerty, wystawy i mnóstwo atrakcji dla dzieci. To również okazja do prezentacji smaków radomszczańskiej zalewajki przez lokale gastronomiczne, które w ramach festiwalu walczą o tytuł „Mistrza Radomszczańskiej Zalewajki” i „Najlepszy Smak Radomszczańskiej Zalewajki”. Festiwal zalewajki to także muzyka i moc atrakcji dla dzieci i dorosłych.

Wydarzenia te nie są organizowane w ścisłym centrum miasta, z tego też powodu jego mieszkańcy są częściowo wyłączeni z działań kulturalnych, nie mają dostatecznego kontaktu z ofertą kulturalną miasta. Przeniesienie części wydarzeń do centrum z pewnością spowodowałoby większe zainteresowanie mieszkańców ofertą kulturalną.

Problem stanowi również fakt, iż mieszkańcy często nie utożsamiają się z kulturą, mało jest w tym zakresie inicjatyw oddolnych angażujących mieszkańców, brakuje skutecznego systemu promocji (który jest związany z dużymi nakładami), która z pewnością przyczyniłaby się do wzrostu zainteresowania wydarzeniami kulturalnymi organizowanymi w Radomsku.

*Kryterium: niewystarczający poziom uczestnictwa
w życiu publicznym i kulturalnym*

Występowanie: TAK

Skala Problemu: 3

Uzasadnienie:

Słusznie o potrzebie rewitalizacji, mówi się w odniesieniu do obszarów, gdzie bez aktywizacji mieszkańców wszelkie działania poprawiające infrastrukturę nie przyniosą korzyści.

Badania „Aktywnej Ósemki” przeprowadzone na ulicach: Kościuszki, Żeromskiego, Plac 3-go Maja, Wyszyńskiego, Fabianiego, Krakowska, Narutowicza, Przedborska wykazują jak dużym problemem jest w mieście Radomsku niska aktywność społeczna mieszkańców. 23% ankieterowanych twierdzi, że w ogóle nie uczestniczy w życiu społecznym a aż 32% określiło, że prawie nie uczestniczy w życiu społecznym. Istotne jest, że osoby badane w większości mieszkają na omawianym terenie ponad 10 lat i posiadają głównie wykształcenie zawodowe i podstawowe. Z ogółu przebadanych 32% to osoby bezrobotne. Występowanie problemu wskazywane jest w Strategii Rozwoju Miasta.

Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami mieszkańcy obszaru oczekują głównie działań zwiększających integrację społeczną. Możliwości pozyskiwania środków grantowych mają tzw. organizacje III sektora działające na rzecz tego obszaru. Ponadto aktywizacja społeczności lokalnych należy do zadań niektórych instytucji publicznych. Takie cele działalności przypisuje się również centrom wolontariatu.

Radomszczanie, zgodnie z przeprowadzonymi badaniami MOPS w Radomsku, włączyliby się w następujące działania:

- zjednoczenie lokatorów w celu stworzenia wspólnoty, która dbałaby o przestrzeganie ciszy nocnej,
- budowa przedszkola,
- budowa placu zabaw
- poprawa wizerunku dzielnicy (elewacja budynku, kostka brukowa w podwórkach, więcej zieleni).

II.1.6. Występowanie negatywnych zjawisk w zakresie układu przestrzenno-funkcjonalnego obszaru rewitalizowanego

Zgodnie z prawem analizie podlega występowanie negatywnych zjawisk w zakresie:

- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną /zły stan infrastruktury społecznej i technicznej
- brak dostępu do podstawowych usług technicznych/niska jakość usług technicznych
- niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru
- niski poziom obsługi komunikacyjnej
- niskiej jakości tereny publiczne

Ze względu na okalające główny plac drogi i brak terenów z uspokojonym z ruchu kołowego miejsce to jest nieprzystosowane do organizowania życia społecznego. Także sposób organizacji Placu 3 Maja wydaje się nie być nowoczesny i odpowiadający potrzebom mieszkańców. Infrastruktura na placu jest przestarzała i nieatrakcyjna, np. fontanna. Przestrzeń centrum miasta nie uwzględnia potrzeb osób niepełnosprawnych. Przy przebudowie i modernizacji infrastruktury należy zwrócić uwagę na te potrzeby.

Ponadto brak jest miejsca w centrum miasta, gdzie można stworzyć warunki dla spotkań plenerowych. Nadanie nowych funkcji oraz zmiana organizacji Placu 3 Maja powinna uwzględniać możliwie najszerszą ofertę dla mieszkańców, która skłoni ich do spędzania czasu w centrum miasta.

Należy poszerzyć ofertę spędzania wolnego czasu (rekreacyjną, ale również kulturalną) i zachęcić mieszkańców centrum do uczestniczenia w niej. Przyczyni się do tego stworzenie terenów rekreacyjnych nad rzeką Radomką oraz dostosowanie do potrzeb sportowych i rekreacyjnych boiska przy ul. Kościuszki oraz zmiana funkcjonalności Placu 3 Maja.

Obecnie centrum miasta w rejonie boiska na ul. Kościuszki jest rzadko wykorzystywane dla celów rekreacyjnych i imprez. Jest raczej opustoszałe. Bliskość rzeki Radomki odstrasza mieszkańców od spędzania tam czasu ze względu na zły wizerunek rzeki. Z kolei Plac 3 Maja okolony jezdnią nie spełnia swojej funkcji usługowej i miejsca organizacji życia społeczności. Także znajdujący się w terenie rewitalizowanym Park Świętojański utracił swoją atrakcyjność i funkcję miejsca organizacji imprez ze względu na brak sceny letniej.

Powyższe sprawia, że mieszkańcy Radomska nie odczuwają potrzeby spędzania wolnego czasu w centrum, miejsce to nie jest dla nich atrakcyjne, skutkiem tego jest ubożenie centrum miasta, zmniejszenie jego wartości.

Układ komunikacyjny miasta

Źródło: <http://www.trasa.info>

Przez historyczne Centrum Miasta Radomska przebiega droga krajowa nr 91 - łącząca północ i południe Polski przebiegająca m.in. przez takie miasta jak Gdańsk - Toruń - Łódź - Piotrków Trybunalski – Częstochowa, droga krajowa nr 42 Kamienna – Radomsko – Rudnik oraz droga wojewódzka nr 784.

Na dostępność komunikacyjną Miasta ma wpływ budowa autostrady A1. Obecnie to droga nr 1. Trasa ta umożliwi przedostanie się w możliwie najkrótszym czasie z południa Polski na północ.

Odległość Radomska od innych aglomeracji miejskich

Źródło: http://www.geomap.kki.pl/lokalizacja/radomsko_polozenie.html

Dogodne położenie komunikacyjne Radomska stanowi jego zaletę i wskazuje możliwości rozwoju w tym m.in. w zakresie usług turystycznych, w branży hotelarskiej i gastronomicznej. Natomiast problemem miasta jest lokalizacja dróg krajowych i drogi wojewódzkiej właśnie w centrum historycznym Miasta w bezpośrednim sąsiedztwie dominanty architektury Radomska jaką stanowi Kościół św. Lamberta. Układ komunikacyjny w samym centrum wymaga poprawy. Lokalizacja miasta na przecięciu szlaków komunikacyjnych wiąże się ze zwiększonym poziomem hałasu komunikacyjnego. Niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru dotyczy ścisłego Centrum Radomska. Od działań rewitalizacyjnych wymagać należy wzrostu poziomu obsługi komunikacyjnej Centrum i podjęcia rozwiązań zmierzających do nadania nowych funkcji obszarom w Centrum bądź dostosowaniu koncepcji urbanistycznej przestrzeni do funkcji pełnionych przez te obszary.

Poprzez obszar centrum Radomska przebiegają dwie drogi krajowe. Wobec braku alternatywnych ciągów drogowych poza centrum nie ma możliwości poprowadzenia drogi krajowej omijając centrum miasta. Powoduje to wzmożony ruch na omawianym obszarze, a także jest przyczyną niewydolności całego systemu drogowego w centrum Radomska. Z tego też powodu konieczna jest budowa i rozbudowa śródmiejskiego układu

komunikacyjnego z uwzględnieniem zmiany organizacji ruchu, wyprowadzenie wzmożonego ruchu z centrum oraz budowa niezbędnych ciągów drogowych mogących upłynnić ruch na terenie Centrum Miasta.

Połączenia kolejowe i autobusowe Radomska

Przez Radomsko przebiega linia kolejowa Warszawa - Zawiercie. Oferta połączeń kolejowych jest dość bogata. Z Radomska można dojechać m.in. do Łodzi, Zakopanego, Katowic, Białegostoku, Piotrkowa Trybunalskiego, Gdyni, Gdańska, Kołobrzegu i Helu. Dworzec kolejowy znajduje się przy ul. Reymonta.

Powstałe w 1968 roku Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji zapewnia transport zbiorowy. Obecnie MPK Radomsko posiada 34 autobusy i obsługuje 15 linii autobusowych, w tym 6 miejskich, 8 podmiejskich i 1 międzymiastową.²⁹ Dworzec PKS w Radomsku znajduje się obok dworca PKP przy ul. Kolejowej. Oprócz połączeń lokalnych posiada bezpośrednie połączenia z Katowicami, Krakowem, Częstochową, Łodzią i Wrocławiem.

Infrastruktura około drogowa

System parkowania w mieście od dawna nie był modernizowany. Brak jest wystarczającej liczby miejsc parkowania w centrum miasta i poblizu. Parkowanie odbywa się przypadkowo, na chodnikach, blokując przy tym ruch pieszych.

Na terenie miasta Radomska parkingi zajmują łączną (w pasie drogowym i poza nim) powierzchnię 24 942 m². W centrum miasta parkingi znajdują się m.in. na ulicach:

- Joselewicza 6 (teren przy Zakładzie Energetycznym) – 380 m²;
- Plac 3 Maja (teren przy Urzędzie Pocztowym, Pomniku Konstytucji 3 Maja) – 230 m²;
- Przedborska (teren za Kościołem Św. Lamberta) – 560 m²;
- Reymonta (teren nr 4-10, nr 1-9, nr 39-43, nr 52- Dworzec PKP) – 1545 m²;
- Warszycy (teren nr 3-11) – 234 m²;
- Żeromskiego (teren nr 5-7, przy banku Getin Bank) – 798 m².

Centrum miasta jest obciążone przez ruch samochodowy. Zasadnym jest tworzenie ciągów uspokojonego ruchu kołowego. Marginalizowana jest przy tym rola transportu publicznego, jako niepotrzebnego wobec możliwości dojechania i zatrzymania pojazdu prywatnego niemal w każdym miejscu ścisłego centrum miasta, co jest argumentem przemawiającym za utrzymaniem istniejącej lokalizacji węzła przesiadkowego miejskiej komunikacji

²⁹ <http://www.mpk-radomsko.pl/index.php/historia>

publicznej, a także podnoszenia roli transportu publicznego poprzez ciągle dostosowywanie oferty Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego do potrzeb mieszkańców.

Brakuje także tras i ścieżek rowerowych wraz z organizacją ich układu dla włączenia w istniejący system ścieżek, choć ich liczba sukcesywnie wzrasta. Zgodnie z danymi GUS na koniec roku 2014 w mieście znajdowało się 7,6 km ścieżek rowerowych.

Długość ścieżek rowerowych w mieście Radomsko

	2011	2012	2013	2014
Ścieżki rowerowe [km]	3,4	3,8	7,6	7,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Zasoby przyrodnicze

Miasto położone jest na obszarze korytarza ekologicznego, który łączy obszary węzłowe³⁰ tj. Wyżyny Wieluńskiej i Przedborski wchodzące w skład krajowej sieci ekologicznej Econet-Polska. Korytarz ten obejmuje m.in. obniżenie Niecki Włoszczowskiej, gdzie przeważają zbiorowiska leśne. Ze względu na walory przyrodnicze teren ten planuje się objąć ochroną prawną w formie Pajęczańskiego-Gidelskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (obszar ten przylega do południowych granic miasta).

Na terenie miasta Radomsko położonych jest kilka pomników przyrody:

- dwie lipy drobnolistne na terenie cmentarza „Starego”,
- lipa drobnolistna przy ul. Krańcowej,
- pięć dębów szypułkowych na terenach należących do Miejskiej Biblioteki Publicznej,
- klon zwyczajny na terenie należącym do Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Ponadto, na terenie miasta nie występują obszary prawnie chronione takie jak: rezerваты przyrody czy parki krajobrazowe. Południowe fragmenty miasta wchodzą w skład Piliczańskiego – Radomszczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Skupiska zieleni o walorach przyrodniczych (w niewielkim stopniu zurbanizowane) skupione są w dolinie rzeki Radomki (głównie w północnej i południowej części miasta). Obszary prawnie chronione położone najbliżej miasta, wchodzą w skład Zespołu Nadpilicznych Parków Krajobrazowych (Przedborski, Spalski i Sulejowski) oraz Załęczańskiego Parku Krajobrazowego. Ponadto, w powiecie radomszczańskim zlokalizowane są rezerваты przyrody takie jak: Czarna Różga,

³⁰ Wchodzą w skład sieci ekologicznej, cechują je wysokie walory przyrodnicze i duży stopień różnorodności biologicznej i krajobrazowej

Dębowiec, Góra Chełmno, Jasień, Kobile Wielkie oraz Piskorzaniec. Tereny te są często odwiedzane przez mieszkańców miasta w celach rekreacyjnych.³¹

W organizmie miejskich ważną rolę pełnią parki i skwery. W obszarze rewitalizowanym znajduje się kilka miejsc odpoczynku – skwerów (m.in. w pobliżu MBP, skwer na którym zlokalizowany jest Grób – Pomnik Nieznanego Żołnierza, skwer St. Niemca, skwer na którym posadowiony jest pomnik Wł. Reymonta). Bardzo znaczącym miejscem jest Park Świętojański – wpisany do rejestru zabytków.

Niestety miejsca te wymagają zmiany wizerunku ze szczególnym uwzględnieniem aspektu ochrony przyrody oraz zwiększenia dostępności dla mieszkańców. Potrzebna jest spójna koncepcja zagospodarowania terenu skwerów oraz rewaloryzacja – przywracanie dawnej wartości i wyglądu Parku Świętojańskiego z uwzględnieniem elementów infrastruktury, która pozwoli odbierać je jako spójną przestrzeń.

Zasoby wód powierzchniowych

Miasto Radomsko leży w dorzeczu Odry, w zlewisku Morza Bałtyckiego. Odwodnienie powierzchni Radomska odbywa się poprzez dopływy Warty rzekę Radomkę, ciekę spod Wymysłówka, Ładzic i Strzałkowa, a także rzekę Widawkę poprzez spływające do niej ciekę. Podając za Programem Ochrony Środowiska Ochrony Środowiska dla miasta Radomska na lata 2014-2018 „*Głównym elementem sieci hydrograficznej miasta jest rzeka Radomka, dopływ prawobrzeżny Warty. Jej długość wynosi 9km, a spadek 1,65%. Jej dopływy są w zasadzie rowami melioracyjnymi. Niewielkie deniwelacje terenu w granicach zlewni (w obrębie samej doliny wynoszą 15m) oraz pokrycie powierzchni zlewni w dużym stopniu nawierzchniami nieprzepuszczalnymi (obszar intensywnej zabudowy) warunkują ograniczoną infiltrację oraz retencje w dnie doliny. Koryto Radomki jest wąskie i płytkie o charakterze strugi.*”

Rzeka Radomka na odcinku zlokalizowanym w mieście Radomsko jest obecnie zaniedbana i w niektórych miejscach stanowi źródło okresowych podtopień. Należy wyeliminować zagrożenia związane z rzeką poprzez budowę systemu odwodnienia, ale ważne jest także wykorzystanie potencjału rzeki dla potrzeb rekreacyjnych. Takie działanie jest zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego, która umieszcza Radomsko w obszarze funkcjonalnym Doliny rzeki Warty, obszarze z potencjałem turystycznym i rekreacyjnym.

---

³¹ Strategia Rozwoju Miasta Radomsko 2020, Radomsko 2014

Źródło: www.radomsko.naszemiasto.pl

Do rzeki podłączone są liczne wyloty kanalizacji deszczowych. Z uwagi na zmniejszenie się na niektórych odcinkach przekroju czynnego koryta, występuje utrudniony odpływ z licznych wylotów kanalizacyjnych do rzeki, co skutkuje lokalnym zalewaniem ulic wodą wypływającą ze studzienek kanalizacyjnych. Stan istniejący wymaga działań z zakresu poprawy bezpieczeństwa terenów przybrzeżnych rzeki na terenie miasta Radomsko, a szczególnie w jego Centrum, poprzez ochronę zabudowy mieszkalnej gospodarczej i usługowej oraz infrastruktury technicznej przed podtopieniami. Podtopienia te są warunkowane każdym intensywniejszym opadem deszczu i ograniczoną przepustowością systemów kanalizacyjnych w tym rejonie miasta. Ma tu znaczenie topografią terenu (naturalne zniżenia terenowe, które zostały zabudowane infrastrukturą miejską). Należy odbudować koryto rzeki zachowując charakter ciek, a ponadto racjonalnie i kompleksowo wykorzystać rzekę do retencjonowania wód opadowych oraz istniejących i projektowanych budowli wodnych i komunikacyjnych. Celem Miasta Radomska jest tu uporządkowanie gospodarki wodnej w dolinie Radomki. Bez przebudowy koryta rzeki Radomki nie nastąpi poprawa wizerunku miasta. Rzeka mimo iż stanowi atrakcję turystyczną miasta przysparza wielu kłopotów. Brakuje właściwego odwodnienia na terenie Parku Świętojańskiego. Brak też zbiorników retencyjnych i polderów zalewowych.

Celem rewitalizacji jest tworzenie dobrych miejsc do mieszkania, wypoczynku i pracy. Odbudowa koryta rzeki Radomki to jedno z kluczowych elementów rewitalizacji miasta Radomska. Interesariuszom rewitalizacji zależy na tworzeniu rozwiązań zmierzających do poprawy wizerunku Miasta. Kumulacja problemów występuje w Centrum Miasta Radomska. Ten obszar wymaga współpracy wielu podmiotów dla poprawy sytuacji.

Gospodarka wodno-ściekowa

Miasto posiada sprawny system zaopatrzenia w wodę, oparty o zasoby wód podziemnych. Ujęcie komunalne w Miłaczkach (północno-wschodnią część miasta) składa się z 8 otworów studziennych i stanowi obecne źródło dla wodociągu komunalnego. Ujęcie posiada aktualne, ważne do 31.12.2018 r. pozwolenie wodno-prawne na pobór wód podziemnych w ilości $Q_{maxh} = 1\ 180,0\ m^3/h$ ³². Użytkownikiem ujęcia jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej, spółka z o.o. w Radomsku.

Z danych GUS wynika, że z instalacji wodociągowej korzysta około 96,3% ogółu ludności miasta.

Stan sieci wodociągowej

Stan sieci wodociągowej	j.m.	2007	2009	2011	2013
Długość czynnej sieci wodociągowej	km	142,9	152,4	149,7	156,4
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	1 559,4	1 572,1	1 525,7	1 538,4
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	47 204	46 763	46 357	46 742

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS (Bank Danych Lokalnych)

Na stałym poziomie (począwszy od 2009 roku) pozostaje procent ludności miasta korzystających z sieci kanalizacyjnej i wynosi on 79%. Długość miejskiej sieci kanalizacyjnej wynosi 116,7 km.

Stan sieci kanalizacyjnej

Stan sieci kanalizacyjnej	j.m.	2007	2009	2011	2013
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	90,5	102,9	106,6	116,7
Ilość przyłączy do budynków	szt	3 291	3 614	3 810	4 127
Ścieki odprowadzone	dm ³	2 125,0	2 154,1	2 036	2 163
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	38 228	38 105	38 012	41 174

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS (Bank Danych Lokalnych)

Jak wynika z analizy przeprowadzonej przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej stan infrastruktury wodnej i sanitarnej wymaga wymiany lub modernizacji. Sieć jest przestarzała, choć obszar jest w całości skanalizowany i posiada sieć wodociągową.

Przestarzała sieć wodna i kanalizacyjna może spowodować awarię, przez którą mieszkańcy centrum mogą być pozbawieni dostępu do wody czy kanalizacji sanitarnej.

Szacunkowa długość sieci wodociągowej, która wymaga rewitalizacji

³² objętościowe natężenie przepływu – jednostką fizyczną jest objętość w stosunku do czasu, w tym przypadku maksymalna objętość w ciągu godziny

Odcinek	Długość	Ilość przyłączy na odcinku
Aleje Jana Pawła II – od ul. Reymonta do ul. Kościuszki	200,00	6
Kościuszki – od skrz. Aleje JP II do ul. Narutowicza	190,00	2
Mickiewicza – od ul. Narutowicza do ul. Joselewicza	30,00	1
Joselewicza – od ul. Mickiewicza do ul. Przedborskiej	100,00	4
Przedborska – od ul. Joselewicza do Plac 3 Maja	189,00	10
Plac 3 Maja – ulice w obrębie Poczta Gł.- Kościół św. Lamberta – Pasaż handlowy Plac 3 Maja	555,00	20
Reymonta – od Placu 3 Maja do Ale Jana Pawła	269,00	14
Narutowicza – od Placu 3 Maja do ul. Kościuszki	276,00	1
RAZEM	1809,00	58

Szacunkowa długość sieci kanalizacyjnej, która wymaga rewitalizacji

Odcinek	Długość	Ilość przyłączy na odcinku
Aleje Jana Pawła II – od ul. Reymonta do ul. Kościuszki	586,00	7
Kościuszki – od skrz. Aleje JP II do ul. Narutowicza	131,00	0
Mickiewicza – od ul. Narutowicza do ul. Joselewicza	64,00	1
Joselewicza – od ul. Mickiewicza do ul. Przedborskiej	67,00	4
Przedborska – od ul. Joselewicza do Plac 3 Maja	295,00	12
Plac 3 Maja – ulice w obrębie Poczta Gł.- Kościół św. Lamberta – Pasaż handlowy Plac 3 Maja	520,00	22
Reymonta – od Placu 3 Maja do Ale Jana Pawła	309,00	15
Narutowicza – od Placu 3 Maja do ul. Kościuszki	0,00	0,00
RAZEM	1972,00	61

Oczyszczalnia ścieków jest usytuowana w południowo-zachodniej części miasta przy ulicy Spacerowej 120. Powierzchnia obiektu wynosi 11.32 ha. Ciągi technologiczne oczyszczalni oddawano do użytkowania kolejno w 1996 i 1998 roku.

Oczyszczalnia przyjmuje ścieki komunalne oraz przemysłowe z terenu miasta i gminy Radomsko oraz ścieki dowożone pojazdami asenizacyjnymi (około 12000 m³/dobę). Przepustowość oczyszczalni pozwoli na przyjmowanie docelowej ilości ścieków sanitarnych z terenu całego Radomska. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Radomki nie przekraczając wskaźników określonych w pozwoleniu wodnoprawnym.

Oczyszczone ścieki spełniają wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dn. 18.11.2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U.2014 poz. 1800).

Oczyszczalnia Ścieków składa się z trzech części:

- Mechanicznej – kraty, piaskownik;
- Biologicznej – bloki technologiczne z wydzielonymi komorami napowietrzania wstępnego, osadnikami pośrednimi, komorami nityfikacji i denityfikacji oraz osadniki wtórne;
- Osadowej – zagęszczacze osadu, baseny fermentacyjne, stacja odwadniania osadu.³³

Gospodarka odpadami

Usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych na terenie miasta świadczy Zakład Oczyszczania Miasta.

Działalność prowadzona jest w oparciu o Ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2012r. poz.391 z późn.zm.) oraz Ustawę o odpadach (Dz. U. z 2013r. poz. 21 z późn.zm.) z uwzględnieniem:

- zezwolenia na zbieranie odpadów komunalnych.
- wpisu do rejestru działalności regulowanej w poszczególnych gminach.
- zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.
- aktów prawa miejscowego.³⁴

Odbiór odpadów odbywa się w określonych terminach, zgodnie z harmonogramem. Ponadto podmiot wybrany w wyniku przetargu (obecnie jest to Zakład Oczyszczania Miasta), prowadzi usługi związane z wywozem odpadów pochodzących ze zbiórki selektywnej m.in. szkła, tworzyw sztucznych, papieru i makulatury, opakowań wielomateriałowych, metali, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów zielonych, budowlanych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych opon oraz odpadów wielkogabarytowych. Na terenie Radomska zostały rozmieszczone pojemniki do zbiórki surowców wtórnych. Wszystkie zebrane odpady są przekazywane do Regionalnej Instalacji Odpadów Komunalnych w Płoszowie. Zakład Oczyszczania Miasta zgodnie z podpisaną umową wywozi nieczystości ciekłe ze zbiorników bezodpływowych.

Na terenie miasta nie działa składowisko odpadów, odpady unieszkodliwiane są na terenie składowiska w Jadwinówce (rocznie około 28 tys. ton). Na terenie miasta natomiast

³³ <http://www.pgk-radomsko.pl/opis-oczyszczalni>

³⁴ <http://www.pgk-radomsko.pl/opis-ocz-miasta>

usytuowane są miejsca do odzysku, bądź unieszkodliwiania odpadów (inną metodą niż składowanie):

- instalacja do unieszkodliwiania odpadów – Metalurgia S.A.;
- instalacja do odzysku odpadów – Wytwarzanie opakowań foliowych handel tworzywami sztucznymi Tomasz Koza;
- instalacja do odzysku odpadów – Przedsiębiorstwo Wielobranżowe WTÓRMEX S.J.

Zmieszane odpady komunalne to odpady zebrane w ciągu roku bez odpadów zebranych selektywnie i wyselekcjonowanych z frakcji suchej. Poniższa tabela określa ile odpadów zebrano na terenie miasta Radomsko w latach 2007 – 2013:

- Ilość odpadów zebranych w mieście Radomsko przypadających na 1 mieszkańca

Jednostka terytorialna	Ogółem						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]
Radomsko	285,1	340,5	340,7	321,2	303,8	303,8	305,7

- Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Energetyka³⁵

W 2011 roku na terenie miasta odnotowano 19 233 odbiorców energii elektrycznej o niskim napięciu, a zużycie całkowite energii wyniosło 31 803 MWh. Radomsko jest zasilane z sieci elektroenergetycznej, której właścicielem jest Zakład Energetyczny Łódź - Teren S.A. Zakład ten posiada koncesję na przesyłanie i dystrybucję energii przyznaną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki decyzją nr PEE/18/2709/U/1/98/JK z dnia 16.11.1998r.

Ponadto, energia elektryczna wytwarzana jest przez dwa turbozespoły w elektrociepłowni „FAMEG”S.A.: turbozespół o mocy znamionowej 6 MW (megawat) napięciu 6,3 kV (kilovolt) oraz turbozespół 2,5 MW napięciu 6,3 kV. W okresie zimowym pracuje turbozespół 6 MW, natomiast w okresie letnim turbozespół 2,5 MW. Elektrociepłownia pracuje w układzie skojarzonym i dostarcza energię cieplną i elektryczną zarówno do zakładu jak i odbiorców zewnętrznych. W Radomsku funkcjonuje Posterunek Energetyczny Radomsko (RE 5).

Sieć elektroenergetyczna wysokiego, średniego i niskiego napięcia pokrywa bieżące potrzeby zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej, handlu, usług, rzemiosła, przemysłu i innych odbiorców. Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się niewielkie zmiany w zużyciu energii elektrycznej.

³⁵ Opracowano na podstawie Strategii Rozwoju Miasta Radomsko 2020, Radomsko 2014

Ciepłownictwo

Sieć grzewczą w mieście stanowią: Zakład Ciepłowniczy i elektrociepłownia firmy Dalkia (zaopatrują w energię ciepłą miejską sieć ciepłowniczą oraz firmy w SSE). Zakład ciepłowniczy eksploatuje jedno źródło ciepła tj. Ciepłownię Rejonową przy ulicy Prymasa Wyszyńskiego 151. W kotłowni znajduje się 5 kotłów wodnych typu WR-10 o łącznej mocy 54,89 MW. W sumie przedsiębiorstwo eksploatuje 40,31 km ciepłociągów (w tym 5,2 km magistrali ciepłowniczej). Zakład Ciepłowniczy w Radomsku eksploatuje 532 węzły ciepłne, z czego 308 znajduje się u odbiorców indywidualnych.

Zakład Ciepłowniczy posiada 481 zawartych umów na dostawę energii cieplnej (w tym 346 umów z odbiorcami indywidualnymi). W 2014 r. Przedsiębiorstwo sprzedało 308 088, 85 GJ energii cieplnej. 100 % odbiorców rozliczana jest z pobranej energii cieplnej na podstawie wskazań liczników ciepła zainstalowanych na węzłach.³⁶

Sprzedaż energii w powiecie radomszczańskim w 2013r.

Jednostka terytorialna	w miastach			na wsi		
	ogółem	budynki mieszkalne	urzędy i instytucje	ogółem	budynki mieszkalne	urzędy i instytucje
	2013	2013	2013	2013	2013	2013
	[GJ]	[GJ]	[GJ]	[GJ]	[GJ]	[GJ]
powiat radomszczański	353345,00	286571,00	66774,0	0,00	0,00	0,00

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Zakład Ciepłowniczy utrzymuje standardy emisyjne w zakresie ochrony powietrza, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, zanieczyszczenia gleby i wód określone w pozwoleniu zintegrowanym wydanym przez Starostę Powiatu Radomszczańskiego i przestrzega dopuszczalnych wielkości zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery.

Problemem dla miasta jest niewątpliwie brak ciepłociągu na większości terenów zlokalizowanych w centrum miasta, jedyną alternatywą w kwestii ogrzewania mieszkań pozostają podłączenie do sieci gazowej lub palenie węglem w piecach. Zapewnienie przez miasto dostępu do ciepłociągu poprawi jakość środowiska w centrum miasta, poprzez zmniejszenie emisji CO₂ do atmosfery, poprawi także atrakcyjność terenów znajdujących się w centrum miasta.

³⁶ <http://www.pgk-radomsko.pl/opis-cieplowni>

Gazownictwo³⁷

Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Warszawie jest właścicielem sieci gazowej na terenie miasta. Z kolei jej administratorem jest Rozdzielnia Gazu w Radomsku. Miasto Radomsko jest w 50 % zgazyfikowane. Na terenie miasta odnotowano 9 359 odbiorców gazu ziemnego przewodowego. Długość sieci rozdzielczej wynosi 57,13 km. Zaopatrzenie w gaz pochodzi z sieci wysokiego ciśnienia poprzez stację redukcyjno - pomiarową I-ego stopnia zlokalizowaną we wschodniej części miasta w okolicach ulicy Stodolnej. W kolejnym etapie gaz jest rozprowadzany siecią średniego ciśnienia do stacji redukcyjno - pomiarowych II-ego stopnia, a z nich siecią niskiego ciśnienia do odbiorców. Głębokość ułożenia gazociągów waha się od 0,7 do 1,5 m w zależności od średnicy rury gazociągu. Sieć jest wykonana z rurociągów stalowych lub polietylenu. Miasto jest zasilane gazem ziemnym ze stacji gazowej I-ego stopnia, która jest położona na trasie gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Piotrków Trybunalski – Częstochowa. Stacja zapewnia bezpieczeństwo dostaw gazu dla rejonu Radomska i daje możliwość dalszego rozwoju rynku gazu.

Podstawową grupę odbiorców gazu stanowią gospodarstwa domowe (około 97%), pozostali odbiorcy to przemysł, usługi, handel i inni. Spora grupa gospodarstw domowych wykorzystuje gaz nie tylko na cele socjalno-bytowe, ale również jako nośnika energii w ogrzewaniu mieszkań. W ogólnym zapotrzebowaniu gazu dominuje przemysł, który zużywa ponad 70% dostarczanego gazu, gospodarstwa domowe zużywają 21%, pozostali odbiorcy około 9%. Stopień zgazyfikowania miasta określa się na ponad 50%. Stopień wykorzystania przepustowości stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia kształtuje się na poziomie 30%.

Telekomunikacja³⁸

Sieć telefoniczna w mieście jest powszechnie dostępna. Wpływa to korzystnie na warunki życia społeczności lokalnej, a także na funkcjonowanie podmiotów gospodarczych. Możliwości przyłączeniowe (wykorzystywana technologia usług) zapewniają szybkie łącza dostępne do sieci internetowej wykorzystywane przez firmy, instytucje administracji publicznej oraz szkoły.

Do tej pory Miasto stworzyło 3 strefy bezpłatnego dostępu do Internetu, w ramach których funkcjonuje wiele tzw. hot spotów. Strefy bezpłatnego dostępu do Internetu zlokalizowane są na terenie Parku Świętojańskiego i w jego bezpośrednim sąsiedztwie, na Placu 3 Maja, oraz w Parku Solidarności.

---

³⁷ Opracowano na podstawie Strategii Rozwoju Miasta Radomsko 2020, Radomsko 2014

³⁸ Ibidem

*KRYTERIUM- WYSTĘPOWANIE NEGATYWNYCH ZJAWISK W
ZAKRESIE UKŁADU PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEGO
OBSZARU REWITALIZOWANEGO*

Występowanie: TAK

Skala Problemu³⁹: 4

Uzasadnienie:

Wzmożony ruch na omawianym obszarze jest przyczyną niewydolności całego systemu drogowego w centrum Radomska. Z tego też powodu konieczna jest budowa i rozbudowa śródmiejskiego układu komunikacyjnego z uwzględnieniem zmiany organizacji ruchu, wyprowadzenie wzmożonego ruchu z centrum oraz budowa niezbędnych ciągów drogowych mogących upłynnić ruch na terenie rewitalizowanym.

Centrum miasta jest obciążone przez ruch samochodowy. Marginalizowana jest przy tym rola transportu publicznego, jako niepotrzebnego wobec możliwości dojechania i zatrzymania pojazdu prywatnego niemal w każdym miejscu ścisłego centrum miasta.

Stan infrastruktury wodnej i sanitarnej wymaga wymiany lub modernizacji. Sieć jest przestarzała, choć obszar jest w całości skanalizowany i posiada sieć wodociągową.

Przestarzała sieć wodna i kanalizacyjna może spowodować awarię, przez którą mieszkańcy centrum mogą być pozbawieni dostępu do wody czy kanalizacji sanitarnej.

Problemem dla miasta jest niewątpliwie brak ciepłociągu na większości terenów zlokalizowanych w centrum miasta, jedyną alternatywą w kwestii ogrzewania mieszkań pozostają podłączenie do sieci gazowej lub palenie węglem w piecach.

Niewystarczająca jest długość ścieżek rowerowych wraz z organizacją ich układu dla włączenia w istniejący system ścieżek, choć ich liczba sukcesywnie wzrasta.

Obiekty zabytkowe występujące na obszarze rewitalizowanym wymagają zmiany wizerunku ze szczególnym uwzględnieniem aspektu ochrony przyrody oraz zwiększenia dostępności dla mieszkańców. Szczególnie istotna dla powodzenia rewitalizacji miasta jest rewaloryzacja Parku Świętojańskiego.

Problemem jest zaniedbana rzeka Radomka, która jest obecnie i na niektórych odcinkach jest źródłem okresowych podtopień.

³⁹ Ocena jakościowa od 1-5

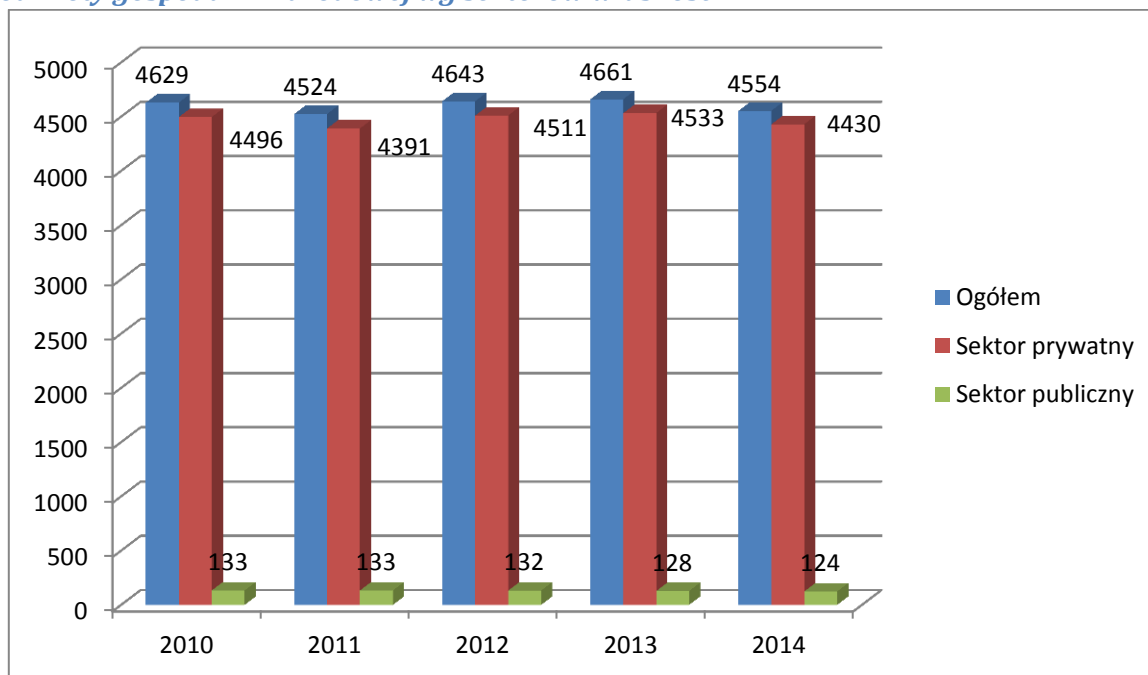
II.1.7. Występowanie negatywnych zjawisk w obrębie rozwoju gospodarczego

Występowanie negatywnych zjawisk w obrębie rozwoju gospodarczego:

- niski stopień przedsiębiorczości
- słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw

W Radomsku funkcjonuje 4554 podmiotów gospodarki narodowej, które uzyskały wpis do rejestru REGON. Wśród nich 4430 to podmioty prywatne, wśród podmiotów prywatnych dominuje działalność prowadzona przez osoby fizyczne. Z roku na rok sukcesywnie wzrasta liczba spółek prawa handlowego, spółek z udziałem kapitału zagranicznego, a także liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własności

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Podmioty gospodarcze wg sektora

	2010	2011	2012	2013	2014
Sektor publiczny – ogółem, w tym:	133	133	132	128	124
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	99	99	98	94	90
Spółki handlowe	3	3	3	3	3
Sektor prywatny – ogółem, w tym:	4629	4524	4643	4661	4554
Osoby fizyczne prowadzące działalność	3837	3703	3760	3741	3621
Spółki handlowe	184	200	219	243	256
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	32	34	38	42	42
Spółdzielnie	18	18	18	19	19
Fundacje	11	12	13	14	14
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	84	86	88	89	93

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Zgodnie z danymi GUS na koniec roku 2014, na terenie Radomska działalność gospodarczą prowadziło 4 554 podmiotów gospodarczych. Najwięcej podmiotów prowadziło działalność w zakresie sekcji G klasyfikacji PKD 2007, czyli handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych – 1414 podmiotów (31%), w zakresie sekcji C klasyfikacji PKD 2007, czyli przetwórstwem przemysłowym – 689 podmiotów (15%). Wśród w/w liczby podmiotów gospodarczych prawie 80% (3621 podmiotów) należy do osób fizycznych, również w tej grupie przeważa działalność związana z sekcjami G, C, oraz F klasyfikacji PKD 2007. Poniższa tabela ukazuje szczegółowe dane na temat liczby podmiotów gospodarczych w poszczególnych sekcjach klasyfikacji PKD 2007.

Pomioty gospodarcze wg sekcji PKD

Sekcja	Nazwa sekcji	Ilość podmiotów gospodarczych	
		ogółem	osoby fizyczne
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	54	39
B	Górnictwo i wydobywanie	3	2
C	Przetwórstwo przemysłowe	689	587
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	7	0
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	9	5
F	Budownictwo	398	340
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, włączając motocykle	1414	1218
H	Transport i gospodarka magazynowa	237	213
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	104	81
J	Informacja i komunikacja	94	84
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	133	117

L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	149	41
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	28	314
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	104	92
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	21	0
P	Edukacja	182	80
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	253	230
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	48	15
S i T	Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	308	163

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Radomsko z powodzeniem można określić mianem zagłębia meblowego. To tutaj działa około 600 firm związanych z tą branżą, a tradycja z nią związana ma ponad 130 lat. Przemysł meblarski odgrywa ogromną rolę w lokalnej gospodarce, stanowi o potencjale regionu. W Radomsku działa wiele firm produkujących meble m.in.: Fameg (który produkuje nieprzerwanie od 134 lat), Mebin i Krysiak Meble, wiele z nich to firmy rodzinne od pokoleń zajmujące się produkcją mebli. Duży odsetek zajmują wśród producentów mebli mikroprzedsiębiorstwa oraz firmy małe. Firmy z sektora MŚP są w stanie szybko dostosować się do zmieniających się potrzeb rynku, ich struktura nie wymaga bowiem skomplikowanych wewnętrznych przemian.

Na terenie miasta działa również wiele firm z branży metalowej i budowlanej – około 300 przedsiębiorstw z tego sektora. Firmy sukcesywnie dążą do zwiększania swojej konkurencyjności na rynku, czego przykładem jest powstanie w 2006 roku Grupy Metalowo-Budowlanej, która skupia 22 przedsiębiorców z tej branży.

W mieście funkcjonują podmioty wspierające rozwój przedsiębiorczości, takie jak:

- Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa – zrzesza ponad 70 podmiotów, wspiera je poprzez działania doradcze, informacyjne i szkoleniowe (głównie małe i średnie przedsiębiorstwa);
- Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców – zrzeszająca około 350 przedsiębiorców – oferuje im usługi z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, doształcania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Od 2009 roku Cech prowadzi Centrum Kształcenia Ustawicznego;

- Zrzeszenie Handlu i Usług – powstała w 2004 roku organizacja pozarządowa – wspiera prowadzenie działalności gospodarczej swoich członków, reprezentuje ich interesy zawodowe.

Na terenie Radomska funkcjonuje również Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna Podstrefa Radomsko, działalność w jej ramach prowadzą następujące firmy:

- Bora Poland Sp. z o.o. - producent wyrobów metalowych,
- Cortizo Sp. z o.o. – producent wyrobów z aluminium,
- PADAV Polska Sp. z o.o. – firma specjalizuje się w projektowaniu, produkcji i montażu zespołów elektromechanicznych do wielkogabarytowego AGD,
  - o Firma AQUILA Radomsko Sp. z o. o. - producent opakowań z tektury falistej,
  - o FrigoLogistics - nowoczesne przedsiębiorstwo logistyczne obracające spożywczymi produktami głęboko mrożonymi w Polsce,
  - o ManuliHydraulics – producent narzędzi hydraulicznych,
  - o PRT Radomsko - zakład recyklingu PET wykorzystujący specjalny proces technologiczny wytwarzania wysokiej jakości produkt – r-PET (pełnowartościowy materiał do termoplastycznego wykonywania nowych opakowań – butelek),
  - o Press-Glas - największy polski producent szyb zespolonych,
  - o Indesit Company - czołowy producent sprzętu AGD w Europie,
  - o Isopak – producent opakowań ze styropianu,
  - o HSV Polska Sp. z o.o. - producent opakowań styropianowych,
  - o EKO-Kartex – hala magazynowo-biurowa, produkcja opakowań tekturowych.

Funkcjonowanie organizacji przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu to duży plus. Koordynacja działań i współpraca wynikająca z realnych potrzeb przedsiębiorców pozwoli ożywić gospodarczo również centrum miasta i zapewni tym samym jego rozwój miasta.

Na zdjęciu pusty lokal w Centrum Miasta.

Centrum Radomska nie spełnia obecnie funkcji tętniącego życiem serca miasta, także w obszarze gospodarczym. Nie rozwijają się tu usługi gastronomiczne i inne sprzyjające organizacji czasu wolnego. Ponadto centrum nie jest miejscem prestiżowym dla prowadzenia działalności.

Najwięcej firm zlokalizowanych jest na ulicy Reymonta (156), najmniej funkcjonuje na ulicy Narutowicza (2) i Al. Jana Pawła (6).

Liczba firm na obszarze rewitalizowanym

<i>Ulica</i>	<i>liczba podmiotów gospodarczych</i>
Żeromskiego	26
Przedborska	32
Narutowicza	2
Plac 3 Maja	17
Warszyca	28
Piłsudskiego	13
Reymonta	156
Krakowska	23
Al. Jana Pawła	6
Łącznie	303

Źródło: dane Urzędu Miasta w Radomsku

Dominuje działalność związana z handlem, głównie odzieżą (34 podmioty), wiele firm działa również w branży kosmetycznej – Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne (27 podmiotów). Duża liczba podmiotów zajmuje się sprzedażą artykułów używanych (16 podmiotów), na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji funkcjonuje 13 lokali gastronomicznych (restauracje i inne placówki gastronomiczne).

Liczba podmiotów na obszarze rewitalizowanym z podziałem na rodzaj działalności wg PKD

SEKCJA	NAZWA SEKCJI	ILOŚĆ PODMIOTÓW RAZEM
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0
B	Górnictwo i wydobywanie	0
C	Przetwórstwo przemysłowe	18
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0
F	Budownictwo	14
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	149
H	Transport i gospodarka magazynowa	2
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami	20

	gastronomicznymi	
J	Informacja i komunikacja	0
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	27
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	6
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0
P	Edukacja	8
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	16
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0
S	Pozostała działalność usługowa	33
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0
RAZEM		306

Liczba podmiotów gospodarczych na poszczególnych ulicach obszaru rewitalizowanego z podziałem na rodzaj działalności wg PKD 2007

Kod PKD	Rodzaj działalności	Ilość podmiotów
<i>Aleje Jana Pawła II</i>		
6920Z	Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe	2
6910Z	Działalność prawnicza	1
8559A	Nauka języków obcych	1
5610A	Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	1
bd	Usługi prawne, kancelarie adwokackie, notarialne	1
<i>ul. Narutowicza</i>		
8891Z	Opieka dzienna nad dziećmi	1
9603Z	Pogrzeby i działalność pokrewna	1
<i>ul. Przedborska</i>		
4719	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	3
4532	Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	3

9602	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	2
4778	Sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	2
5610A	Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	2
1413	Produkcja pozostałej odzieży wierzchniej	2
4751	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	2
6910Z	Działalność prawnicza	2
4759Z	Sprzedaż detaliczna mebli, sprzętu oświetleniowego i pozostałych artykułów użytku domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	2
4321	Wykonywanie instalacji elektrycznych	2
8690E	Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
4941Z	Transport drogowy towarów	1
4774	Sprzedaż detaliczna wyrobów medycznych, włączając ortopedyczne, prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4711	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	1
4743	Sprzedaż detaliczna sprzętu audiowizualnego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4211	Roboty związane z budową dróg i autostrad	1
4779	Sprzedaż detaliczna artykułów używanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4762	Sprzedaż detaliczna gazet i artykułów piśmiennych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
6920Z	Działalność rachunkowo-księgową; doradztwo podatkowe	1
8623	Praktyka lekarska dentystyczna	1
<i>ul. Żeromskiego</i>		
4771	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	7
4782	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzona na straganach i targowiskach	2
4789	Sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów prowadzona na straganach i targowiskach	2
4779	Sprzedaż detaliczna artykułów używanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	2
4332	Zakładanie stolarki budowlanej	2
4711	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	1
6622	Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	1
8623	Praktyka lekarska dentystyczna	1
4719	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	1
4754	Sprzedaż detaliczna elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1

4772	Sprzedaż detaliczna obuwia i wyrobów skórzanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4777	Sprzedaż detaliczna zegarków, zegarów i biżuterii prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
5610B	Ruchome placówki gastronomiczne	1
4777	Sprzedaż detaliczna zegarków, zegarów i biżuterii prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4799	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami	1
6621	Działalność związana z oceną ryzyka i szacowaniem poniesionych strat	1
<i>ul. Piłsudskiego</i>		
6910	Działalność prawnicza	4
8122	Specjalistyczne sprzątnięcie budynków i obiektów przemysłowych	1
9602	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	1
5630	Przygotowywanie i podawanie napojów	1
4752	Sprzedaż detaliczna drobnych wyrobów metalowych, farb i szkła prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4751	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
6820	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	1
4771	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
6920	Działalność rachunkowo-księgową; doradztwo podatkowe	1
8559A	Nauka języków obcych	1
<i>ul. Warszycy</i>		
9602	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	4
1520	Produkcja obuwia	3
4771	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	2
5630	Przygotowywanie i podawanie napojów	2
4764	Sprzedaż detaliczna sprzętu sportowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
8623	Praktyka lekarska dentystyczna	1
4120	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	1
7112	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	1
4776	Sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4725	Sprzedaż detaliczna napojów alkoholowych i bezalkoholowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1

4719	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	1
3109	Produkcja pozostałych mebli	1
4721	Sprzedaż detaliczna owoców i warzyw prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
6920Z	Działalność rachunkowo-księgową; doradztwo podatkowe	1
4711	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	1
4779	Sprzedaż detaliczna artykułów używanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	
4754	Sprzedaż detaliczna elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4643	Sprzedaż hurtowa elektrycznych artykułów użytku domowego	1
4331	Tynkowanie	1
3312	Naprawa i konserwacja maszyn	1
8622	Praktyka lekarska specjalistyczna	1
<i>ul. Reymonta</i>		
4771	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	23
9602	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	16
5610A	Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	7
4779	Sprzedaż detaliczna artykułów używanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	7
4777	Sprzedaż detaliczna zegarków, zegarów i biżuterii prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	6
4778	Sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	5
4779	Sprzedaż detaliczna artykułów używanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	4
4772	Sprzedaż detaliczna obuwia i wyrobów skórzanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	4
7420	Działalność fotograficzna	4
4711	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	4
1419	Produkcja pozostałej odzieży i dodatków do odzieży	3
4776	Sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	3
3250	Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne	3
4719	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	3
6820	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	2
4532	Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	2
8622	Praktyka lekarska specjalistyczna	2

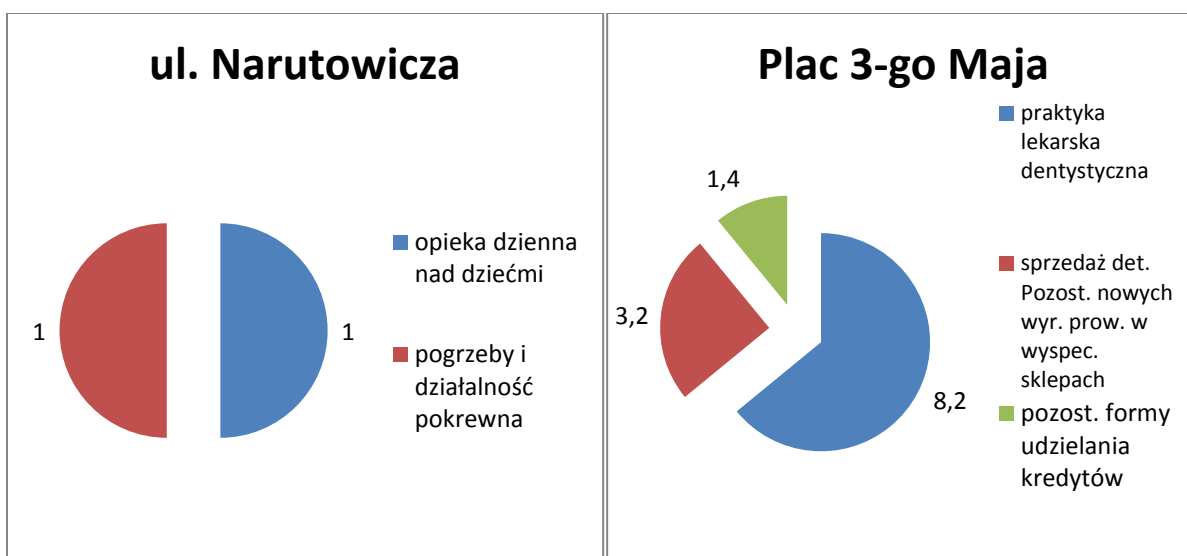
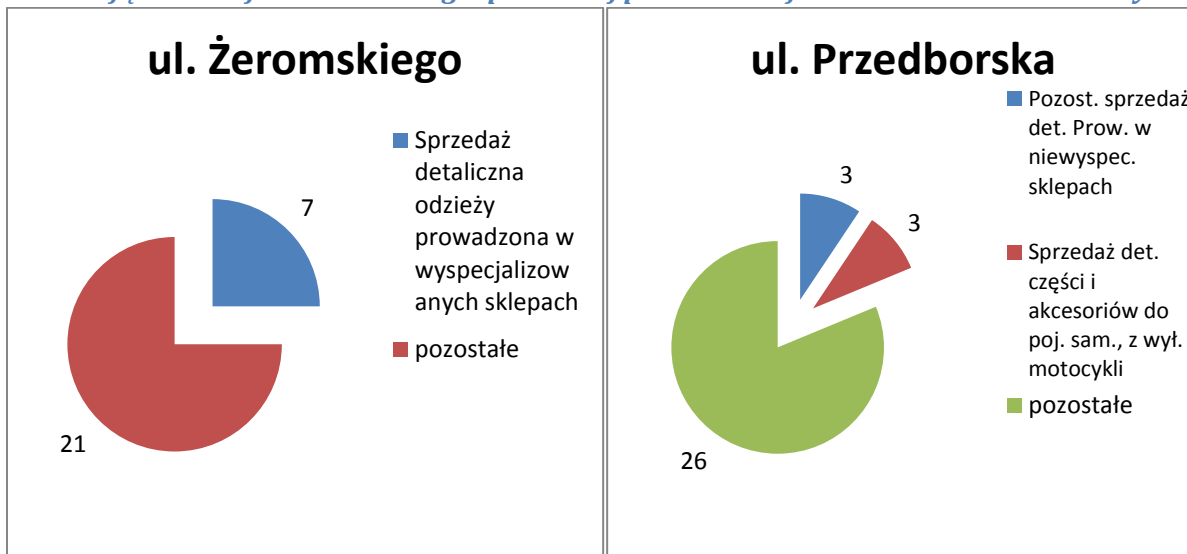
8623	Praktyka lekarska dentyścyczna	2
8559B	Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane	2
4690	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	2
4791	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	2
6910Z	Działalność prawnicza	2
9525	Naprawa zegarów, zegarków oraz biżuterii	2
4120	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	2
3299	Produkcja pozostałych wyrobów, gdzie indziej niesklasyfikowana	2
6619	Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i fundusów emerytalnych	1
4782	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzona na straganach i targowiskach	1
6622	Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	1
4782	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzona na straganach i targowiskach	1
4321	Wykonywanie instalacji elektrycznych	1
6920Z	Działalność rachunkowo-księgową; doradztwo podatkowe	1
6622	Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	1
4511	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek	1
4742	Sprzedaż detaliczna sprzętu telekomunikacyjnego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
9512	Naprawa i konserwacja sprzętu (tele)komunikacyjnego	1
8219	Wykonywanie fotokopii, przygotowywanie dokumentów i pozostała specjalistyczna działalność wspomagająca prowadzenie biura	1
8690A	Działalność fizjoterapeutyczna	1
9604	Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej	1
4674	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego	1
4752	Sprzedaż detaliczna drobnych wyrobów metalowych, farb i szkła prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4339	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	1
7912	Działalność organizatorów turystyki	1
8559A	Nauka języków obcych	1
4774	Sprzedaż detaliczna wyrobów medycznych, włączając ortopedyczne, prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
6419	Pozostałe pośrednictwo pieniężne	1
5510	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania	1
4941	Transport drogowy towarów	1
9522	Naprawa i konserwacja urządzeń gospodarstwa domowego oraz sprzętu użytku domowego i ogrodniczego	1
3250	Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentyścyczne	1
1071	Produkcja pieczywa; produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek	1

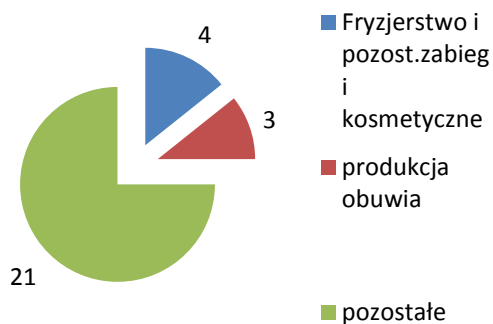
4613	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą drewna i materiałów budowlanych	1
4646	Sprzedaż hurtowa wyrobów farmaceutycznych i medycznych	1
5520	Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania	1
4332	Zakładanie stolarki budowlanej	1
4619	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą towarów różnego rodzaju	1
4519	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	1
4645	Sprzedaż hurtowa perfum i kosmetyków	1
5610B	Ruchome placówki gastronomiczne	1
8211	Działalność usługowa związana z administracyjną obsługą biura	1
6831	Pośrednictwo w obrocie nieruchomościami	1
8690E	Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
4743	Sprzedaż detaliczna sprzętu audiowizualnego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4773	Sprzedaż detaliczna wyrobów farmaceutycznych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4751	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4753	Sprzedaż detaliczna dywanów, chodników i innych pokryć podłogowych oraz pokryć ściennych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
7111	Działalność w zakresie architektury	1
<i>Plac 3 Maja</i>		
8623	Praktyka lekarska dentyścyczna	3
4778	Sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	2
6492	Pozostałe formy udzielania kredytów	2
6920Z	Działalność rachunkowo-księgową; doradztwo podatkowe	1
6910Z	Działalność prawnicza	1
4771	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
9602	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	1
4777	Sprzedaż detaliczna zegarków, zegarów i biżuterii prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
8553	Pozaszkolne formy edukacji z zakresu nauki jazdy i pilotażu	1
4729	Sprzedaż detaliczna pozostałej żywności prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
7911A	Działalność agentów turystycznych	1
4322	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	1
7312A	Pośrednictwo w sprzedaży czasu i miejsca na cele reklamowe w radio i telewizji	1

<i>ul. Krakowska</i>		
9602	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	3
4778	Sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	2
5610A	Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	2
4711	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	2
4779	Sprzedaż detaliczna artykułów używanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
3250	Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne	1
4777	Sprzedaż detaliczna zegarków, zegarów i biżuterii prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4332	Zakładanie stolarki budowlanej	1
4719	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	1
7911A	Działalność agentów turystycznych	1
4742	Sprzedaż detaliczna sprzętu telekomunikacyjnego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
6492	Pozostałe formy udzielania kredytów	1
4511	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek	1
4772	Sprzedaż detaliczna obuwia i wyrobów skórzanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4690	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	1
8553	Pozaszkolne formy edukacji z zakresu nauki jazdy i pilotażu	1
4776	Sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
8690D	Działalność paramedyczna	1

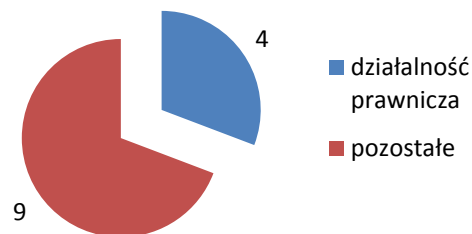
Dominujące rodzaje działalności gospodarczej prowadzonej na terenie rewitalizowanym

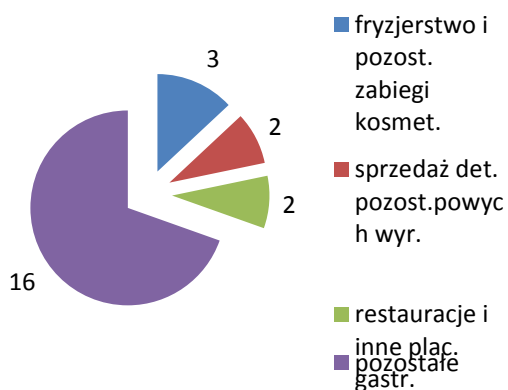
ul. Warszycza

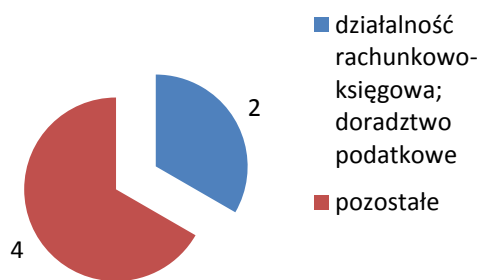
ul. Piłsudskiego

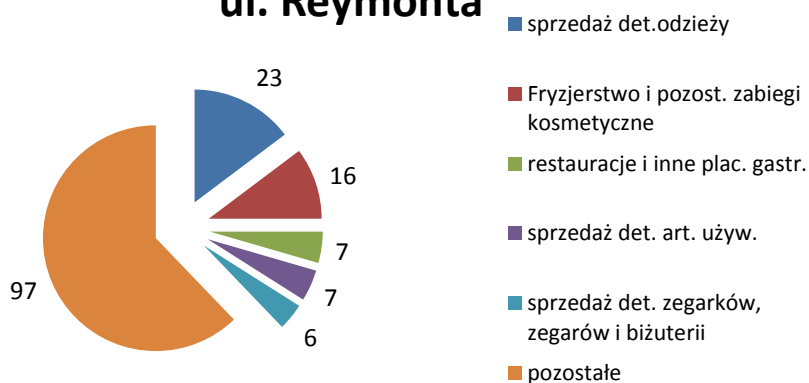
ul. Krakowska

Al. Jana Pawła

ul. Reymonta

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta w Radomsku

Kryterium:

- niski stopień przedsiębiorczości
- słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw

Występowanie: TAK

Skala Problemu⁴⁰: 4

Uzasadnienie:

Przedsiębiorcy nie chcą lokalizować inwestycji w Centrum Miasta. Słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw wynika z problemów społecznych i gospodarczych, jakie dotyczą ten obszar. Budynki takie, jak ten za zdjęciu, z tabliczką „do wynajęcia” nie należą do rzadkości w Centrum Miasta. Rewitalizacja ma to zmienić.

Na obszarze Centrum Miasta funkcjonują 303 podmioty gospodarcze. Radomszczanie podczas konsultacji społecznych wskazywali na niską atrakcyjność centrum miasta, jako miejsca prestiżowego dla działalności gospodarczej (przeciążenie komunikacyjne – korki, zaniedbane budynki). Problemem jest również brak dywersyfikacji rodzaju usług lokujących się w centrum miasta (przewaga usług związanych ze sprzedażą odzieży nowej i używanej, usługi fryzjerskie i kosmetyczne). Podczas rozmów mieszkańcy podkreślają duże koszty zatrudnienia, wysokie podatki, brak ulg dla firm.

Diagnostuje się również słabo prosperujące lokalne rzemiosło (szewstwo, krawiectwo, piekarstwo) i małe firmy oraz niewystarczająca promocja miasta i lokalnego biznesu.

⁴⁰ Ocena jakościowa od 1-5

II.1.8. Występowanie negatywnych zjawisk w obrębie infrastruktury technicznej obszaru rewitalizowanego

Występowanie negatywnych zjawisk w obrębie infrastruktury technicznej obszaru
rewitalizowanego:

- zły stan obiektów mieszkalnych

Budynki mieszkalne, budynki użyteczności publicznej

W Radomsku na koniec 2014 roku znajdowały się 18 589 mieszkania o łącznej powierzchni użytkowej 1 255 849 m². Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w roku na rok się zwiększa i tak w roku 2013 oddano ich 63 (w tym w budynkach indywidualnych 46).

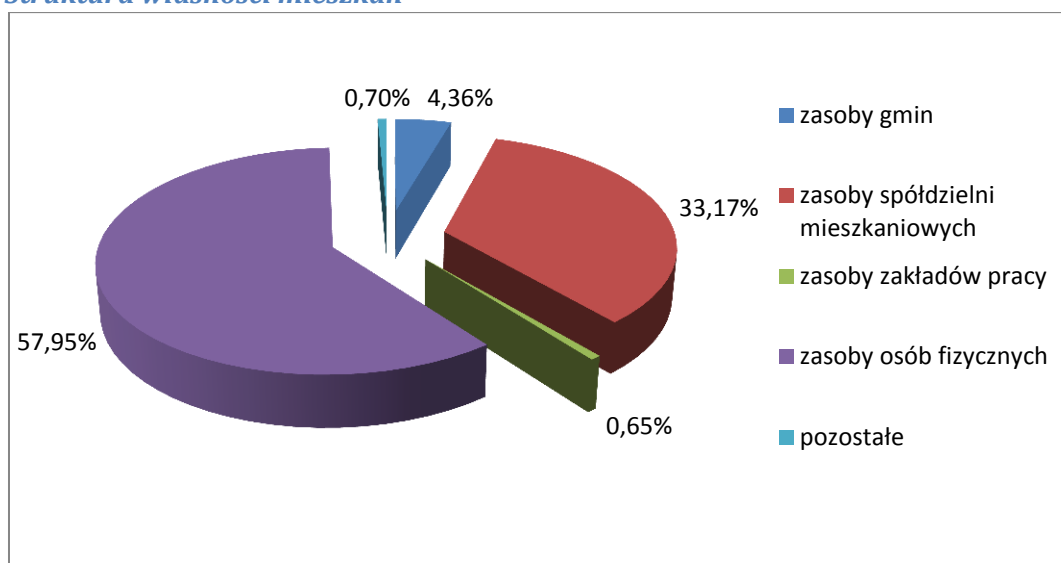
Zasoby mieszkaniowe w mieście Radomsko

	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba mieszkań	18 275	18 387	18 467	18 510	18 589
Łączna powierzchnia mieszkań	1 219 663	1 230 642	1 240 712	1 246 212	1 255 849

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Większość mieszkań należy do osób fizycznych oraz do spółdzielni mieszkaniowych.

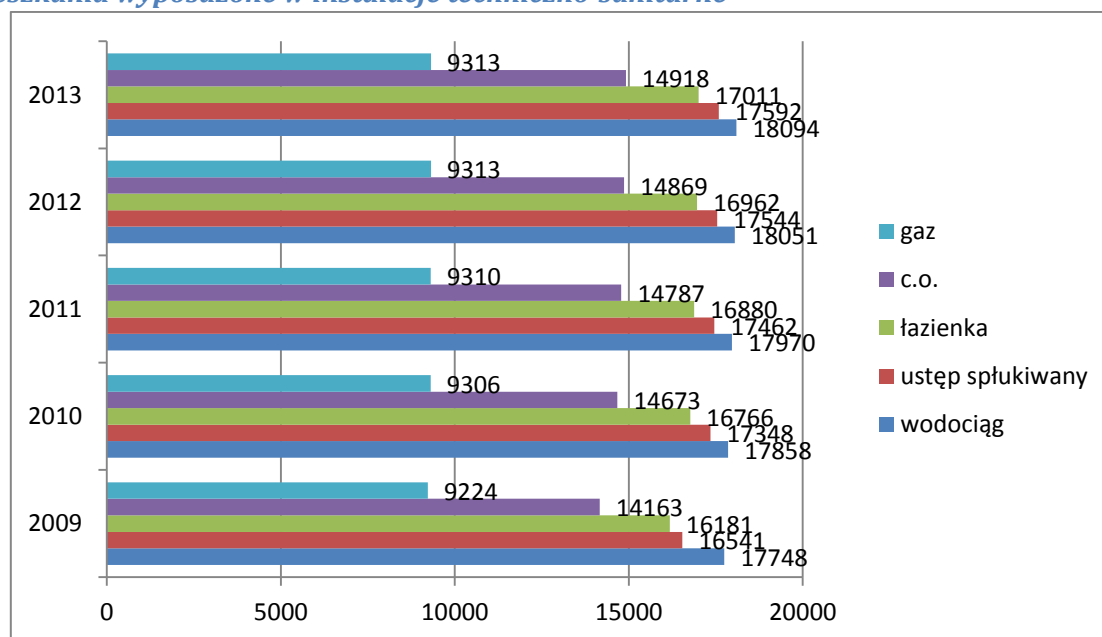
Struktura własności mieszkań

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

Warunki mieszkaniowe w Radomsku są dobre, ponad 97% mieszkań wyposażona jest w wodociąg, a 95% w ustęp spłukiwany. W łazienkę wyposażonych jest 92% mieszkań. Jeżeli chodzi o system ogrzewania ponad 80% posiada instalację centralnego ogrzewania, tylko w połowie mieszkań znajduje się instalacja gazowa.

Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne

Źródło: Bank Danych Lokalnych (GUS)

W centrum miasta dominuje zabudowa śródmiejska najczęściej są to 3 kondygnacyjne kamienice.

42 obiekty zostały wpisane do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków w tym 3 obszary (fragment Historycznego Śródmiejskiego Układu Urbanistycznego, skwer im. St. Niemca, skwer im. Fajta i Kałkusińskiego). Ponadto 1 obszar (otoczenie kościoła p.w. św. Lamberta, pierwotnie cmentarz grzebalny, obecnie nieużytkowany) oraz 18 obiektów wpisanych jest do Gminnej Ewidencji Zabytków.

8 obiektów to zabytki rejestrowe w tym 2 obszary (ogród klasztorny i Park Świętojański). Wśród zabytków zlokalizowanych na wskazanym obszarze największa część to domy, kamienice, pełniące funkcję mieszkaniową oraz gospodarczą.

Duży problem dla władz miasta stanowi struktura własności. Większość kamienic w centrum miasta stanowi własność prywatną, miasto nie posiada więc narzędzi przy pomocy których

mogłoby przeprowadzić ich remonty. Może jedynie zachęcać właścicieli do podnoszenia standardu lokali poprzez np. wprowadzenie systemu ulg (np. zwolnienia z podatku od nieruchomości) dla tych którzy zdecydują się na inwestycje w posiadaną infrastrukturę.

Również budynki użyteczności publicznej, które stanowią własność miasta wymagają przeprowadzenia inwestycji mających na celu m.in. poprawę wyglądu elewacji.

Budynek Ratusza Miejskiego oraz część budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej znajdują się w złym stanie technicznym i wymagają remontu, aby mogły w pełni realizować założone zadania. Dzięki przeprowadzonym inwestycjom podniesie się również komfort osób korzystających z oferty tych instytucji.

Zarówno część Ratusza Miejskiego, w którym działalność prowadzi Muzeum Regionalne, jak również część zajmowana przez Urząd Stanu Cywilnego wymagają remontu. Dodatkowo, w części Muzeum remont powinien objąć ekspertyzę stropów, wymianę centrali p-poż wraz z czujnikami, a także remont Galerii Muzeum i magazynu etnograficznego oraz wykonanie projektu i instalacja windy osobowej. Do zadań koniecznych do wykonania w części zajmowanej przez USC należy zaliczyć również wzmocnienie stropów.

Budynek Miejskiej Biblioteki Publicznej wymaga przeprowadzenia prac remontowych w zakresie: remontu elewacji, dachu i kominów, a także schodów zewnętrznych.

Działaniami rewitalizacyjnymi powinien zostać objęty również budynek Miejskiego Domu Kultury. W 2010 poddano go termomodernizacji, w tym samym roku dokonano remontu, związanego z budową sceny im. Jaracza. Miejski Dom Kultury znajduje się w sąsiedztwie Parku Świętojańskiego, na terenie którego przewidziane są działania rewitalizacyjne, m.in. budowa sceny letniej. Budynek Miejskiego Domu Kultury wymaga remontu i adaptacji piwnic do nowej roli, a także zadaszenia patio, umożliwiające jego całoroczne wykorzystanie. W chwili obecnej budynek MDK nie jest w stanie obsłużyć wszystkich zainteresowanych grup artystycznych, dlatego też niezbędna jest jego rozbudowa i wykorzystanie potencjału.

II.2. Problemy Centrum Miasta Radomska

PROBLEMY MIASTA:

- Przeciążenie komunikacyjne centrum miasta z powodu przebiegającego ruchu tranzytowego oraz brak połączeń dróg w ścisłym centrum z obwodowymi ciągami ulic.
- Niedostateczna miejsc parkingowych w centrum miasta.
- Niedostateczna ścieżek rowerowych.
- Brak dostatecznej infrastruktury okołodrogowej (chodniki, deptaki).
- Przystarzała sieć wodna i kanalizacyjna oraz brak wystarczającej infrastruktury ciepłowniczej, niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacji deszczowej na obszarze wskazanym dla działań rewitalizacyjnych.
- Niedostatecznie rozwinięte sieci: gazowa, teletechniczna, energetyczna.
- Zły stan techniczny budynków mieszkalnych w centrum.
- Zniszczone/zaniedbane elewacje budynków użyteczności publicznej.
- Niedostateczny poziom bezpieczeństwa mieszkańców miasta.
- Niedostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Rosnące bezrobocie wśród mieszkańców centrum miasta.
- Niewystarczająca oferta edukacyjna, kulturalna i rekreacyjna.
- Mało zróżnicowana oferta kulturalna w centrum miasta – brak inicjatyw oddolnych.
- Niska atrakcyjność centrum jako miejsca prestiżowego dla działalności gospodarczej,
- Brak dywersyfikacji usług zlokalizowanych w centrum miasta.
- Niewykorzystany potencjał terenów zielonych i przestrzeni publicznych w centrum miasta.
- Brak systemu odwodnienia rzeki Radomki, okresowe podtopienia.

III. WYBÓR OBSZARU REWITALIZACJI

O obszarze problemowym możemy mówić w sytuacji, gdy na danym terenie stan kryzysowy występuje nie tylko w odniesieniu do sfery architektoniczno-urbanistycznej czy przestrzennej danego obszaru, lecz związany jest przede wszystkim ze sferą gospodarczą i społeczną, warunkującą funkcjonalność terenu. Podstawowym kryterium wskazania obszaru jako „kryzysowego” i wskazania go do działań z zakresu rewitalizacji powinien być fakt, iż sytuacja zastana jest tam gorsza niż średnia dla danego obszaru.

Określając wskaźniki pozwalające na wyznaczenie obszaru kryzysowego uwzględniono szczególne znaczenie czynników wpływających na rozwój obszaru i wynikających z kryteriów przyjętych dla działań rewitalizacyjnych.

Obszar wskazany powyżej ze względu na kumulację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych obejmuje powierzchnię 51,7 ha co stanowi ok. 1 % powierzchni miasta. Na obszarze rewitalizacji mieszka 2672 osób zgodnie z danymi Miasta Radomska. Liczba ludności obszaru rewitalizowanego stanowi 5,7% liczby ludności całego miasta.

Tendencje demograficzne są tu podobne, jak w całym mieście:

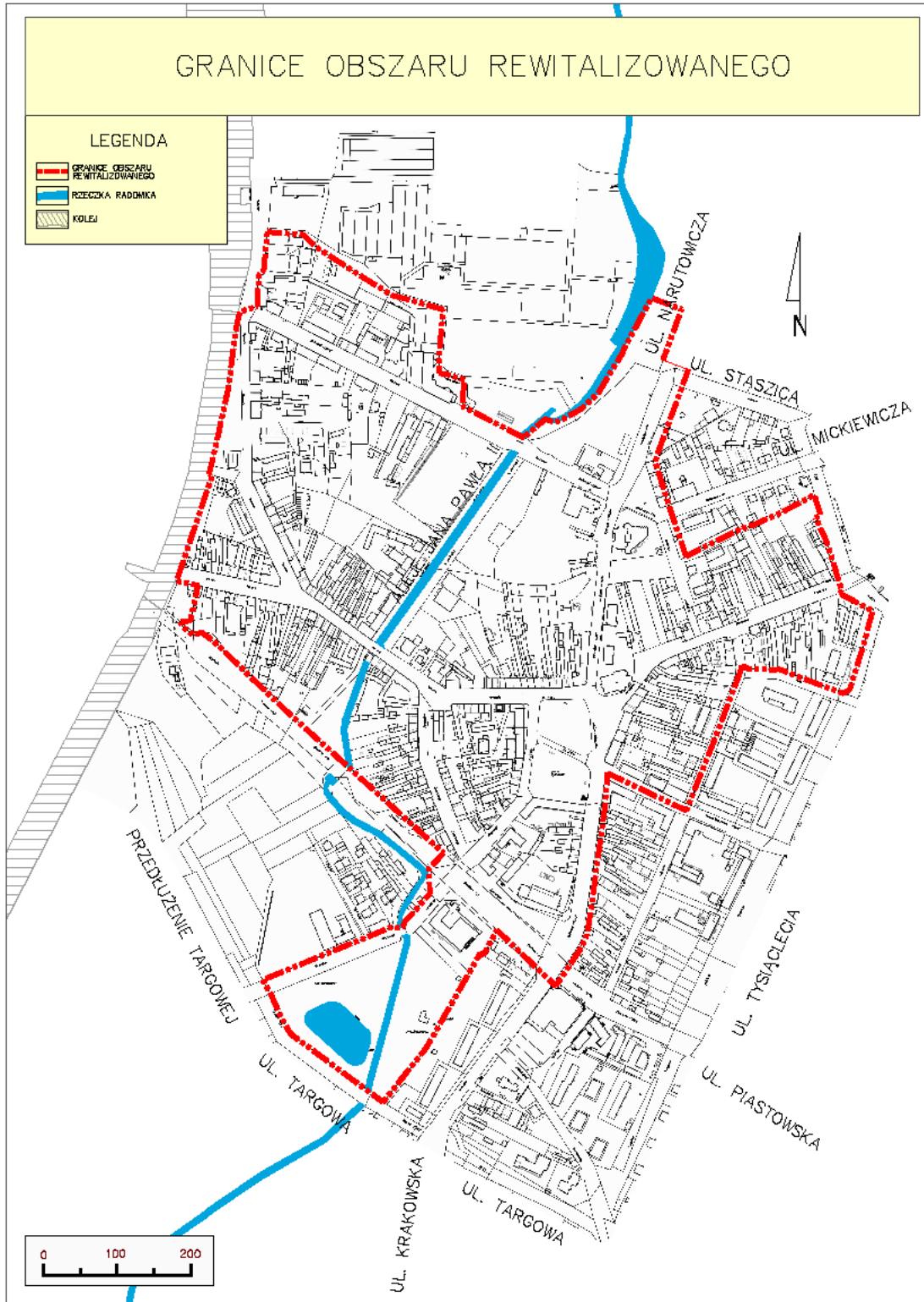
- ze względu na płeć:
  - o kobiety – 1 433
  - o mężczyźni - 1 239
- ze względu na strukturę wieku:
  - o osoby w wieku produkcyjnym – 1 706,
  - o osoby w wieku przedprodukcyjnym - 561
  - o osoby w wieku poprodukcyjnym - 404.

<i>Ogółem liczba ludności w Mieście Radomsko</i>	
<i>Ogółem liczba ludności na obszarze rewitalizowanym</i>	2 672
<i>Procent całkowitej liczby mieszkańców⁴¹</i>	5,7%

⁴¹ Zgodnie z Art. 10. 2. Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. "Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic".

III.1. MAPA CAŁEGO MIASTA Z ZAZNACZENIEM OBSZARU REWITALIZOWANEGO

Mapa obrazująca stosunek powierzchniowy obszarów: rewitalizowanego do obszaru całego Miasta Radomska

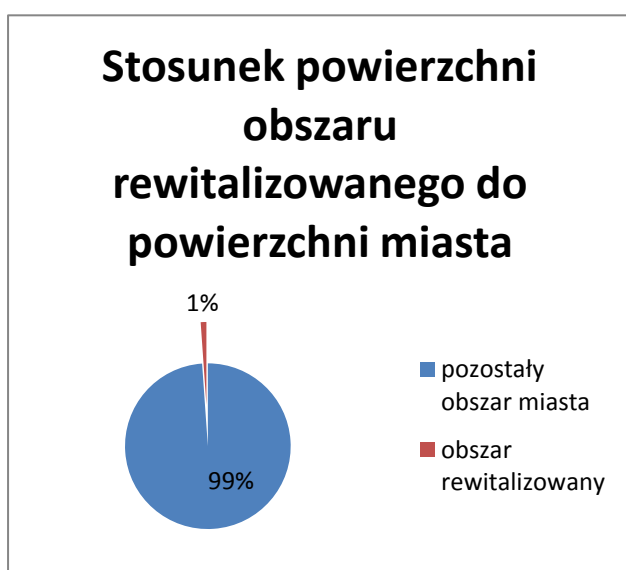

Źródło: Opracowanie Urzędu Miasta w Radomsku

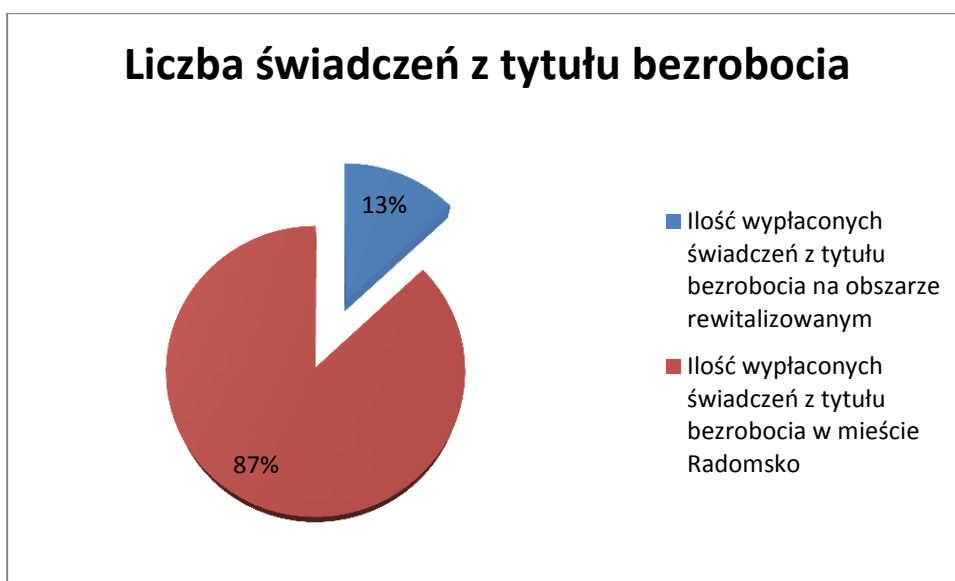
III.2. Uzasadnienie wyboru obszaru rewitalizacji

KRYTERIUM – WYSOKIE BEZROBOCIE – skala problemu - 4

136 osób z obszaru rewitalizowanego korzystało w 2014 roku ze świadczeń MOPS w Radomsku z powodu bezrobocia. Natomiast w całym mieście w tym samym okresie z powodu bezrobocia skorzystało 1047 osób. Przyjmując, iż obszar rewitalizowany obejmuje 1% powierzchni miasta, na którym zamieszkuje 5,7% ludności całego miasta, świadczenie MOPS w Radomsku z powodu bezrobocia dotyczyły głównie mieszkańców obszaru rewitalizowanego (**12,99% wszystkich wypłaconych z tego powodu świadczeń**).

Źródło: dane Urzędu Miasta Radomska, BDL

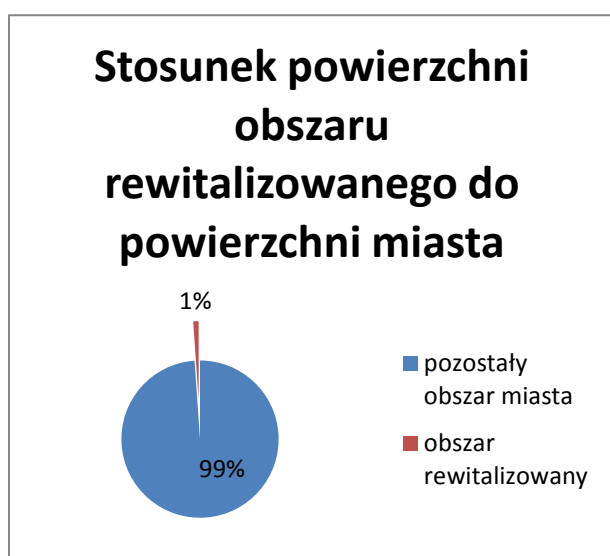

Źródło: dane MOPS w Radomsku

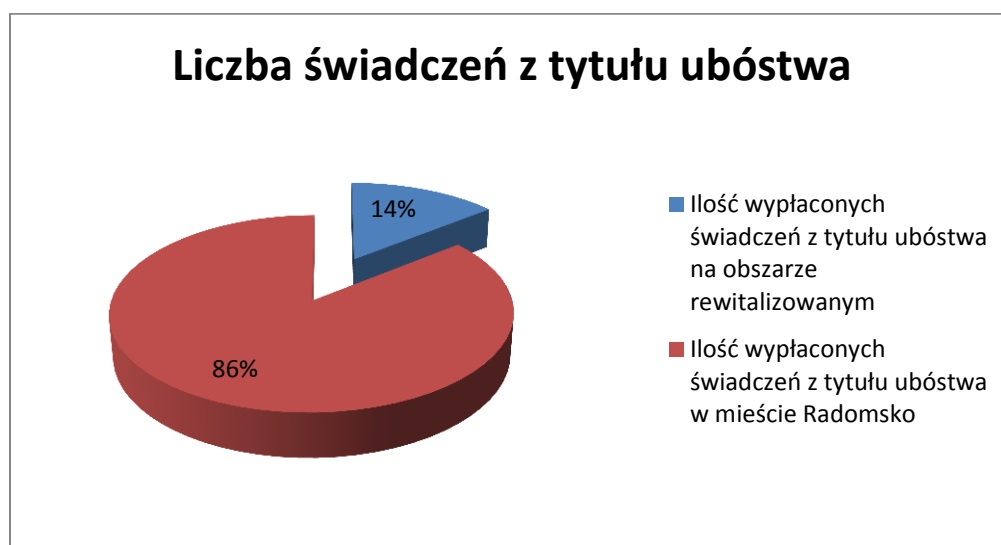
Wniosek: Na tak niewielkim obszarze, w ujęciu procentowym to 1,1% całego miasta, kumulacja problemu bezrobocia jest bardzo widoczna. Prawie 13% świadczeń wypłacono mieszkańcom obszaru rewitalizowanego.

KRYTERIUM – UBÓSTWO – skala problemu - 4

222 osoby z obszaru rewitalizowanego korzystało w 2014 roku ze świadczeń MOPS w Radomsku z powodu ubóstwa. Natomiast w całym mieście w tym samym okresie z powodu ubóstwa skorzystało 1561 osób. Przyjmując, iż obszar rewitalizowany obejmuje 1% powierzchni miasta, na którym zamieszkuje 5,7% ludności całego miasta, świadczenie MOPS w Radomsku z powodu bezrobocia dotyczyły głównie mieszkańców obszaru rewitalizowanego (*14,22% wszystkich wypłaconych z tego powodu świadczeń*).

Źródło: dane Urzędu Miasta Radomska, BDL

Źródło: dane MOPS w Radomsku

Wniosek: Na tak niewielkim obszarze, w ujęciu procentowym to 1,1% całego miasta, kumulacja problemu ubóstwa jest bardzo widoczna. Ponad 14% świadczeń wypłacono mieszkańcom obszaru rewitalizowanego.

KRYTERIUM – WYSOKI POZIOM PRZESTĘPCZOŚCI- skala problemu - 4

34 osoby z obszaru rewitalizowanego popełniło czyn karalny, jakim była kradzież, 7 było odpowiedzialnych za kradzieże z rozbojem i wymuszenia , 6 za bójki i pobicia, 9 za kradzież z włamaniem, a 22 za uszkodzenie mienia. Wszystkie w/w dane dotyczą 2014 roku i pochodzą z KPP w Radomsku. Natomiast w całym mieście w tym samym okresie popełniono 170 kradzieży, 25 kradzieży z rozbojem i wymuszeniem, odnotowano 25 bójek i pobić, 9 kradzieży z włamaniem i 75 aktów wandalizmu (uszkodzenia mienia).

Przyjmując, że mieszkańcy obszaru rewitalizowanego stanowią tylko 5,7% ludności całego miasta, należy stwierdzić kumulację przestępczości na obszarze rewitalizowanym, gdzie stopień przestępczości dla poszczególnych kategorii wyniósł⁴²:

- kradzieże - 20%
- kradzież z rozbojem i wymuszenia – 28%
- bójki i pobicia – 24%
- kradzież z włamaniem – 100%
- akty wandalizmu (uszkodzenia mienia) – 29%

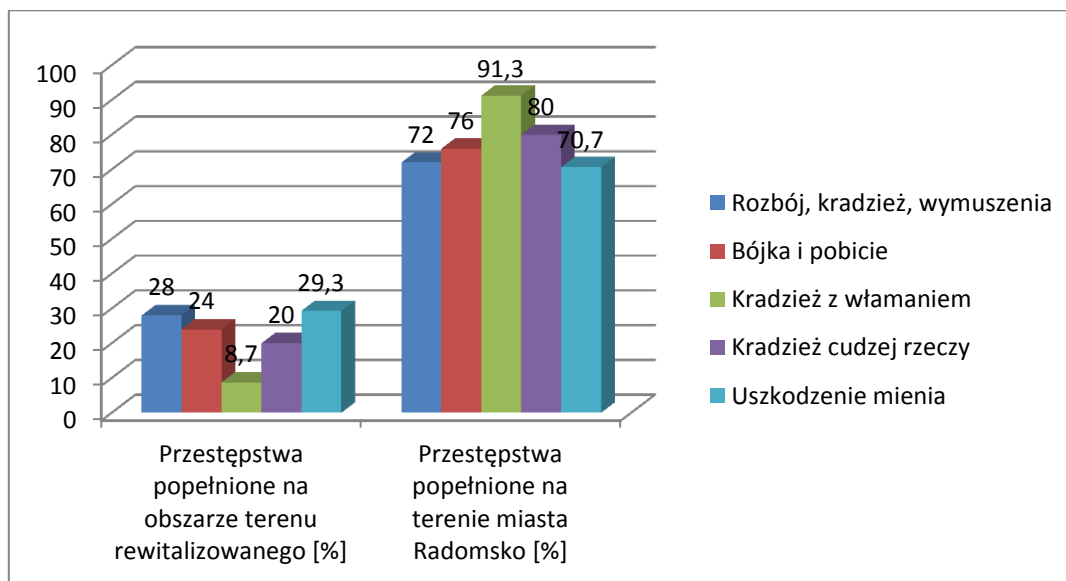
Źródło: dane Urzędu Miasta Radomska, BDL

⁴² Proporcja występowania przestępstwa na obszarze rewitalizowanym do występowania tego przestępstwa w całym mieście.

Diagnoza obszaru rewitalizacji Radomska

na potrzeby przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomska na lata 2015-2020

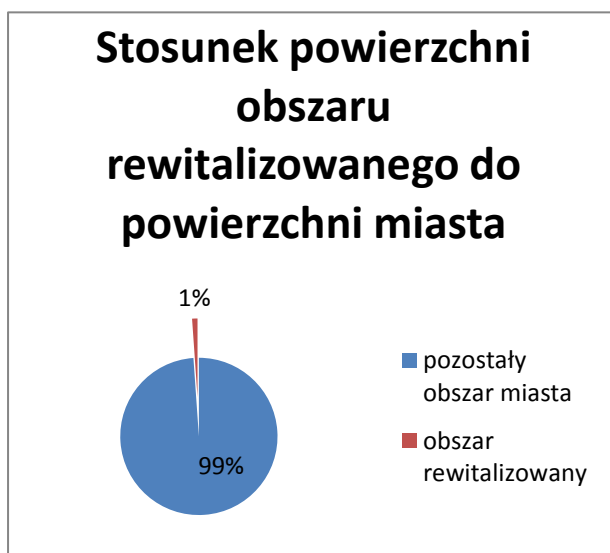

Źródło: dane KPP w Radomsku

Wniosek:

Kradzieże z włamaniem miały miejsce tylko na obszarze rewitalizowanym. Ponadto na tak niewielkim obszarze w stosunku do obszaru całego miasta – kumulacja zjawiska przestępczości jest ogromna, to ponad 20% we wszystkich kategoriach, zgodnie z danymi Komendy Powiatowej państwowej Policji w Radomsku.

KRYTERIUM – NISKI POZIOM EDUKACJI– skala problemu - 4

Źródło: dane Urzędu Miasta Radomska, BDL

Wniosek:

Porównując dane dla całego Miasta Radomska i obszaru ulic, gdzie kumulują się negatywne zjawiska społeczne jak np. ubóstwo, potwierdzone danymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomsku, stwierdza się występowanie problemu niskiego poziomu wykształcenia. Na terenie całego Miasta dotyczy to w 2015 roku 1,61% uczniów 2,19% w roku 2014 i w roku 2013 - 1,98%. Natomiast na obszarze proponowanym do rewitalizacji – Centrum Miasta problem występuje w skali 3,13% w roku 2015, 5,10% w roku 2014 i 3,08% w roku 2013. Wyliczenia zostały umieszczone w rozdziale II.1.4. niniejszego dokumentu.

KRYTERIUM –niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym skala problemu – 3

Wniosek:

Badania „Aktywnej Ósemki” przeprowadzone na ulicach: Kościuszki, Żeromskiego, Plac 3-go Maja, Wyszyńskiego, Fabianiego, Krakowska, Narutowicza, Przedborska wykazują jak dużym problemem jest w mieście Radomsku niska aktywność społeczna mieszkańców. 23% ankietowanych twierdzi, że w ogóle nie uczestniczy w życiu społecznym a aż 32% określiło, że prawie nie uczestniczy w życiu społecznym. Badania w tym zakresie zostały przeprowadzone również w ramach Mapy zasobów i potrzeb w roku 2012 na ulicy Reymonta i Warszycy. Dane kwalifikują te obszary do działań rewitalizacyjnych. Mapa obszaru zawarta została w rozdziale I.2.1 i I.2.2 niniejszego opracowania.

Podsumowanie opracowania

Założeniem jest, by Lokalny Program Rewitalizacji był dokumentem prezentującym kompleksowy program działań władzy samorządowej, społeczności lokalnej i innych uczestników, mający na celu wyprowadzenie obszarów zdegradowanych z sytuacji kryzysowej. Potrzeby rewitalizacyjne związane są z wyprowadzeniem ruchu tranzytowego z centrum Radomska, zwiększeniem bezpieczeństwa, modernizacją infrastruktury drogowej, wymianą sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Niezbędne są działania w sferze społecznej takie, jak zintegrowanie oferty kulturalnej z nową przestrzenią architektoniczno-gospodarczą.

Znalezienie prostych i funkcjonalnych rozwiązań w wymienionych wyżej sferach zmierza do poprawy wizerunku miasta i sprzyja zwiększaniu stopnia poczucia tożsamości regionalnej.

Diagnoza obszaru rewitalizacji Radomska

na potrzeby przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomska na lata 2015-2020

Proponowany dla działań rewitalizacyjnych obszar zawiera się w granicach: ulic: Kościuszki, Narutowicza (od skrzyżowania z ulicą Staszica do skrzyżowania z Przedborską), Joselewicza, Przedborska (od skrzyżowania z ulicą Krakowską do ronda im. Ofiar Zbrodni Katyńskiej), Fabianiego, Wyszyńskiego (od skrzyżowania z ulicą Fabianiego do skrzyżowania z ulicą Krakowską), Krakowska do skrzyżowania z ulicą Piastowską), Brzeźnicka (do wysokości wiaduktu kolejowego), Reymonta, Warszycy (do torów kolejowych), Aleje Jana Pawła II, Żeromskiego, Plac 3 Maja, Piłsudskiego (od wiaduktu do skrzyżowania z ulicą Plac 3 Maja). Dodatkowo w skład obszaru objętego procesem rewitalizacji zalicza się teren Parku Świętojańskiego i obszar przy Miejskim Domu Kultury w Radomsku.

Stwierdza się, że zgodnie z powyższą diagnozą, obszary wyznaczone badaniami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz badaniami celowymi opracowania, nakładają się na siebie. Siła oddziaływania negatywnych zjawisk występujących na tych obszarach dotyczy również ulic przylegających do tych, gdzie na podstawie danych mierzalnych można mówić o występowaniu zjawiska społecznego.

Wyznaczono granice obszaru rewitalizowanego zakładając działania rewitalizacyjne, które będą korzystne również dla obszarów przyległych, jak i całego Miasta Radomska.